

**Răspunsul României la Chestionarul privind evaluarea
implementării Convenției Consiliului Europei de Acțiune
Împotriva Traficului de Ființe Umane**

A treia rundă de evaluare

Obiectiv tematic: Accesul la justiție și despăgubiri pentru
victimele traficului de persoane

Prezentul material a beneficiat de susținerea instituțiilor de aplicare a legii, implicate în combaterea traficului de persoane, a altor autorități publice care au responsabilități în domeniul asistenței, protecției și reintegrării sociale a victimelor traficului de persoane.

5 anexe:

- 1. Studiu privind drepturile victimelor la compensație financiară, în limba română și limba engleză, Broșura adresată victimelor traficului de persoane, în limba română, engleză și maghiară și Broșura adresată specialiștilor, în limba română și engleză*
- 2. Anexă privind situația cooperării judiciare internaționale în cazurile de trafic de persoane, 2015–august 2019, în limba română și limba engleză*
- 3. Strategia națională împotriva traficului de persoane pentru perioada 2018-2022 (în limba română și limba engleză) și Planul național de acțiune subsecvent implementării în perioada 2018-2020- aprobate prin HG 861/2018.*
- 4. Proces-verbal de informare a victimelor cu privire la drepturile acestora, în limba română și limba engleză*
- 5. Mecanism Național de Identificare și Referire (ghid de implementare), în limba română și în limba engleză*

Partea I - Acces la justiție și despăgubiri

1. Dreptul la informare (Articolele 12 și 15)

1.1 Cum, în ce stadiu și de către cine sunt informate victimele (prezuate și identificate) traficului de persoane cu privire la drepturile lor, procedurile judiciare și administrative relevante și posibilitățile legale pentru obținerea de compensații și alte despăgubiri, într-un limbaj pe care îl pot înțelege? Vă rugăm să furnizați copii ale oricăror materiale de informare elaborate pentru informarea victimelor traficului de persoane, inclusiv orice material elaborat special pentru copiii victime, în limbile în care există.

Conform Mecanismului Național de Identificare și Referire ale cărui proceduri de aplicare au fost revizuite în cadrul proiectului “Traficul de persoane - o abordare centrată pe victime” implementat de către Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane în perioada martie 2017-iulie 2019, informarea victimelor în legătură cu drepturile pe care le au conform legii și consimțământul informat privind referirea la servicii de asistență și protecție este o măsură care succede identificarea persoanei/ minorului ca victimă prezumată/ identificată și presupune oferirea de informații victimelor prezumate/ identificate pentru:

- Conștientizarea drepturilor pe care le au conform legii;
- Obținerea consimțământului informat pentru referirea către servicii specializate de protecție și asistență;
- Conștientizarea importanței colaborării cu organele de cercetare și urmărire penală în cazul victimelor prezumate;
- Obținerea acordului pentru implementarea datelor cu caracter personal și a informațiilor legate de situația de trafic în Sistemul Integrat privind Monitorizarea și Evidența Victimelor.

Această măsură se utilizează de către specialiștii Agenției Naționale Impotriva Traficului de Persoane, organizațiilor neguvernamentale specializate în domeniul traficului de persoane sau Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului cu servicii specializate în domeniul traficului, OIM România sau de către organele de cercetare și urmărire penală.

Primul pas al acestei măsuri îl reprezintă informarea și conștientizarea asupra drepturilor legale.

Reprezentanții instituțiilor specializate aduc la cunoștința victimei prezumate/ identificate, drepturile și obligațiile pe care aceasta le are. Înțelegerea drepturilor este prima condiție a consimțământului victimei pentru toate măsurile ulterioare ale Mecanismului Național de Identificare și Referire.

Informarea privind drepturile victimelor traficului de persoane se realizează într-un limbaj simplu, pe înțelesul fiecărei victime, indiferent dacă este cetățean român sau cetățean strain, persoană adultă sau minor, cu explicarea separată a fiecărui drept.

Cel de-al doilea pas îl reprezintă prezentarea alternativelor de protecție și asistență.

Reprezentanții instituțiilor specializate aduc la cunoștința victimei prezumate/ identificate care sunt alternativele de protecție și asistență, dându-i acesteia posibilitatea de alegere.

Victimele sunt informate în legătură cu toate serviciile de protecție și asistență disponibile la nivel local și regional, cu rolul acestora și cu perioada posibilă de asistare.

În vederea obținerii consimțământului pentru referire, în scris, se utilizează un instrument denumit „Consimțământ informat privind referirea”, prezentat în cele ce urmează.

În cazul victimei minore, consimțământul informat se va semna de către tutore sau în prezența acestora, în funcție de vârsta minorului.

În cazul victimei cetățean străin, consimțământul se va semna într-o limbă pe care o înțelege, de dorit în limba maternă a acestuia.

În cazul copiilor victime ale traficului de persoane, activitățile de informare se desfășoară de către structura specializată pentru intervenția în cazurile de abuz, neglijare, trafic, migrație organizate în cadrul Direcțiilor Generale locale de Asistență Socială și Protecție a Copilului.

Această structură specializată a fost introdusă în legislația care vizează organizarea și competențele autorităților locale responsabile cu protecția copilului în 2019.

Modificarea legislației în acest domeniu a rezultat ca o necesitate de a transpune în cadrul legal național dispozițiile Directivei 2012/29 / UE.

De asemenea, în practica judiciară, cu ocazia primei audieri, organele judiciare (procurorul de caz ori polițistul delegat să efectueze audierea) informează victima cu privire la drepturile prevăzute în art. 4 din **Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor**, precum și cu privire la drepturile prevăzute în **Codul de procedură penală (art. 111-113)**, întocmind în acest sens un proces-verbal în dublu exemplar, dintre care un exemplar se înmânează victimei, indiferent că participă în procesul penal ca martor sau ca persoană vătămată.

Astfel, prevederile legale prevăzute de art. 4 din Legea nr. 211/2004 stipulează că:

“(1) Organele judiciare au obligația de a încunoștința victimele infracțiunilor cu privire la:

- a) serviciile și organizațiile care asigură consiliere psihologică sau orice alte forme de asistență a victimei, în funcție de necesitățile acesteia;
- b) organul de urmărire penală la care pot face plângere;
- c) dreptul la asistență juridică și instituția unde se pot adresa pentru exercitarea acestui drept;
- d) condițiile și procedura pentru acordarea asistenței juridice gratuite;
- e) drepturile procesuale ale persoanei vătămate și ale părții civile;
- f) condițiile și procedura pentru a beneficia de dispozițiile art. 113 din Codul de procedură penală, precum și de dispozițiile Legii nr. 682/2002 privind protecția martorilor, cu modificările ulterioare;
- g) condițiile și procedura pentru acordarea compensațiilor financiare de către stat;
- h) dreptul de a fi informate, în cazul în care inculpatul va fi privat de libertate, respectiv condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, cu privire la punerea acestuia în libertate în orice mod, conform Codului de procedură penală;
- i) dreptul de a apela la un mediator în cazurile permise de lege;
- j) autoritatea judiciară la care se vor putea adresa pe viitor pentru obținerea de informații privind stadiul cauzei, precum și datele de contact ale acesteia, dacă victima înțelege să depună o plângere
- k) în cazul în care victima își are reședința sau locuința permanentă pe teritoriul unui alt stat membru UE, informații privind posibilitatea de depunere a plângerii penale sau a cererii de acordare a compensației financiare din partea statului pe teritoriul statului respectiv, precum și faptul că există posibilitatea, conform legislației privind cooperarea judiciară internațională, ca aceasta să fie audiată de autoritățile judiciare române fără a fi prezentă pe teritoriul României.

(2) Informațiile prevăzute la alin. (1) sunt aduse la cunoștință victimei de către primul organ judiciar la care aceasta se prezintă.

(3) Victimei i se aduc la cunoștință informațiile prevăzute la alin. (1) într-o limbă pe care o înțelege. Victimei i se înmânează sub semnătură un formular care cuprinde informațiile prevăzute la alin. (1). În cazul în care nu poate ori refuză să semneze, se va încheia un proces-verbal cu privire la aceasta.

(4) Dacă victima este cetățean român aparținând unei minorități naționale, i se pot aduce la cunoștință informațiile prevăzute la alin. (1) în limba sa maternă.

(5) Îndeplinirea obligațiilor prevăzute la alin. (1) - (3) se consemnează într-un proces-verbal, care se înregistrează la instituția din care face parte organul judiciar.

(6) Cu ocazia primului contact cu autoritățile, victima poate fi însoțită de către o persoană aleasă de ea în vederea facilitării comunicării cu acestea.

(7) La depunerea plângerii conform art. 289 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare, victima va primi o confirmare scrisă a acesteia. Confirmarea va cuprinde numărul de înregistrare al plângerii, precum și date cu privire la fapta pentru care plângerea a fost depusă.

(8) Dacă victima nu vorbește sau nu înțelege limba română, aceasta poate cere să primească, ulterior, și traducerea confirmării scrise prevăzute la alin. (7).”

După cum menționam, în această situație, pe lângă prevederile art. 4 din legea 211/2004, sunt aplicabile și dispozițiile art. 111, 112 și 113 din Codul de procedură penală, care prevăd următoarele:

„**Art. 111** - Modul de audiere a persoanei vătămate

(1) La începutul primei audieri, organul judiciar adresează persoanei vătămate întrebările prevăzute la art. 107, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Persoanei vătămate i se aduc la cunoștință următoarele drepturi și obligații:

- a) dreptul de a fi asistată de avocat, iar în cazurile de asistență obligatorie, dreptul de a i se desemna un avocat din oficiu;
- b) dreptul de a apela la un mediator în cazurile permise de lege;
- c) dreptul de a propune administrarea de probe, de a ridica excepții și de a pune concluzii, în condițiile prevăzute de lege;
- d) dreptul de a fi încunoștințată cu privire la desfășurarea procedurii, dreptul de a formula plângere prealabilă, precum și dreptul de a se constitui parte civilă;
- e) obligația de a se prezenta la chemările organelor judiciare;
- f) obligația de a comunica orice schimbare de adresă;

(3) Dispozițiile art. 109 alin. (1) și (2) și ale art. 110 se aplică în mod corespunzător.

(4) În cursul urmăririi penale, audierea persoanei vătămate se înregistrează prin mijloace tehnice audio sau audiovideo, atunci când organul de urmărire penală consideră necesar sau atunci când persoana vătămată a solicitat aceasta în mod expres, iar înregistrarea este posibilă.

(5) Persoanei vătămate i se aduce la cunoștință cu ocazia primei audieri faptul că, în cazul în care inculpatul va fi privat de libertate, respectiv condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, poate să fie informată cu privire la punerea în libertate în orice mod sau evadarea acestuia

(6) În cazul persoanelor vătămate pentru care a fost stabilită în condițiile legii existența unor nevoi specifice de protecție, organul judiciar poate dispune una sau mai multe dintre următoarele măsuri, atunci când este posibil și când acesta apreciază că nu se aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților:

- a) audierea acestora în incinte concepute sau adaptate acestui scop;
- b) audierea acestora prin intermediul sau în prezența unui psiholog sau a altui specialist în consilierea victimelor;
- c) audierea acestora, cât și eventuala lor reaudiere se realizează de aceeași persoană, dacă acest lucru este posibil și dacă organul judiciar apreciază că aceasta nu aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților.

(7) Audierea de către organele de cercetare penală a persoanelor vătămate care au fost victime ale infracțiunii de violență în familie, prevăzută de [art. 199 din Codul penal](#), ale infracțiunilor de viol, agresiune sexuală, act sexual cu un minor și corupere sexuală a minorilor, prevăzute la [art. 218-221 din Codul penal](#), ale infracțiunii de rele tratamente aplicate minorului, prevăzută la [art. 197 din Codul penal](#), hărțuire, prevăzută de [art. 208 din Codul penal](#), și hărțuire sexuală, prevăzută de [art. 223 din Codul penal](#), precum și în alte cazuri în care, din cauza împrejurărilor comiterii faptei, acest lucru se apreciază ca fiind necesar, se efectuează numai de către o persoană de același sex cu persoana vătămată, la cererea acesteia, cu excepția cazului când organul judiciar apreciază că aceasta aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților.

(8) Dacă persoana vătămată este minor, înregistrarea audierii acesteia prin mijloace tehnice audio sau audiovideo este obligatorie în toate cazurile. Atunci când înregistrarea nu este posibilă, acest lucru se consemnează în declarația persoanei vătămate, cu indicarea concretă a motivului pentru care înregistrarea nu a fost posibilă

(9) Audierea persoanei vătămate de către organul judiciar care a înregistrat o plângere cu privire la săvârșirea unei infracțiuni se desfășoară de îndată, iar, dacă acest lucru nu este posibil, se va realiza ulterior depunerii plângerii, fără întârzieri nejustificate.

(10) Declarația dată de persoana vătămată în condițiile alin. (9) constituie mijloc de probă chiar dacă a fost administrată înainte de începerea urmăririi penale

Art. 112 - Modul de audiere a părții civile și a părții responsabile civilmente

(1) Audierea părții civile și a părții responsabile civilmente se face potrivit dispozițiilor art. 111 alin. (1), (3) și (4), care se aplică în mod corespunzător.

(2) Părții civile, precum și părții responsabile civilmente li se aduc la cunoștință următoarele drepturi:

- a) dreptul de a fi asistate de avocat, iar în cazurile de asistență obligatorie, dreptul de a li se desemna un avocat din oficiu;
- b) dreptul de a apela la un mediator în cazurile permise de lege;
- c) dreptul de a propune administrarea de probe, de a ridica excepții și de a pune concluzii în legătură cu soluționarea laturii civile a cauzei, în condițiile prevăzute de lege.”

Art.113 Protecția persoanei vătămate și a părții civile

(1) Atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege referitoare la statutul de martor amenințat sau vulnerabil ori pentru protecția vieții private sau a demnității, organul de urmărire penală poate dispune față de persoana vătămată ori față de partea civilă măsurile de protecție prevăzute la art. 124-130, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Sunt prezumate vulnerabile victimele copii, victimele care sunt în relație de dependență față de autorul infracțiunii, victimele terorismului, ale criminalității organizate, ale traficului de persoane, ale violenței în cadrul relațiilor apropiate, ale violenței sexuale sau ale exploatării, victimele infracțiunilor săvârșite din ură și victimele afectate de o infracțiune din cauza prejudcărilor sau din motive de discriminare care ar putea avea legătură în special cu caracteristicile lor personale, victimele cu dizabilități, precum și victimele care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravității infracțiunii.

(3) Dacă persoana vătămată sau partea civilă se află în vreuna dintre situațiile prevăzute la alin. (2), organul de urmărire penală îi aduce la cunoștință măsurile de protecție care pot fi luate, conținutul lor și posibilitatea de a renunța la acestea. Renunțarea persoanei vătămate sau a părții civile la luarea măsurilor de protecție se consemnează în scris și se semnează de către aceasta, în prezența reprezentantului legal, dacă este cazul.

(4) Reaudierea persoanei vătămate se face numai dacă acest lucru este strict necesar pentru desfășurarea procesului penal.

(5) La audiere, persoana vătămată poate fi însoțită, la cererea sa, de către reprezentantul său legal și de către o altă persoană desemnată de către persoana vătămată, cu excepția cazului în care organul judiciar decide motivat în sens contrar.

(6) Ori de câte ori organul judiciar nu poate stabili vârsta persoanei vătămate și există motive pentru a se considera că aceasta este minor, persoana vătămată va fi prezumată a fi minor.

Dacă victima nu a sesizat fapta organelor de urmărire penală, Serviciul pentru sprijinirea victimelor infracțiunilor, respectiv compartimentele din cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului și furnizorii de servicii sociale îi vor comunica acesteia, la primul contact, drepturile prevăzute la art. 4.

De asemenea, art.3 indice 1 al aceleiași legi, prevede la alin. (5) că, în cazul victimelor traficului de persoane, identificarea, referirea, asistența și protecția sunt asigurate și de către instituțiile specializate potrivit Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare și Mecanismului Național de Identificare și Referire a victimelor traficului de persoane

Până la data revizuirii procedurilor Mecanismului Național de Identificare și Referire, în conformitate cu dispoziția Directorului ANITP, informarea victimelor cu privire la drepturile acestora se făcea și de către specialiștii ANITP pe baza unui proces-verbal de informare, redactat în două exemplare, dintre care unul era înmânat victimei. În plus, față de drepturile anterior menționate, victimele traficului de persoane mai erau informate și cu privire la dreptul acestora de a beneficia de o perioadă de recuperare și reflecție de până la 90 de zile pentru a se recupera, pentru a evita influența traficantilor sau pentru a lua o decizie privind cooperarea cu autoritățile competente, precum și cu privire la faptul că perioada de recuperare și reflecție încetează dacă victima restabilește, din proprie inițiativă, contactul cu traficanții, dacă există un pericol pentru ordinea publică și securitatea națională sau dacă statutul de victimă a traficului a fost invocat nejustificat.

Modelul procesului-verbal utilizat este anexat prezentului chestionar.

În urma implementării proiectului menționat privind revizuirea Mecanismului Național de Identificare și Referire, instrumentul pentru informarea cu privire la drepturile victimelor ce va fi utilizat, este următorul:

CONSIMȚĂMÂNT INFORMAT PRIVIND REFERIREA

Organizația/Instituția .....

Consimțământ informat privind referirea

CONFIDENȚIAL

Azi, data:

Nume .....

Prenume.....

Data nașterii.....

Am luat cunoștință de drepturile legale pe care le am ca victimă prezumată/identificată a traficului de persoane, respectiv:

- a) dreptul de a beneficia de o perioadă de recuperare și reflecție de până la 90 de zile, pentru a se recupera, pentru a evita influența traficantilor sau pentru a lua o decizie privind cooperarea cu autoritățile competente;
- b) dreptul la asistență rezidențială, psihologică, medicală, fizică, juridică și socială;
- c) dreptul de a depune plângere la organul de urmărire penală;
- d) dreptul de a primi asistență juridică obligatorie, în toate fazele procesului penal și în cauzele civile conexe;
- e) dreptul la protecția datelor de identificare a martorului, la modalitățile de protejare a martorului, drepturile și obligațiile ce îi revin;
- f) dreptul la compensații financiare care se acordă victimelor unor infracțiuni.

- Am înțeles/ nu am înțeles care îmi sunt drepturile.
- Sunt de acord/ nu sunt de acord cu referirea mea către un program de protecție și asistență.

Motivele refuzului:

.....

- Sunt de acord/ nu sunt de acord cu implementarea datelor cu caracter personal în Sistemul Integrat de Monitorizare și Evidență a victimelor traficului de persoane (SIMEV).

Motivele refuzului:

.....

Semnătura:

.....

1.2 Cum este îndeplinită obligația de a furniza servicii de traducere și interpretare, după caz, în diferite etape ale procedurilor judiciare și administrative de către diferite agenții?

În practica judiciară, statul român asigură, în mod gratuit traducerea prin interpret autorizat în toate fazele procesului penal. Astfel, tuturor participanților în procesul penal, care nu cunosc limba oficială, limba română, li se oferă dreptul de a beneficia de un interpret autorizat de către Ministerul Justiției, prin intermediul căruia să ia la cunoștință de întreg materialul probator, să li se comunice drepturile și să îi fie luate declarațiile.

În acest sens, în materia urmăririi penale sunt aplicabile dispozițiile art. 105 Cod procedură penală: Art. 105 Audierea prin interpret

(1) Ori de câte ori persoana audiată nu înțelege, nu vorbește sau nu se exprimă bine în limba română, audierea se face prin interpret. Interpretul poate fi desemnat de organele judiciare sau ales de părți ori persoana vătămată, dintre interpreții autorizați, potrivit legii.

(2) În mod excepțional, în situația în care se impune luarea urgentă a unei măsuri procesuale sau dacă nu se poate asigura un interpret autorizat, audierea poate avea loc în prezența oricărei persoane care poate comunica cu cel ascultat, organul judiciar având însă obligația de a relua audierea prin interpret imediat ce aceasta este posibilă.

(3) Dacă persoana audiată este surdă, mută sau surdo-mută, audierea se face cu participarea unei persoane care are capacitatea de a comunica prin limbajul special. În această situație comunicarea se poate face și în scris.

(4) În cazuri excepționale, dacă nu este prezentă o persoană autorizată care poate comunica prin limbajul special, iar comunicarea nu se poate realiza în scris, audierea persoanelor prevăzute la alin. (3) se va face cu ajutorul oricărei persoane care are aptitudini de comunicare, dispozițiile alin. (2) aplicându-se în mod corespunzător.

De asemenea, cu privire la obligația de a asigura servicii de traducere și interpretare, sunt aplicabile și prevederile art. 81, alin. (1), lit. g¹ Codul de procedură penală care prevăd că persoana vătămată are dreptul de a beneficia în mod gratuit de un interpret atunci când nu înțelege, nu se exprimă bine sau nu poate comunica în limba română. În cazurile urgente, se pot folosi mijloace tehnice de comunicare, dacă se apreciază că acest lucru este necesar și că nu împiedică exercitarea drepturilor persoanei vătămate.

2. Asistență juridică și asistență juridică gratuită (articolul 15)

2.1 Cum, de către cine și din ce moment se oferă asistență juridică victimelor traficului de persoane? Cum este oferită asistența juridică copiilor?

În ceea ce privește victimele traficului de persoane, asistența juridică este acordată acestora în mod gratuit de către apărători desemnați din oficiu dintre avocații pledanți înscriși pe tabloul baroului din care fac parte indiferent dacă victima este majoră sau minoră (copil).

În cazul în care victima este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu restrânsă, asistența juridică este obligatorie (conform art. 93, alin. (4) din Codul de procedură penală).

În sensul prevederilor referitoare la asistența juridică acordată victimelor traficului de persoane, art. 44 din Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane menționează că:

(1) Victimelor infracțiunilor de trafic de persoane li se asigură asistență juridică obligatorie pentru a putea să își exercite drepturile în cadrul procedurilor penale prevăzute de lege, în toate fazele procesului penal și să își susțină cererile și pretențiile civile față de persoanele care au săvârșit infracțiunile prevăzute de prezenta lege, în care ele sunt implicate.

(2) Prevederile capitolului IV din Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la asistența juridică gratuită a victimelor unor infracțiuni se aplică în mod corespunzător și victimelor traficului de persoane.

Astfel, potrivit art. 15 și următoarele din Legea 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare, „Asistența juridică gratuită se acordă, la cerere, (...) cu respectarea condițiilor stabilite la art. 14 alin. (2), dacă venitul lunar pe membru de familie al victimei este cel mult egal cu salariul de bază minim brut pe țară stabilit pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită.

Art. 16. (1) Asistența juridică gratuită se acordă numai dacă victima a sesizat organele de urmărire penală sau instanța de judecată în termen de 60 de zile de la data săvârșirii infracțiunii.(...).

(3) Dacă victima s-a aflat în imposibilitatea, fizică sau psihică, de a sesiza organele de urmărire penală, termenul de 60 de zile se calculează de la data la care a încetat starea de imposibilitate.

(4) Victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația de a sesiza organele de urmărire penală sau instanța de judecată cu privire la săvârșirea infracțiunii. Reprezentantul

legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție poate sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii.

Art. 17. (1) Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite se depune la tribunalul în a cărui circumscripție domiciliază victima și se soluționează de doi judecători din cadrul Comisiei pentru acordarea de compensații financiare victimelor unor infracțiuni, prin încheiere, în termen de 15 zile de la data depunerii.

Art. 18. (1) Asistența juridică gratuită se acordă fiecărei victime pe tot parcursul procesului, în limita unei sume echivalente cu două salarii de bază minime brute pe țară, stabilite pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită.

(2) Fondurile necesare pentru acordarea asistenței juridice gratuite se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Justiției”.

Asistența juridică oferită copiilor face parte din dispozițiile legale care se referă la asistența juridică obligatorie acordată tuturor victimelor traficului, așa cum este precizat de art. 44 aliniatul (1) din Legea nr. 678/2001 pentru prevenirea și combaterea traficului de persoane.

Conform prevederilor Legii nr. 211/2004, asistența juridică gratuită pentru victime, inclusiv victimele traficului de persoane, se acordă “prin cerere”. În cazul copiilor, asistența juridică este acordată, la cererea reprezentanților lor legali, pe întreaga perioadă a procesului penal.

Asistența juridică acordată victimelor traficului de persoane este prevăzută de legislația națională privind protecția drepturilor copiilor, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copiilor și prin Hotărârea Guvernului nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru pentru prevenirea și intervenția în echipă și rețea multidisciplinară în situații de violență împotriva copilului și a violenței în familie și a Metodologiei intervenției multidisciplinare și interinstituționale cu privire la copiii exploatați și cu risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state.

Conform Legii nr. 272/2004, în orice procedură judiciară sau administrativă cu privire la acesta, copilul are dreptul să fie audiat. Este obligatoriu să ascuți copilul care a împlinit vârsta de 10 ani. Cu toate acestea, un copil care nu a împlinit vârsta de 10 ani poate fi audiat, dacă autoritatea competentă consideră că audierea sa este necesară pentru a rezolva cazul. Dreptul de a fi ascultat oferă copilului posibilitatea de a solicita și de a primi orice informații relevante, de a fi consultat, de a-și exprima opinia și de a fi informat cu privire la consecințele pe care le poate avea opinia sa, dacă este respectată, precum și consecințele orice decizie care îl privește.

În toate cazurile prevăzute mai sus, opiniile copilului ascultat vor fi luate în considerare și li se va acorda importanța cuvenită, în raport cu vârsta și gradul de maturitate al copilului.

Dacă instanța consideră că este necesar, îl poate chema pe copil în fața sa, pentru a-l audia. Audierea are loc numai în camera de consiliu, în prezența unui psiholog și numai după o pregătire preliminară a copilului în acest scop.

Hotărârea Guvernului nr. 49 conține detalii specifice despre interviul copilului:

- Locul de desfășurare a interviului (se recomandă cabinetul psihologului);
- Intervenția în echipa multidisciplinară și interinstituțională;
- Componenta minimă obligatorie a echipei: asistentul social, care este de obicei și managerul de caz; psiholog; doctor; ofițerul de poliție - în funcție de tipologia cazului, consilierul juridic (de obicei, consilier juridic din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția copilului).
- Consilierul juridic - care este angajatul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului -este de obicei cel care realizează evaluarea legală, care are drept scop planificarea intervențiilor adecvate interesului superior al copilului, respectiv intereselor victimei adulte, din punct de vedere legal, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, referindu-se la aspecte precum:

a) situația familiei: cine exercită drepturile părinților și în ce condiții; dacă este cazul decesului drepturilor părinților; dacă este cazul luării unei măsuri de protecție; dacă familia a beneficiat de servicii de prevenție sau ce servicii și prestații pot fi oferite, în condițiile legii;

- b) situația școlară / profesională și socială: copil școlar integrat; nivelul educațional al victimei; discriminarea sau lipsa de acces la anumite servicii; ce servicii pot fi furnizate, potrivit legii;
- c) situația economică: există surse de venit ale copilului și / sau familiei; primește beneficiile sociale la care are dreptul; dacă victima adultă are un loc de muncă; ce servicii pot fi furnizate, potrivit legii;
- d) inițierea unei proceduri judiciare atunci când fapta poate fi o infracțiune, identificarea clasificării juridice corecte, oferirea de asistență juridică, atunci când aceasta este necesară, inclusiv prin avizarea părinților/ reprezentanților legali/ victimei cu privire la efectuarea unei notificări către autoritățile competente (plângere, prealabilă plângere sau plângere).

2.2 Toate victime prezumate ale traficului de persoane au acces la asistență juridică, indiferent de statutul de imigrare sau de tipul de exploatare?

Da. Legislația din România în materie nu distinge în funcție de statutul victimei. Astfel, toate persoanele prezumate a fi victime ale traficului de persoane, indiferent de tipul de exploatare căruia i-au fost supuse, au dreptul de a fi asistate de un avocat, pentru stat revenind obligația corelativă de a asigura în mod obligatoriu și gratuit asistență juridică din oficiu, dacă persoana nu și-a desemnat un avocat ales.

Toate persoanele prezumate a fi victime ale traficului de ființe umane au acces la asistență juridică în condiții garantate de Constituția României, Codul de procedură penală, Legea 678/2001 pentru prevenirea și combaterea traficului de persoane, precum și ale Legii 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare.

2.3 Care sunt condițiile pentru accesul la asistență juridică gratuită pentru victimele traficului de persoane, inclusiv pentru copii? Pentru ce tipuri de proceduri este disponibilă asistența juridică gratuită? Este disponibilă asistența juridică gratuită pentru a ajuta victimele să solicite despăgubiri/ compensații și să pună în executare hotărâri de acordare a despăgubirilor/ compensațiilor? Vă rugăm să furnizați textul dispozițiilor relevante.

Condițiile pentru a beneficia de asistență juridică gratuită sunt relaționate participării victimelor traficului de persoane la procesul penal.

Acestea au dreptul, în orice situație, de a beneficia de asistență juridică gratuită din partea statului, conform art. 44 Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane:

(1) Persoanelor prevăzute la art. 43 (victimele infracțiunilor de trafic de persoane) li se asigură asistență juridică obligatorie pentru a putea să își exercite drepturile în cadrul procedurilor penale prevăzute de lege, în toate fazele procesului penal, și să își susțină cererile și pretențiile civile față de persoanele care au săvârșit infracțiunile prevăzute de prezenta lege, în care ele sunt implicate.

(2) Prevederile cap. IV din Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la asistența juridică gratuită a victimelor unor infracțiuni se aplică în mod corespunzător și victimelor traficului de persoane.

În ceea ce privește prevederile art. 14-20 din Legea nr. 211/2004 modificată referitoare la asistența juridică gratuită a victimelor unor infracțiuni, se menționează că:

Art. 14

(1) Asistența juridică gratuită se acordă, la cerere, următoarelor categorii de victime:

a) persoanele asupra cărora a fost săvârșită o tentativă la infracțiunile de omor, omor calificat și omor deosebit de grav, (prevăzute la art. 174 - 176 din Codul penal), o infracțiune de vătămare corporală gravă, (prevăzută la art. 182 din Codul penal), o infracțiune intenționată care a avut ca urmare vătămarea corporală gravă a victimei, o infracțiune de viol, act sexual cu un minor și perversiune sexuală, (prevăzute la art. 197, 198 și art. 201 alin. (2 – 5) din Codul penal);

b) soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor de omor, omor calificat și omor deosebit de grav, (prevăzute la art. 174- 176 din Codul penal), precum și a infracțiunilor intenționate care au avut ca urmare moartea persoanei.

(2) Asistența juridică gratuită se acordă victimelor prevăzute la alin. (1) dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul României sau, în cazul în care infracțiunea a fost săvârșită în afara teritoriului

României, dacă victima este cetățean român sau străin care locuiește legal în România și procesul penal se desfășoară în România.

Art. 15

Asistența juridică gratuită se acordă, la cerere, victimelor altor infracțiuni decât cele prevăzute la art. 14 alin. (1), cu respectarea condițiilor stabilite la art. 14 alin. (2), dacă venitul lunar pe membru de familie al victimei este cel mult egal cu salariul de bază minim brut pe țară stabilit pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită.

Art. 16

(1) Asistența juridică gratuită se acordă numai dacă victima a sesizat organele de urmărire penală sau instanța de judecată în termen de 60 de zile de la data săvârșirii infracțiunii.

(2) În cazul victimelor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b), termenul de 60 de zile se calculează de la data la care victima a luat cunoștință de săvârșirea infracțiunii.

(3) Dacă victima s-a aflat în imposibilitatea, fizică sau psihică, de a sesiza organele de urmărire penală, termenul de 60 de zile se calculează de la data la care a încetat starea de imposibilitate.

(4) Victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația de a sesiza organele de urmărire penală sau instanța de judecată cu privire la săvârșirea infracțiunii. Reprezentantul legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție poate sesiza organele de urmărire penală cu privire la săvârșirea infracțiunii.

Art. 17

(1) Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite se depune la tribunalul în a cărui circumscripție domiciliază victima și se soluționează de doi judecători din cadrul Comisiei pentru acordarea de compensații financiare victimelor unor infracțiuni, prin încheiere, în termen de 15 zile de la data depunerii.

(2) Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite trebuie să cuprindă:

a) numele, prenumele, cetățenia, data și locul nașterii, domiciliul sau reședința victimei;

b) data, locul și circumstanțele săvârșirii infracțiunii;

c) dacă este cazul, data sesizării și organul de urmărire penală sau instanța de judecată, sesizată potrivit art. 16;

d) calitatea de soț, copil sau persoană aflată în întreținerea persoanei decedate, în cazul victimelor prevăzute la art. 14 alin. (1) lit. b);

e) dacă este cazul, venitul lunar pe membru de familie al victimei;

f) numele, prenumele și forma de exercitare a profesiei de avocat de către apărătorul ales sau mențiunea că victima nu și-a ales un apărător.

(3) La cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite se anexează, în copie, documentele justificative pentru datele înscrise în cerere și orice alte documente deținute de victimă, utile pentru soluționarea cererii.

(4) Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite se soluționează prin încheiere, în camera de consiliu, cu citarea victimei.

(5) În cazul în care victima nu și-a ales un apărător, încheierea prin care s-a admis cererea de asistență juridică gratuită trebuie să cuprindă și desemnarea unui apărător din oficiu potrivit Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și Statutului profesiei de avocat.

(6) Încheierea prin care s-a soluționat cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite se comunică victimei.

(7) Încheierea prin care s-a respins cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite este supusă reexaminării de către tribunalul în cadrul căruia funcționează Comisia pentru acordarea de compensații financiare victimelor infracțiunilor, la cererea victimei, în termen de 15 zile de la comunicare. Reexaminarea se soluționează în complet format din doi judecători.

Art. 18

(1) Asistența juridică gratuită se acordă fiecărei victime pe tot parcursul procesului, în limita unei sume echivalente cu două salarii de bază minime brute pe țară, stabilite pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită.

(2) Fondurile necesare pentru acordarea asistenței juridice gratuite se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Justiției.

Art. 19

Dispozițiile art. 14 - 18 se aplică în mod corespunzător și pentru acordarea sumei necesare punerii în executare a hotărârii judecătorești prin care au fost acordate despăgubiri civile victimei infracțiunii.

Art. 20

(1) Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite și cererea pentru acordarea sumei necesare punerii în executare a hotărârii judecătorești prin care au fost acordate despăgubiri civile victimei infracțiunii pot fi formulate de reprezentantul legal al minorului sau al persoanei puse sub interdicție.

(2) Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite și cererea pentru acordarea sumei necesare punerii în executare a hotărârii judecătorești prin care au fost acordate despăgubiri civile victimei infracțiunii pot fi formulate și de organizațiile neguvernamentale care își desfășoară activitatea în domeniul protecției victimelor, dacă sunt semnate de victimă, cuprind datele prevăzute la art. 17 alin. (2) și sunt anexate documentele prevăzute la art. 17 alin. (3).

(3) Cererea pentru acordarea asistenței juridice gratuite și cererea pentru acordarea sumei necesare punerii în executare a hotărârii judecătorești prin care au fost acordate despăgubiri civile victimei infracțiunii sunt scutite de taxa de timbru.”

În privința copiilor, a persoanelor sub 18 ani, aceștia beneficiază în toate situațiile de asistență obligatorie gratuită cu ocazia ascultării lor, aspect reglementat de Codul de procedură penală al României, la art. 93: (4) Asistența juridică este obligatorie când persoana vătămată sau partea civilă este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu ori cu capacitate de exercițiu restrânsă.

De asemenea, prevederile Legii nr. 211/2004 privind unele măsuri de informare, susținere și protecție a victimelor infracțiunilor privind accesul la asistența juridică gratuită sunt aplicate și copiilor, victime ale traficului.

Referitor la copii, dispozițiile suplimentare se regăsesc în legislația secundară care privește modul în care copiii victime ale traficului sunt identificați, monitorizați și protejați în situația de trafic.

Conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru pentru prevenirea și intervenția în echipă și rețea multidisciplinară în situații de violență împotriva copilului și a violenței în familie și a Metodologiei intervenției multidisciplinare și interinstituționale cu privire la copiii exploatați și cu risc de exploatare prin muncă, a copiilor victime ale traficului de persoane, precum și a copiilor români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state, capitolul dedicat instrumentării cazurilor de trafic de copii arată cum este realizată o evaluare complexă a cazului de o echipă de specialiști din diverse domenii de activitate, împreună cu serviciile care urmează să fie oferite unui copil într-o astfel de situație, în funcție de particularitățile fiecărui caz.

Astfel, se realizează o evaluare detaliată pentru a stabili forma de exploatare la care a fost supus copilul, nevoile copilului și prioritățile de intervenție..

Copilul și, dacă este cazul, familia sa este evaluată și se întocmește un Plan de intervenție.

Echipa complexă care efectuează evaluarea este formată dintr-un manager de caz, asistent social, psiholog și consilier juridic. Ultimul are obligația de a evalua situația din punct de vedere legal și de a decide ce servicii juridice vor fi acordate copilului.

În toate cazurile copiilor victime ale traficului, echipa va include un reprezentant al structurii regionale a Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane și un profesor, care este de obicei responsabil de educația copilului.

Evaluarea legală se referă la identificarea aspectelor legale legate de caz, identificarea drepturilor și obligațiilor corespunzătoare copilului și reprezentantului legal, precum și drepturile respective trebuie să fie exercitate pentru viitor.

Pe scurt, evaluarea legală se va referi la următoarele aspecte:

- a) Situația familiei care exercită drepturile părintești, indiferent dacă este sau nu cazul de a depune o cerere de înlăturare a părinților din drepturile lor legale, ce servicii de prevenire au fost acordate anterior, dacă este cazul.
- b) Situația educativă a copilului
- c) Situația economică a copilului și a familiei
- d) Inițierea procedurilor legale necesare atunci când fapta ar putea fi o infracțiune, identificarea naturii juridice a faptului, consiliere juridică oferită părinților copilului/ reprezentanților legali pentru a putea demara acțiunile necesare în fața instanței.

Serviciile juridice acordate copiilor victime ale diferitelor forme de abuz, neglijare sau trafic constau în: consiliere/ asistență juridică, notificarea instanței, acțiuni preliminare de investigații penale în fața organelor competente etc.

Realizarea tuturor acestora este îndeplinită de reprezentanții serviciilor sociale în cooperare cu poliția, parchetul, instanțele de judecată, în funcție de specificul fiecărei situații.

2.4 Există avocați specializați să ofere asistență juridică și să reprezinte victimele traficului de persoane în instanță? Ce reglementări, dacă există, sunt aplicabile pentru furnizarea de asistență/reprezentare legală?

Nu există avocați specializați, asistența juridică gratuită se asigură de către apărătorii desemnați din oficiu de către organul judiciar dintre avocații pledanți înscriși pe tabloul Baroului județean din care fac parte.

În România, specializarea avocaților se face pe criterii de vechime în profesie, așadar pentru a putea reprezenta o persoană, victimă a traficului de persoane, în fața instanței competente, respectiv Tribunalul, ca instanță de fond, avocatul trebuie să fie definitiv în profesie, cu o vechime de minimum 2 ani de zile, conform Legii 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

2.5 Cum este finanțată acordarea de asistență juridică și asistență juridică gratuită pentru victimele traficului de persoane? Victimele trebuie să plătească o taxă pentru a obține asistență juridică sau pentru a începe o procedură sau există alte bariere financiare? Dacă da, vă rugăm să specificați cantitatea (cantitățile)/suma (sumele).

În România asistența juridică a persoanelor victime ale traficului de persoane este obligatorie și gratuită. Avocații numiți din oficiu sunt remunerați din fondurile publice special constituite în acest sens, iar persoana vătămată nu va fi obligată la plata onorariului avocatului în nicio situație în care statul numește avocat din oficiu.

Conform Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, art. 81, alin. (1) prevede că pentru asistența judiciară acordată, avocatul desemnat are dreptul la un onorariu stabilit de organul judiciar, potrivit naturii și volumului activității desfășurate, în limitele sumelor stabilite prin protocolul încheiat între Uniunea Națională a Barourilor din România și Ministerul Justiției.

În plus, Ministerul Justiției alocă un buget separat pentru plata onorariilor avocaților asigurați de către stat din oficiu. În acest sens, menționăm art. 18 din Legea nr. 211-2004, care prevede:

Art. 18. - (1) Asistența juridică gratuită se acordă fiecărei victime pe tot parcursul procesului, în limita unei sume echivalente cu două salarii de bază minime brute pe țară, stabilite pentru anul în care victima a formulat cererea de asistență juridică gratuită. (2) Fondurile necesare pentru acordarea asistenței juridice gratuite se asigură din bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Justiției.

Cu privire la dispozițiile aplicabile în procesul civil, victima va trebui să îndeplinească condițiile prevăzute de art. 8 din Ordonanța de Urgență nr. 51/2008, care prevede următoarele:

(1) Beneficiază de ajutor public judiciar în formele prevăzute la art. 6 persoanele al căror venit mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 300 lei. În acest caz, sumele care constituie ajutor public judiciar se avansează în întregime de către stat.
(2) Dacă venitul mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 600 lei, sumele de bani care constituie ajutor public judiciar se avansează de către stat în proporție de 50%.

(3) Ajutorul public judiciar se poate acorda și în alte situații, proporțional cu nevoile solicitantului, în cazul în care costurile certe sau estimate ale procesului sunt de natură să îi limiteze accesul efectiv la justiție, inclusiv din cauza diferențelor de cost al vieții dintre statul membru în care acesta își are domiciliul sau reședința obișnuită și cel din România.

Conform prezentei ordonanțe de urgență, ajutorul judiciar public este acordat, independent de starea materială a solicitantului, dacă dreptul la asistență juridică sau dreptul la asistență juridică gratuită este asigurat de legea specială, ca măsură de protecție, luând în considerare situații speciale, precum minoritatea, dizabilitatea, un anumit statut și altele asemenea. În acest caz, ajutorul judiciar public se acordă fără îndeplinirea criteriilor prevăzute la art. 8, dar numai pentru apărarea sau recunoașterea drepturilor sau a intereselor apărute sau legate de situația specială care a justificat recunoașterea, prin lege, a dreptului la asistență judiciară sau la asistență juridică gratuită.

3. Despăgubiri de la făptuitori (Articolul 15)

Delimitări conceptuale

În documentele juridice și literatura de specialitate de la nivel internațional, termenul „compensație” este utilizat cu referire la conceptul general de plată acordată unei persoane, indiferent de sursa acestei plăți, a mecanismului utilizat sau a tipurilor de pierderi ce trebuie să fie compensate.

Astfel, compensația include recompense acordate prin mecanisme finanțate de stat, precum și recompense acordate în cadrul procedurilor penale, civile sau a celor relaționate dreptului muncii.

Legislația din România distinge și operează cu două noțiuni care conturează posibile demersuri/ opțiuni care au drept scop asigurarea unei reparații în formă pecuniară acordate victimelor infracțiunilor cu violență stabilite de lege, care le include și pe cele ale traficului de persoane, și anume compensația și despăgubirile civile.

Termenul de **compensație** este utilizat pentru a desemna compensația financiară acordată de către stat, măsură reglementată prin lege pentru asigurarea protecției victimelor unor infracțiuni.

Despăgubirile civile, ca noțiune juridică, trebuie înțelese ca fiind suma de bani stabilită prin hotărâre judecătorească, ce urmează a fi plătită unei persoane pentru repararea prejudiciului cauzat printr-o infracțiune.

Cadrul legal național garantează dreptul victimelor traficului de persoane de a fi compensate, asigurând posibilitatea de a solicita despăgubiri civile de la traficant sau compensație financiară de la stat.

Victimele traficului de persoane au dreptul să se constituie parte civilă în cadrul procesului penal și să solicite despăgubiri civile pentru prejudiciile materiale și/sau morale suferite.

Dacă nu obțin de la traficant despăgubirile civile dispuse de instanța penală, pentru că acesta nu are venituri sau bunuri, au dreptul să solicite compensație financiară de la stat doar pentru anumite categorii de prejudicii.

3.1 Ce măsuri există pentru a permite instanțelor să acorde despăgubiri victimelor traficului de persoane, inclusiv copiilor, de la făptuitori în cadrul unei proceduri penale? Care este rolul procurorilor în acest sens?

Există dispoziții în procedura penală (art. 19, 20, 24 și 25 CPP) care permit victimei unei astfel de infracțiuni să se constituie parte civilă și astfel este îndreptățită la despăgubiri pentru daunele materiale și morale suferite ca urmare a comiterii infracțiunii.

În cazul victimelor minore, potrivit legii, acțiunea civilă se exercită din oficiu de către procuror.

Codul de procedură penală prevede, de asemenea, ca regulă generală, și posibilitatea confiscării bunurilor făptuitorilor pentru a asigura plata daunelor produse victimelor infracțiunilor.

Dacă victima este minoră, măsura confiscării bunurilor devine obligatorie.

Art. 249 prevede următoarele:

(1) Procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asigurătorii, prin ordonanță sau, după caz, prin încheiere motivată, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării

speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

3.2 Cum se calculează valoarea despăgubirilor și există criterii sau modele specifice pentru calcularea acesteia? Ce tipuri de prejudiciu/ daune și costuri sunt acoperite? Există circumstanțe/ condiții care să conducă la reducerea cuantumului despăgubirilor?

Cuquantumul despăgubirilor va fi calculat de la caz la caz.

3.3 Cum se aplică hotărârile de acordare a despăgubirilor? Ce măsuri există pentru a garanta și asigura plata efectivă a despăgubirilor?

Dispozițiile generale prevăzute în Codul de procedură penală cu privire la hotărârile judecătorești sunt prevăzute în titlul V (art 550 –art. 601), care menționează executarea pentru fiecare tip de pedeapsă, măsuri de siguranță etc.

Art. 550 CPP prevede, de asemenea, că hotărârile instanțelor penale devin executorii la data când acestea sunt definitive prin forța legii. Hotărârile nedefinitive sunt executorii atunci când legea prevede în special acest lucru.

3.4 Atunci când victimele străine ale traficului de persoane sunt returnate sau aleg să părăsească țara în care a avut loc exploatarea, ce măsuri există pentru a le permite să obțină compensații și despăgubiri?

Nu există dispoziții legale specifice cu privire la acest aspect.

3.5 Ce proceduri există pentru a asigura accesul efectiv la despăgubiri pentru victimele traficului de persoane în scopul exploatarei prin muncă? Pot aceste victime să facă solicitări civile de compensare și/ sau recuperare a salariilor neplătite și a contribuțiilor sociale în baza actelor de tortură, a muncii, a ocupării forței de muncă sau a altor legi? Vă rugăm să specificați măsurile relevante. Pot victimele traficului de persoane care lucrează neregulamentar sau fără contract să solicite salariile neplătite și alte compensații și, dacă da, cum se stabilește valoarea salariilor neplătite și a celorlalte compensații?

Prin Legea nr.53/2003 - Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare, s-au implementat următoarele măsuri:

Art. 265 (2) Primirea la muncă a unei persoane aflate în situație de ședere ilegală în România, cunoscând ca aceasta este victima a traficului de persoane, constituie infracțiune și se sancționează cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amenda.

Art. 265 (3) Dacă munca prestată de persoanele prevăzute la alin. (2) este de natură să le pună în pericol viața, integritatea sau sănătatea, pedeapsa este închisoarea de la 6 luni la 3 ani.

Art. 265 (4) În cazul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la alin. (2) și (3), instanța de judecată poate dispune și aplicarea uneia sau mai multora dintre următoarele pedepse complementare:

a) pierderea totală sau parțială a dreptului angajatorului de a beneficia de prestații, ajutoare ori subvenții publice, inclusiv fonduri ale Uniunii Europene gestionate de autoritățile române, pentru o perioadă de până la 5 ani;

b) interzicerea dreptului angajatorului de a participa la atribuirea unui contract de achiziții publice pentru o perioadă de până la 5 ani;

c) recuperarea integrală sau parțială a prestațiilor, ajutoarelor ori subvențiilor publice, inclusiv fonduri ale Uniunii Europene gestionate de autoritățile române, atribuite angajatorului pe o perioadă de până la 12 luni înainte de comiterea infracțiunii;

d) închiderea temporară sau definitivă a punctului ori a punctelor de lucru în care s-a comis infracțiunea sau retragerea temporară ori definitivă a unei licențe de desfășurare a activității profesionale în cauză, dacă acest lucru este justificat de gravitatea încălcării.

Art. 265 (5) În cazul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la alin. (2) și (3) angajatorul va fi obligat să plătească sumele reprezentând:

- a) orice remunerație restantă datorată persoanelor angajate ilegal. Cuantumul remunerației se presupune a fi egal cu salariul mediu brut pe economie, cu excepția cazului în care fie angajatorul, fie angajatul poate dovedi contrariul;
- b) cuantumul tuturor impozitelor, taxelor și contribuțiilor de asigurări sociale pe care angajatorul le-ar fi plătit dacă persoana ar fi fost angajată legal, inclusiv penalitățile de întârziere și amenzile administrative corespunzătoare;
- c) cheltuielile determinate de transferul plăților restante în țara în care persoana angajată ilegal s-a întors de bunăvoie sau a fost returnată în condițiile legii.

Art. 265 (6) în cazul săvârșirii uneia dintre infracțiunile prevăzute la alin. (2) și (3) de către un subcontractant, atât contractantul principal, cât și orice subcontractant intermediar, dacă au avut cunoștință de faptul că subcontractantul angajator angaja străini aflați în situație de ședere ilegală, pot fi obligați de către instanță, în solidar cu angajatorul sau în locul subcontractantului angajator ori al contractantului al cărui subcontractant direct este angajatorul, la plata sumelor de bani prevăzute la alin. (5) lit. a și c.

3.6 Ce instruire este oferită pentru consolidarea capacității profesioniștilor relevanți, precum avocați, ofițeri de poliție, procurori și judecători, pentru a permite victimelor traficului de persoane să obțină compensații și despăgubiri?

În perioada 29/30 septembrie – 19/20 noiembrie 2015, în cadrul proiectului „Abordarea națională privind compensația victimelor traficului de persoane”, Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane a organizat 7 sesiuni de instruire ce au avut ca scop îmbunătățirea capacității a **105 specialiști** (judecători, procurori, ofițeri de poliție, asistenți sociali, psihologi, avocați, executori judecătorești, reprezentanți ai centrelor regionale, precum și ai organizațiilor neguvernamentale) de a asigura accesul victimelor traficului de persoane la compensație financiară.

Sesiunile au fost susținute de doi formatori români (reprezentanți ai ANITP) în colaborare cu doi experți contractați de Consiliul Europei.

Fiecare dintre cele 7 sesiuni de instruire a fost prevăzută a se derula pe parcursul a două zile și au fost structurate astfel:

Prima sesiune, în perioada 29 – 30 septembrie 2015, la București,

A doua sesiune, în perioada 05 – 06 octombrie, la Suceava,

A treia sesiune, în perioada 08 – 09 octombrie, la Galați,

A patra sesiune, în perioada 26 – 27 octombrie, la Brașov,

A cincea sesiune, în perioada 29 – 30 octombrie, la Pitești,

A șasea sesiune, în perioada 16 – 17 noiembrie, la Cluj,

A șaptea sesiune, în perioada 19 – 20 noiembrie la Timișoara.

Tematica abordată a vizat standardele internaționale privind dreptul victimelor la compensație financiară, introducerea în cadrul național privind drepturile victimelor traficului de persoane, dreptul la despăgubiri civile și investigația financiară în cazurile de trafic de persoane, dreptul victimelor traficului de persoane la compensație financiară, bune practici în alte state membre ale UE, informarea adecvată a victimelor și asigurarea accesului efectiv la drepturi.

Tot în acest sens, menționăm și că Institutul Național al Magistraturii (INM) asigură formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, iar în aducerea la îndeplinire a obiectivelor strategice ale formării profesionale continue, în ultimii ani, INM a pus accentul pe pregătirea judecătorilor și procurorilor în privința modificărilor legislative majore din sistemul legal românesc aduse de intrarea în vigoare a noilor coduri civil, penal, de procedură civilă și de procedură penală.

Pregătirea în materia noilor coduri este completată cu activități de formare continuă în domenii specializate conexe, cum ar fi lupta împotriva corupției și a criminalității economico-financiare, combaterea traficului de

persoane, a traficului de droguri, a criminalității informatice, recuperarea prejudiciului infracțiunii, administrarea probatoriului și tehnici de audiere în procesul penal, lupta împotriva violenței domestice, justiție pentru minori etc.

În contextul implementării Strategiei naționale împotriva traficului de persoane 2018-2022, INM a elaborat și derulează în prezent un amplu proiect finanțat din fonduri structurale – Proiectul POCA “*Justiția 2020: profesionalism și integritate*”, care are ca obiectiv îmbunătățirea cunoștințelor și abilităților profesionale ale membrilor sistemului judiciar (judecători, procurori, magistrați –asistenți și personal din cadrul instituțiilor sistemului judiciar asimilat judecătorilor și procurorilor), necesare desfășurării activității în cadrul instanțelor și parchetelor.

Proiectul a demarat la data de 6 iunie 2019 și are o perioadă de implementare de 42 de luni. În cadrul acestui proiect au fost prevăzute activități de formare profesională continuă în domenii identificate ca fiind prioritare atât de documentele strategice, cât și de sistemul judiciar. Astfel, în contextul acestei recomandări, menționăm că în perioada de derulare a proiectului (2018-2021), se vor desfășura 6 activități de formare în domeniul combaterii traficului de persoane. Aceste activități se vor adresa unui număr de 120 de judecători și procurori care soluționează cauze privind infracțiunile specifice traficului de persoane. În cadrul activităților vor fi dezbătute aspectele teoretice și practice relevante, particularitățile investigării acestor infracțiuni, probleme legate de audierea și protecția victimelor și vor fi evidențiate bunele practici în materie.

4. Compensația acordată de stat (Articolul 15)

4.1 Criteriile de eligibilitate pentru acordarea compensațiilor de către stat victimelor infracțiunilor exclud unele victime ale traficului de persoane (de exemplu, din cauza statutului de reședință nelegală, naționalitate, natura infracțiunii)? Accesul la compensațiile acordate de stat depinde de rezultatul cauzei penale și de neobținerea unei despăgubiri de la infractori?

Legea nr. 211/2004 prevede la articolul 21 anumite condiții cu privire la victime, excluzându-le pe cele care nu au reședința legală în România sau în alt stat membru al UE, precum și cu privire la statutul cauzei penale, care trebuie să aibă o sentință definitivă sau o clasare prin ordonanță procurorilor în cazurile prevăzute de articolul 16 alin. (1) literele b), c), d), f) și h) din Codul de procedură penală:

Art. 21

(1) Compensația financiară se acordă, la cerere, în condițiile prezentului capitol, următoarelor categorii de victime:

a) persoanele asupra cărora a fost săvârșită o tentativă la infracțiunile de omor și omor calificat, prevăzute la art. 188 și 189 din Codul penal, o infracțiune de vătămare corporală, prevăzută la art. 194 din Codul penal, o infracțiune intenționată care a avut ca urmare vătămarea corporală a victimei, o infracțiune de viol, act sexual cu un minor și agresiune sexuală, prevăzute la art. 218-220 din Codul penal, o infracțiune de trafic de persoane și trafic de minori, prevăzute la art. 210 și 211 din Codul penal, o infracțiune de terorism, precum și orice altă infracțiune intenționată comisă cu violență;

b) soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor prevăzute la alin. (1).

(2) Compensația financiară se acordă victimelor prevăzute la alin. (1) dacă infracțiunea a fost săvârșită pe teritoriul României și victima este:

a) cetățean român;

b) cetățean străin ori apatrid care locuiește legal în România;

c) cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene, aflat legal pe teritoriul României la data comiterii infracțiunii; sau

d) cetățean străin sau apatrid cu reședința pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene, aflat legal pe teritoriul României la data comiterii infracțiunii.

(3) În cazul victimelor care nu se încadrează în categoriile de persoane prevăzute la alin. (1) și (2), compensația financiară se acordă în baza convențiilor internaționale la care România este parte.

Cadrul legal național garantează dreptul victimelor traficului de persoane de a fi compensate, asigurând posibilitatea de a solicita despăgubiri civile de la traficant sau compensație financiară de la stat.

Victimele traficului de persoane au dreptul să se constituie parte civilă în cadrul procesului penal și să solicite despăgubiri civile pentru prejudiciile materiale și/sau morale suferite. Dacă nu obțin de la traficant despăgubirile civile dispuse de instanța penală, pentru că acesta nu are venituri sau bunuri, au dreptul să solicite compensație financiară de la stat doar pentru anumite categorii de prejudicii.

Prejudiciile pentru care se acordă compensație financiară de către stat se încadrează în sfera prejudiciilor materiale și sunt grupate în trei categorii:

1. Cheltuieli de spitalizare și alte cheltuieli medicale suportate de victimă.
2. Prejudicii materiale rezultate din distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a bunurilor victimei ori din deposedarea acesteia prin săvârșirea infracțiunii.
3. Câștigurile de care victima este lipsită de pe urma săvârșirii infracțiunii.

În cazul victimelor decedate prin săvârșirea infracțiunii, legea prevede două categorii de prejudicii: cheltuieli de înmormântare și cheltuieli de întreținere.

4.2 Cum se calculează valoarea compensațiilor acordate de stat luând în calcul gravitatea vătămării suferite de victimă?

Sunt aplicabile dispozițiile Legii nr. 211/2004 care stipulează că :

Art. 21

(1) Compensația financiară se acordă, la cerere, în condițiile prezentului capitol, următoarelor categorii de victime:

- a) persoanele asupra cărora a fost săvârșită o tentativă la infracțiunile de omor și omor calificat, prevăzute la art. 188 și 189 din Codul penal, o infracțiune de vătămare corporală, prevăzută la art. 194 din Codul penal, o infracțiune intenționată care a avut ca urmare vătămarea corporală a victimei, o infracțiune de viol, act sexual cu un minor și agresiune sexuală, prevăzute la art. 218 - 220 din Codul penal, o infracțiune de trafic de persoane și trafic de minori, prevăzute la art. 210 și 211 din Codul penal, o infracțiune de terorism, precum și orice altă infracțiune intenționată comisă cu violență;
- b) soțul, copiii și persoanele aflate în întreținerea persoanelor decedate prin săvârșirea infracțiunilor prevăzute la alin. (1).

Art. 27

(1) Compensația financiară se acordă victimei pentru următoarele categorii de prejudicii suferite de aceasta prin săvârșirea infracțiunii:

- a) în cazul victimelor prevăzute la art. 21 alin. (1) lit. a):
  1. cheltuielile de spitalizare și alte categorii de cheltuieli medicale suportate de victimă;
  2. prejudiciile materiale rezultate din distrugerea, degradarea sau aducerea în stare de neîntrebuințare a bunurilor victimei ori din deposedarea acesteia prin săvârșirea infracțiunii;
  3. câștigurile de care victima este lipsită de pe urma săvârșirii infracțiunii;
- b) în cazul victimelor prevăzute la art. 21 alin. (1) lit. b):
  1. cheltuielile de înmormântare;
  2. întreținerea de care victima este lipsită din cauza săvârșirii infracțiunii.

(2) Compensația financiară pentru prejudiciile materiale prevăzute la alin. (1) lit. a) pct. 2 se acordă în limita unei sume echivalente cu 10 salarii de bază minime brute pe țară stabilite pentru anul în care victima a formulat cererea de compensație financiară.

(3) Sumele de bani plătite de făptuitor cu titlu de despăgubiri civile și indemnizația obținută de victimă de la o societate de asigurare pentru prejudiciile cauzate prin săvârșirea infracțiunii se scad din cuantumul compensației financiare acordate de stat victimei.

De asemenea, în acest sens, Codul de procedură penală prevede la art. 19, alin. (5) că repararea prejudiciului material și moral se face conform prevederilor legii civile.

Codul civil prevede la art. 1381- 1395 modul în care se calculează valoarea despăgubirilor, pe baza gravității pagubei suportate de victimă. Cu toate acestea, suma va fi calculată de către judecător în funcție de fiecare situație particulară.

4.3 Este posibil ca victimele străine ale traficului să depună cereri de compensare de la stat în țara dvs. după ce au fost returnate sau repatriate în țările lor de origine? Vă rugăm să furnizați exemple de astfel de cazuri și să indicați măsurile care prevăd o astfel de posibilitate.

Cadrul legal românesc nu distinge în ceea ce privește locul unde se află victimele străine. Cererea de compensare de la stat trebuie introdusă numai în perioada reglementată de Legea nr. 211/2004, la articolul 24, indiferent de locul în care se află victimele:

Art. 24 (1) În cazul în care făptuitorul este cunoscut, compensația financiară poate fi acordată victimei dacă sunt întrunite următoarele condiții:

a) victima a formulat cererea de compensație financiară în termen de un an, după caz:

1. de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care instanța penală a pronunțat condamnarea sau achitarea în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. b)-d) din Codul de procedură penală și a acordat despăgubiri civile ori încetarea procesului penal în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. f) și h) din Codul de procedură penală;

2. de la data la care procurorul a dispus clasarea, în cazurile prevăzute la art. 16 alin. (1) lit. b), c), d), f) și h) din Codul de procedură penală;

b) victima s-a constituit parte civilă în cadrul procesului penal, cu excepția cazului în care s-a dispus clasarea potrivit dispozițiilor art. 315 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală;

c) făptuitorul este insolubil sau dispărut;

d) victima nu a obținut repararea integrală a prejudiciului suferit de la o societate de asigurare.

(2) Dacă victima s-a aflat în imposibilitate de a formula cererea de compensație financiară, termenul de un an prevăzut la alin. (1) lit. a) se calculează de la data la care a încetat starea de imposibilitate.

(3) În cazul în care instanța a dispus disjungerea acțiunii civile de acțiunea penală, termenul de un an prevăzut la alin. (1) lit. a) curge de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care a fost admisă acțiunea civilă.

(4) Victimele care nu au împlinit vârsta de 18 ani și cele puse sub interdicție nu au obligația prevăzută la alin. (1) lit. b).

Art. 25 În cazul în care făptuitorul este necunoscut, victima poate formula cererea de compensație financiară în termen de 3 ani de la data săvârșirii infracțiunii, dacă este îndeplinită condiția prevăzută la art. 24 alin. (1) lit. d).

Art. 26 Dacă victima este un minor și reprezentantul legal al acestuia nu a formulat cererea de compensație financiară în termenele prevăzute, după caz, la art. 24 sau 25, aceste termene încep să curgă de la data la care victima a împlinit vârsta de 18 ani.

4.4 Victimele care solicită compensații de la stat trebuie să plătească costurile și taxele avocaților? Compensațiile acordate de stat sunt supuse impozitării? Primirea compensației are consecințe asupra accesului la securitatea socială sau la alte prestații/ beneficii?

Legea 211/2004 privind anumite măsuri pentru asigurarea informațiilor, sprijinului și protecției victimelor infracțiunii, cu modificările și completările ulterioare, reglementează în capitolul V intitulat „Acordarea de către stat a compensațiilor financiare victimelor infracțiunilor” (art. 21-34), condițiile și modul de compensare a victimelor traficului de persoane.

Astfel, conform art. 33:

(1) Fondurile necesare pentru acordarea compensației financiare sau a avansului din aceasta pentru victimele infracțiunilor se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Justiției.

(2) Plata compensației financiare sau a avansului din aceasta pentru victimele infracțiunilor se asigură de compartimentele financiare ale tribunalelor, în termen de 15 zile de la data rămânerii definitive a hotărârii prin care a fost acordată compensația financiară sau un avans din aceasta.

(3) Statul, prin Ministerul Justiției, se subrogă în drepturile victimei care a beneficiat de compensație financiară sau de un avans din aceasta pentru recuperarea sumelor plătite victimei.

Articolul 34 din Legea nr. 211/2004 prevede la alin. 3 că cererea de compensare financiară și cererea de acordare a unui avans de la aceasta sunt exceptate de la taxa de timbru.

Conform art. 20 alin. (8) din Codul de procedură penală, "acțiunea civilă al cărei obiect este de a trage la răspundere civilă inculpatul și partea responsabilă civilmente, introdusă la instanța penală sau la instanța civilă, este scutită de taxă de timbru".

În ceea ce privește onorariile avocatului sau alte taxe, menționăm art. 90 din Codul de procedură civilă:

Art. 90

(1) Cel care nu este în stare să facă față cheltuielilor pe care le presupune declanșarea și susținerea unui proces civil, fără a primejdui propria sa întreținere sau a familiei sale, poate beneficia de asistență judiciară, în condițiile legii speciale privind ajutorul public judiciar.

(2) Asistența judiciară cuprinde:

- a) acordarea de scutiri, reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare prevăzute de lege;
- b) apărarea și asistența gratuită printr-un avocat desemnat de barou;
- c) orice alte modalități prevăzute de lege.

(3) Asistența judiciară poate fi acordată oricând în cursul procesului, în tot sau numai în parte.

(4) Persoanele juridice pot beneficia de facilități sub formă de reduceri, eșalonări sau amânări pentru plata taxelor judiciare de timbru datorate pentru acțiuni și cereri introduse la instanțele judecătorești, în condițiile legii speciale.

5. Sancțiuni și măsuri (Articolul 23)

5.1 Vă rugăm să descrieți măsurile legislative și alte măsuri adoptate de țara dvs. care să permită: i) confiscarea sau lipsirea făptuitorilor de produsele infracțiunilor sau a unei proprietăți cu o valoare echivalentă acestor încasări; și ii) identificarea, urmărirea, indisponibilizarea/sechestrarea sau confiscarea rapidă a proprietăților care pot fi confiscate, pentru a facilita executarea unei confiscări ulterioare. Aceste măsuri permit identificarea, urmărirea și confiscarea bunurilor în care s-au transformat veniturile activităților ilicite?

În scopul reparării pagubei produse prin săvârșirea unei infracțiuni, implicit și a celei relaționate traficului de persoane, România are reglementate instituția măsurii asigurătorii și cea a confiscării profiturilor și proprietăților infractorilor ca produs al infracțiunilor săvârșite.

Astfel, art. 249 din Codul de procedură penală prevede că procurorul, în cursul urmăririi penale, judecătorul de cameră preliminară sau instanța de judecată, din oficiu sau la cererea procurorului, în procedura de cameră preliminară ori în cursul judecății, poate lua măsuri asigurătorii, pentru a evita ascunderea, distrugerea, înstrăinarea sau sustragerea de la urmărire a bunurilor care pot face obiectul confiscării speciale sau al confiscării extinse ori care pot servi la garantarea executării pedepsei amenzii sau a cheltuielilor judiciare ori a reparării pagubei produse prin infracțiune.

Tot potrivit Codului de procedură penală, aceste măsuri asigurătorii constau în indisponibilizarea (prin instituirea unui sechestru) a unor bunuri mobile sau imobile ale suspectului, inculpatului sau a altor persoane în proprietatea sau posesia cărora se află bunurile ce urmează a fi confiscate, în funcție de scopul avut în vedere la luarea acestor măsuri asigurătorii.

Pe lângă măsurile asigurătorii, măsurile procesuale cu scopul garantării executării obligațiilor patrimoniale sunt completate și cu instrumentele necesare reparării efective a pagubei, și anume, instituția confiscării speciale și cea a confiscării extinse, prevăzute la art. 112 și 112 ind. 1 din Codul penal.

Art. 112 Confiscarea specială

(1) Sunt supuse confiscării speciale:

- a) bunurile produse prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală;
- b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

c) bunurile folosite, imediat după săvârșirea faptei, pentru a asigura scăparea făptuitorului sau păstrarea folosului ori a produsului obținut, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

d) bunurile care au fost date pentru a determina săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală sau pentru a răsplăti pe făptuitor;

e) bunurile dobândite prin săvârșirea faptei prevăzute de legea penală, dacă nu sunt restituite persoanei vătămate și în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia;

f) bunurile a căror deținere este interzisă de legea penală.

(2) În cazul prevăzut în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproportionată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.

(3) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confisca echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor alin. (2).

(4) Dispozițiile alin. (1) lit. b) nu se aplică în cazul faptelor săvârșite prin presă.

(5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin. (1) lit. b)-e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c).

Art. 112[^]1 Confiscarea extinsă

(1) Sunt supuse confiscării și alte bunuri decât cele menționate la art. 112, în cazul în care persoana este condamnată pentru comiterea uneia dintre următoarele infracțiuni, dacă fapta este susceptibilă să îi procure un folos material și pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 4 ani sau mai mare:

- a) infracțiuni privind traficul de droguri și de precursori;
- b) infracțiuni privind traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile;
- c) infracțiuni privind frontiera de stat a României;
- d) infracțiunea de spălare a banilor;
- e) infracțiuni din legislația privind prevenirea și combaterea pornografiei;
- f) infracțiuni din legislația privind combaterea terorismului;
- g) constituirea unui grup infracțional organizat;
- h) infracțiuni contra patrimoniului;
- i) nerespectarea regimului armelor, munițiilor, materialelor nucleare și al materiilor explozive și al precursorilor de explozivi restricționați;
- j) falsificarea de monede, timbre sau de alte valori;
- k) divulgarea secretului economic, concurența neloială, nerespectarea dispozițiilor privind operații de import sau export, deturnarea de fonduri, infracțiuni privind regimul importului și al exportului, precum și al introducerii și scoaterii din țară de deșeuri și reziduuri;
- l) infracțiuni privind jocurile de noroc;
- m) infracțiuni de corupție, infracțiunile asimilate acestora, precum și infracțiunile împotriva intereselor financiare ale Uniunii Europene;
- n) infracțiuni de evaziune fiscală;
- o) infracțiuni privind regimul vamal;
- p) infracțiuni de fraudă comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice;
- q) traficul de organe, țesuturi sau celule de origine umană.

(2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea bunurilor dobândite de persoana condamnată, într-o perioadă de 5 ani înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței, depășește în mod vădit veniturile obținute de aceasta în mod licit*);

b) instanța are convingerea că bunurile respective provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. (1).

(3) Pentru aplicarea dispozițiilor alin. (2) se va ține seama și de valoarea bunurilor transferate de către persoana condamnată ori de un terț unui membru al familiei sau unei persoane juridice asupra căreia persoana condamnată deține controlul.

(4) Prin bunuri, conform prezentului articol, se înțelege și sumele de bani.

(5) La stabilirea diferenței dintre veniturile licite și valoarea bunurilor dobândite se vor avea în vedere valoarea bunurilor la data dobândirii lor și cheltuielile făcute de persoana condamnată, membrii familiei acesteia.

(6) Dacă bunurile supuse confiscării nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(7) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea sau folosirea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea.

(8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.

5.2 În ce fel beneficiază victimele traficului de persoane de bunurile sechestrate și confiscate de la traficanți? Bunurile confiscate ajung direct la victime, într-un fond de compensare sau într-un sistem de compensare pentru victimele traficului de persoane sau în alte programe pentru asistența sau sprijinul victimelor traficului? Vă rugăm să furnizați informații despre bunurile sechestrate și confiscate în cazurile de trafic de persoane și modul în care acestea au fost utilizate.

Victimele traficului de ființe umane beneficiază de măsurile asigurătorii, în aceeași măsură ca toate celelalte victime ale infracțiunilor, în sensul în care, potrivit CPP, unul din motivele pentru care se pot lua măsuri asigurătorii este în vederea reparării pagubei produse prin infracțiune. Totodată, bunurile sechestrate, dacă nu au aparținut victimelor, prin confiscare, acestea intră în proprietatea privată a statului, și nu mai pot fi folosite pentru a plăti eventuale daune victimelor.

Conform art. 31 alin. (1) din Legea nr. 318/2015, Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Imobilizate ține evidența hotărârilor și a încheierilor prin care s-a luat măsura de siguranță a confiscării speciale sau a confiscării extinse dispuse de instanțele române, precum și a celor comunicate autorităților române de către instanțele străine.

În prezent, această evidență este una generală, fără a fi individualizată în funcție de infracțiunea/infracțiunile cercetate/reținute de instanță.

Pornind de la art. 38 din Legea nr. 318/2015, Agenția are în curs de dezvoltare o soluție IT, care va putea genera statistici/ rapoarte în funcție de infracțiuni. Viitorul sistem informatic național integrat de evidență a creanțelor provenite din infracțiuni, ca sistem unic de monitorizare a bunurilor sechestrate, confiscate și valorificate în cadrul procesului penal va putea furniza informații precum cele referitoare la bunurile confiscate în cazul infracțiunilor de trafic de persoane.

Referitor la sistemul de compensare pentru victimele traficului de persoane, menționăm că ANABI a beneficiat de astfel de mecanisme, respectiv prin intermediul art. 37 din Legea nr. 318/2015, conform căruia sumele rezultate din valorificarea bunurilor mobile și imobile, după rămânerea definitivă a hotărârii de confiscare, puteau fi alocate, pe baza bilanțului anual prezentat de Agenție, astfel:

- a) 20% pentru Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice;
- b) 20% pentru Ministerul Sănătății;
- c) 15% pentru Ministerul Afacerilor Interne;
- d) 15% pentru Ministerul Public;
- e) 15% pentru Ministerul Justiției;
- f) 5% pentru asociații și fundații cu obiect de activitate în domeniul social și pentru academii de ramură înființate în baza unei legi speciale.

Mecanismul vizând colectarea și distribuirea sumelor prevăzute la art. 37 din Legea nr. 318/2015 este reglementat prin Hotărârea de Guvern nr. 933/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind distribuirea sumelor prevăzute la art. 37 din Legea nr. 318/2015. Potrivit legislației în materie, pot face obiectul finanțării din aceste fonduri activitățile desfășurate în scopul educației juridice, al prevenirii criminalității și al asistenței victimelor infracțiunilor, precum și al altor proiecte de interes public.

Anul 2016 a reprezentat primul an în care a fost realizată repartizarea sumelor încasate din valorificarea bunurilor confiscate în materie penală de către Agenția Națională de Administrare Fiscală, în cuantum de 20.536.268 lei.

Având în vedere obligativitatea aplicării prevederilor Legea nr. 318/2015, începând cu data intrării în vigoare a acesteia, Ministerul Justiției a formulat propuneri ca în legea bugetului pe anul 2017 să fie prevăzută și repartizarea, potrivit art. 37 din actul normativ menționat, a sumelor obținute, în anul 2016, din valorificarea bunurilor confiscate în cadrul procesului penal și virate la bugetul de stat după deducerea cheltuielilor de administrare și valorificare a bunurilor mobile și imobile de către Agenția Națională de Administrare Fiscală.

Astfel, în anul 2017 au fost acordate următoarele sume:

- Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice i-a fost acordată suma de 4.107.253,6 lei reprezentând 20% din suma totală de 20.536.268 lei, sumă de bani ce nu a fost utilizată;
  - Ministerului Sănătății i-a fost acordată suma de 4.107.253,6 lei reprezentând 20% din suma totală de 20.536.268 lei, sumă de bani ce nu a fost utilizată;
  - Ministerului Afacerilor Interne i-a fost acordată suma de 3.080.440,2 lei reprezentând 15% din suma totală de 20.536.268 lei;
  - Ministerului Public i-a fost acordată suma de 3.080.440,2 lei reprezentând 15% din suma totală de 20.536.268 lei, din care a fost utilizată suma de 936.724,03 lei;
  - Ministerului Justiției i-a fost acordată suma de 3.080.440,2 lei reprezentând 15% din suma totală de 20.536.268 lei, din care a fost utilizată suma de 2.958.000 lei;
- Pentru asociații și fundații cu obiect de activitate în domeniul social și pentru academii de ramură înființate în baza unei legi speciale, a fost acordată în anul 2017 suma de 3.080.440,2 lei reprezentând 15 % din suma totală de 20.536.268 lei - sumele de bani prevăzute nu au fost distribuite.

Totodată, în anul 2018 au fost acordate următoarele sume:

- Ministerului Educației Naționale i-a fost acordată suma de 316.438,312 lei reprezentând 20% din suma totală de 1.582.191,56 lei;
  - Ministerului Sănătății i-a fost acordată suma de 316.438,312 lei reprezentând 20% din suma totală de 1.582.191,56 lei;
  - Ministerului Afacerilor Interne i-a fost acordată suma de 237.328,734 lei reprezentând 15% din suma totală de 1.582.191,56 lei;
  - Ministerului Public i-a fost acordată suma de 237.328,734 lei reprezentând 15% din suma totală de 1.582.191,56 lei;
- Ministerului Justiției i-a fost acordată suma de 237.328,734 lei reprezentând 15% din suma totală de 1.582.191,56 lei;

Pentru asociații și fundații cu obiect de activitate în domeniul social și pentru academii de ramură înființate în baza unei legi speciale, a fost acordată în anul 2018 suma de 237.328,734 lei reprezentând 15 % din suma totală de 1.582.191,56 lei.

Dorim să menționăm faptul că, prin Ordonanța de urgență nr. 114/2018 privind instituirea unor măsuri în domeniul investițiilor publice și a unor măsuri fiscal-bugetare, modificarea și completarea unor acte normative și prorogarea unor termene, art. 37 a fost abrogat.

5.3 Este posibil să se utilizeze acordul de recunoaștere a vinovăției sau o altă formă de înțelegere de soluționare în cazurile de trafic de persoane? Dacă da, vă rugăm să furnizați dispozițiile relevante. Ce protecții există pentru victimele traficului de persoane pentru a se asigura că dreptul lor de acces la justiție și despăgubiri nu este compromis prin acordul de recunoaștere a vinovăției sau prin înțelegerea de soluționare în cadrul procesului legal?

Da, este posibil să se folosească acordul de recunoaștere a vinovăției în cazurile de trafic de persoane. Codul de procedură penală prevede la articolul 480, alineatul (1) că acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi utilizat numai în ceea ce privește infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau închisoare pe o perioadă de maximum 15 ani, iar pedepsele pentru trafic de persoane în Codul penal prevăd închisoarea între 3 și 12 ani.

Victimele sunt protejate de mecanismul prevăzut de lege, care include în procedură decizia judecătorului, astfel încât acordul nu va avea loc doar între procuror și inculpat. După încheierea acordului, aceasta va fi trimis unui judecător, care poate lua următoarele decizii, în conformitate cu articolul 485 din Codul de procedură penală:

a) admite acordul de recunoaștere a vinovăției și pronunță soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 privind toate faptele deținute de pârât, care au făcut obiectul acordului;

b) respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și trimite dosarul procurorului pentru a continua urmărirea penală, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului, sau dacă se consideră că soluția asupra căreia s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este ilegală sau nejustificat de ușoară în raportat cu gravitatea infracțiunii sau a pericolului infractorului.

De asemenea, în ceea ce privește necompromiterea accesului la justiție pentru obținerea de despăgubiri, conform art. 486 CPP:

Art. 486 Soluționarea acțiunii civile

(1) În cazul în care instanța admite acordul de recunoaștere a vinovăției și între părți s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța ia act de aceasta prin sentință.

(2) În cazul în care instanța admite acordul de recunoaștere a vinovăției și între părți nu s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere cu privire la acțiunea civilă, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă. În această situație, hotărârea prin care s-a admis acordul de recunoaștere a vinovăției nu are autoritate de lucru judecat asupra întinderii prejudiciului în fața instanței civile.

Acordul de recunoaștere a vinovăției

Art. 478

Titularii acordului de recunoaștere a vinovăției și limitele acestuia

(1) În cursul urmăririi penale, după punerea în mișcare a acțiunii penale, inculpatul și procurorul pot încheia un acord, ca urmare a recunoașterii vinovăției de către inculpat.

(2) Efectele acordului de recunoaștere a vinovăției sunt supuse avizului procurorului ierarhic superior.

(3) Acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi inițiat atât de către procuror, cât și de către inculpat.

(4) Limitele încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției se stabilesc prin avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior.

(5) Dacă acțiunea penală s-a pus în mișcare față de mai mulți inculpați, se poate încheia un acord de recunoaștere a vinovăției distinct cu fiecare dintre aceștia, fără a fi adusă atingere prezumției de nevinovăție a inculpaților pentru care nu s-a încheiat acord.

(6) Inculpații minori pot încheia acorduri de recunoaștere a vinovăției, cu încuviințarea reprezentantului lor legal, în condițiile prezentului capitol.

Art. 479

Obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției

Acordul de recunoaștere a vinovăției are ca obiect recunoașterea comiterii faptei și acceptarea încadrării juridice pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală și privește felul și cuantumul pedepsei, precum și forma de executare a acesteia, respectiv felul măsurii educative ori, după caz, soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei.

Art. 480

Condițiile încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se poate încheia numai cu privire la infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 15 ani.

(2) Acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie atunci când, din probele administrate, rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală și cu privire la vinovăția inculpatului. La încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, asistența juridică este obligatorie.

(3) Abrogat.

(4) Inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul

pedepsei amenzii. Pentru inculpații minori se va ține seama de aceste aspecte la alegerea măsurii educative; în cazul măsurilor educative privative de libertate, limitele perioadelor pe care se dispun aceste măsuri, prevăzute de lege, se reduc cu o treime.

Art. 481

Forma acordului de recunoaștere a vinovăției

(1) Acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie în formă scrisă.

(2) În situația în care se încheie acord de recunoaștere a vinovăției, procurorul nu mai întocmește rechizitoriu cu privire la inculpații cu care a încheiat acord.

Art. 482

Conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției

Acordul de recunoaștere a vinovăției cuprinde:

- a) data și locul încheierii;
- b) numele, prenumele și calitatea celor între care se încheie;
- c) date privitoare la persoana inculpatului, prevăzute la art. 107 alin. (1);
- d) descrierea faptei ce formează obiectul acordului;
- e) încadrarea juridică a faptei și pedeapsa prevăzută de lege;
- f) probele și mijloacele de probă;
- g) declarația expresă a inculpatului prin care recunoaște comiterea faptei și acceptă încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală;
- h) felul și quantumul, precum și forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat.

5.4 Care este durata medie a procesului penal în faza de judecată în cazurile de trafic de persoane? În ce circumstanțe se acordă prioritate acestor cazuri? Aveți un sistem de soluționare accelerată a urmăririi penale desfășurate în cazurile de trafic de persoane, pentru a îmbunătăți procesul penal și pentru a reduce presiunea pusă asupra victimelor și martorilor, inclusiv asupra copiilor? Ce garanții există pentru a se asigura că judecătorii se ocupă de cazurile de trafic de personae fără întârzieri nejustificate?

Durata medie a procedurilor judiciare în cazurile de trafic de persoane este de 689 zile, în 2018.

5.5 Cum vă asigurați că sancțiunile pentru infracțiunile de trafic de persoane sunt eficiente, proporționale și descurajante?

6. Aplicații Ex parte și ex officio (Articolul 27)

6.1 Care este calitatea procesuală a unei victime a traficului de persoane în cadrul procesului penal? Ce măsuri sunt luate pentru a asista victimele traficului de persoane, inclusiv copiii, care să le permită acestora să-și prezinte și să le fie luate în considerare, în cadrul procedurilor penale împotriva traficantilor, drepturile, interesele și punctele de vedere? Cine are dreptul să asiste victimele traficului de persoane în instanță? Victimele traficului de persoane pot fi reprezentate de ONG-uri în procesul penal?

Conform art. 29 din Codul de procedură penală, participanții în procesul penal sunt: organele judiciare, avocatul, părțile, subiecții procesuali principali, precum și alți subiecți procesuali.

Părțile din procesul penal sunt inculpatul, partea civilă și partea responsabilă civilmente și reprezintă acei subiecți procesuali care exercita sau împotriva cărora se exercita o acțiune judiciară. Art. 33 din CPP menționează că subiecții procesuali principali sunt suspectul și persoana vătămată și că aceștia au aceleași drepturi și obligații ca și părțile, cu excepția celor pe care legea le acorda numai acestora.

Astfel, victimele nu sunt considerate părți procesuale în procesul penal, pentru a le proteja de expuneri. Acestea pot avea doar calitatea de subiect procesual principal sau, dacă aleg să facă parte din procesul penal, pot solicita calitatea de parte civilă, depunând judecătorului o cerere în acest sens pentru a obține repararea plății civile (art. 20 din Codul de procedură penală).

De asemenea, persoana care a suferit o vătămare fizică, materială sau morală printr-o faptă penală pentru care acțiunea penală se pune în mișcare din oficiu și care nu dorește să participe la procesul penal trebuie să înștiințeze despre aceasta organul judiciar, care, dacă apreciază necesar, o va putea audia în calitate de martor (alt subiect procesual).

Statul român a reglementat, în Codul de procedură penală, protecția victimelor traficului de persoane care au calitate procesuală, în cadrul procesului penal. Prin urmare, sunt prevăzute:

- Măsurile de protecție dispuse în cursul urmăririi penale și în cursul judecății pentru martorul amenințat (victimă a traficului de persoane);
- Audierea martorului protejat (victimă a traficului de persoane);
- Măsurile de protecție pentru martorul vulnerabil (victimă a traficului de persoane).

Totodată, Oficiul Național pentru Protecția Martorilor (ONPM) aplică toate măsurile necesare în vederea includerii în Programul de protecție a martorului aflat într-o situație de risc și urmărește realizarea acestuia, în cele mai bune condiții pentru siguranța victimelor.

În acest sens, a se vedea și răspunsul la întrebarea 8.1 – secțiunea protecția martorilor.

De asemenea, în scopul sprijinirii persoanei vătămate (victimei) în cadrul procesului penal, Codul de procedură penală român prevede pentru aceasta o serie de drepturi, printre care amintim:

- a) dreptul de a fi informată cu privire la drepturile sale;
- b) dreptul de a propune administrarea de probe de către organele judiciare, de a ridica excepții și de a pune concluzii;
- c) dreptul de a formula orice alte cereri ce țin de soluționarea laturii penale a cauzei;
- d) dreptul de a fi informată, într-un termen rezonabil, cu privire la stadiul urmăririi penale, la cererea sa expresă, cu condiția de a indica o adresă pe teritoriul României, o adresă de poștă electronică sau mesagerie electronică, la care aceste informații să îi fie comunicate;
- e) dreptul de a consulta dosarul, în condițiile legii;
- f) dreptul de a fi ascultată;
- g) dreptul de a adresa întrebări inculpatului, martorilor și experților;
- g1) dreptul de a beneficia în mod gratuit de un interpret atunci când nu înțelege, nu se exprimă bine sau nu poate comunica în limba română. În cazurile urgente se pot folosi mijloace tehnice de comunicare, dacă se apreciază că acest lucru este necesar și că nu împiedică exercitarea drepturilor persoanei vătămate;
- g2) dreptul de a i se comunica traducerea într-o limbă pe care o înțelege a oricărei soluții de netrimitere în judecată, atunci când nu înțelege limba română;
- h) dreptul de a fi asistată de avocat sau reprezentată;
- i) dreptul de a apela la un mediator, în cazurile permise de lege;
- j) alte drepturi prevăzute de lege.

Art.113 din Codul de procedură penală, la alineatul 5 menționează și că “La audiere, persoana vătămată poate fi însoțită, la cererea sa, de către reprezentantul său legal și de către o altă persoană desemnată de către persoana vătămată, cu excepția cazului în care organul judiciar decide motivat în sens contrar”.

În practică, în colaborarea cu organele judiciare, s-a constatat totuși că victimele traficului de persoane pot întâmpina o serie de dificultăți, cum ar fi:

- temerea de a fi subiect al anchetei penale, în care prezența ei echivalează cu recunoașterea faptului că a locuit și a lucrat ilegal în țara de destinație;
- amenințarea victimei cu răzbunarea din partea traficantului;
- traumatizarea și autoînvinovățirea victimei, provocate de activitățile sau serviciile pe care trebuia să le ofere, nedorind ca rudele sau cunoștințele sale să afle prin ce a trecut;
- temerea victimei că plângerea sa nu va avea efectul scontat;
- lipsa informațiilor cu privire la procedurile judiciare și administrative aplicabile;
- renunțarea victimelor la participarea în proces, de cele mai multe ori, din teama de represalii afirmate de colaboratori ai inculpaților, reluarea contactului cu traficantii sub imperiul așteptării naive a

obținerii unei reparații materiale din partea acestora, în schimbul retragerii plângerilor, riscuri de securitate, înțelegerea greșită a unor drepturi, slaba colaborare între instituții, riscul de revictimizare- în special la victimele minori.

Prin contactul permanent cu victimele care au calitate procesuală, ANITP și organizațiile neguvernamentale care oferă asistență acestora controlează și elimină, în măsura posibilului, aceste riscuri.

Astfel, în anul 2008, între Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, Inspectoratul General pentru Imigrări și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a fost încheiat **Protocolul de colaborare privind coordonarea victimei în procesul penal**, care garantează suportul necesar, în situația în care victimele traficului de persoane aleg să dobândească calitate procesuală, în procesele penale împotriva traficantilor.

Activitatea de coordonare a victimelor traficului de persoane în procesul penal se desfășoară de către ANITP în urma unei proceduri operaționale interne, standard, în colaborare și cu sprijinul celorlalte instituții semnatare ale protocolului și presupune sarcini specifice și bine definite pentru fiecare dintre partenerii protocolului.

Astfel, printre sarcinile ANITP se numără și acelea de a menține contactul cu persoana traficată, până la soluționarea cauzelor, inclusiv în situațiile în care aceasta nu a dorit să beneficieze de măsuri de asistență și protecție pe parcursul procesului penal;

- de a asigura, la cerere, fie direct, fie cu sprijinul partenerilor instituționali, informarea persoanei traficate cu privire la aspectele legate de participarea la procesul penal și desfășurarea cauzei, în situația în care aceasta are calitate procesuală;
- de a asista, la solicitarea procurorului și cu acordul președintelui de instanță, victima traficului de persoane pe timpul ședinței de judecată;
- de a solicita Inspectoratului General al Poliției Române elaborarea evaluării de risc cu privire la victima traficului de persoane aflată în coordonarea ANITP în cadrul procesului penal, în vederea stabilirii măsurilor de protecție;
- de a coopera cu Inspectoratului General al Poliției Române și Inspectoratul General al Jandarmeriei Române pentru îndeplinirea activităților procedurale solicitate de Direcția pentru Investigarea Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, în faza de urmărire penală, referitor la transportul și protecția victimelor traficului de persoane, prin structurile subordonate;
- de a menține legătura cu procurorul din cadrul Direcției pentru Investigarea Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și cu ofițerul delegat în caz, în vederea realizării obiectivelor coordonării victimelor traficului de persoane;

În cadrul acestui protocol, rolul **IGPR** presupune **îndeplinirea următoarelor sarcini:**

- ține legătura cu reprezentantul ANITP, prin intermediul ofițerului delegat în caz, în vederea realizării obiectivelor coordonării victimelor traficului de persoane;
- informează victimele traficului de persoane cu privire la măsurile concrete de protecție care li se pot acorda (protecția datelor de identificare a martorilor conform Codului de procedură penală și introducerea în programul de protecție a martorilor);
- informează ANITP asupra riscului identificat cu privire la victima traficului de persoane;
- cooperează cu ANITP, DIICOT și IGJR pentru îndeplinirea activităților procedurale solicitate de DIICOT, în faza de urmărire penală, referitor la transportul și protecția victimelor traficului de persoane;

DIICOT asigură următoarele:

- solicită reprezentantului teritorial al ANITP participarea la audierea victimei pentru susținerea emoțională a acesteia;
- solicită, prin procurorul de ședință, președintelui de instanță, ca reprezentantul ANITP să fie alături de victimă pe timpul ședinței de judecată;
- solicită IGPR sau IGJR, în faza de urmărire penală, asigurarea transportului în condiții de securitate și protecția fizică a victimelor, pentru îndeplinirea activităților procedurale.

IGPF asigură următoarele:

- ține legătura cu reprezentantul ANITP, prin intermediul ofițerului delegat în caz, în vederea realizării obiectivelor prezentului protocol;
- aduce la cunoștința procurorului de caz din cadrul serviciului teritorial al DIICOT solicitarea victimei de a fi inclusă în programul de protecție a martorilor;
- informează ANITP asupra riscului identificat cu privire la victima traficului de persoane.

IGJR asigură următoarele:

- asigură, la cererea DIICOT sau a ANITP, protecția transportului și protecția fizică a victimelor, la sediul instanțelor de judecată și în cazuri speciale, pentru audieri, la sediul Parchetului.

IGI asigură următoarele:

- informează ANITP asupra riscului identificat cu privire la străinii victime ale traficului de persoane, care au obținut un permis de ședere sau un document de toleranță în această calitate sau un document temporar de identitate pentru solicitanții de azil;
- ține legătura cu ANITP prin intermediul lucrătorilor desemnați, în vederea realizării obiectivelor prezentului protocol, în cazul coordonării victimelor traficului de persoane, cetățeni străini, în procesul penal.

Experiența a demonstrat că informarea victimelor cu privire la drepturile lor legale și susținerea acestora pe parcursul procedurilor penale a condus la creșterea gradului de participare în procesul penal, finalizarea procesului penal într-un timp mai scurt și condamnarea traficanților. Serviciile de care au beneficiat victimele, prin implicarea Centrelor regionale ale ANITP, au fost:

- sprijin prin informare și consiliere socială;
- asigurarea protecției fizică
- asigurarea suportului emoțional în cadrul procesului penal;
- transportul victimelor la domiciliu acestora;
- transportul victimelor de la domiciliu la instanțe și retur.

Alături de persoanele identificate în anii precedenți, alte 1881 de victime identificate în perioada 2015-iunie 2019 au beneficiat de diferite servicii, în cadrul acestui program, numărul total al victimelor care au primit sprijin, în acest context, în perioada de referință fiind de 3734.

Când victima este un **minor**, Codul de procedură penală prevede la articol. 93, alin. (4) că asistența juridică este obligatorie atunci când persoana vătămată sau partea civilă este o persoană lipsită de capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu limitată, iar art. 24 din legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane dă posibilitatea și altor persoane să asiste minorul, victimă a traficului de persoane, pe parcursul audierilor, menționând în acest sens:

(1) Ședințele de judecată în cauzele privind infracțiunea de trafic de minori și de pornografie infantilă, sunt nepublice. La desfășurarea ședințelor pot asista părțile, reprezentanții acestora, avocații, reprezentanții Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane, precum și alte persoane a căror prezență este considerată necesară de către instanță.

(2) În cauzele privind infracțiunile prevăzute în cap. VII din titlul I al părții speciale a Codului penal (Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile) și în cauzele privind infracțiunile de facilitare a șederii ilegale în România, prevăzută de art. 264 din Codul penal, și de pornografie infantilă, prevăzută de art. 374 din Codul penal, ascultarea minorului care nu a împlinit vârsta de 14 ani se face în prezența a cel puțin unuia dintre părinți sau a altui reprezentant legal, fiind totodată obligatorie și citarea unui psiholog, respectiv a unui reprezentant al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului.

În ceea ce privește asistența acordată minorilor/copiilor în cadrul procedurilor penale împotriva traficanților care să le permită acestora să-și prezinte și să le fie luate în considerare drepturile, interesele și punctele de vedere, a se vedea și răspunsurile la întrebările 2.1 și 2.3.

Referitor la reprezentarea în cadrul procesului penal de către ONG-uri, art. 20, alin. (2) din Legea nr. 211/2004 prevede că solicitarea de acordare a asistenței juridice gratuite și solicitarea de acordare a sumei necesare executării hotărârii judecătorești care acordă daune civile victimei infracțiunii pot fi formulate de organizațiile neguvernamentale care își desfășoară activitatea în domeniul protecției victimelor, dacă sunt semnate de victimă, includ datele prevăzute la art. 17 alin. (2) și documentele prevăzute la art. 17 alin. (3).

6.2 În cazul în care autoritățile nu își îndeplinesc obligația de a investiga și judeca în mod eficient cazurile suspecte de trafic, ce posibilități de remediere există pentru victimele traficului de persoane și familiile lor? În ce măsură victimele traficului, inclusiv copiii, au acces la mecanisme de sesizare, cum ar fi instituțiile Ombudsmanului și alte instituții naționale pentru drepturile omului?

Victimele traficului de persoane se pot adresa direct instituției Avocatului Poporului cât și altor organizații pentru drepturile omului (ex: UNHCR).

6.3 Ce mecanisme de raportare și sesizare există pentru victimele traficului de persoane care se află într-o situație de migrație ilegală și/sau în detenție?

În cazul în care victimele traficului de persoane sunt identificate de poliția de frontieră cu ocazia intrării în țară, se pot adresa ofițerilor de poliție de frontieră care sunt instruiți să recunoască indicatorii de risc și ulterior să informeze ofițerii specializați în investigarea traficului de persoane din cadrul DCCO sau unitatea de parchet competentă, respectiv DIICOT.

Dacă sunt identificate de Inspectoratul General pentru Imigrari cu ocazia solicitării statutului de azilant, pot sesiza că sunt victime. Ulterior, Inspectoratul General pentru Imigrari informează ofițerii specializați în investigarea traficului de persoane din cadrul DCCO. De asemenea, străinii care se află într-o astfel de situație, au dreptul de a beneficia de consiliere și asistență oferită de organizațiile neguvernamentale, române sau străine, precum și de suportul autorității de imigrări pentru denunțarea unor astfel de fapte-traducere IGI.

6.4 Pot victimele traficului de persoane să facă o sesizare împotriva statului sau funcționarilor săi pentru: i) implicarea directă în infracțiuni de trafic de persoane; ii) eșecul în a preveni traficul de persoane sau în a proteja victimele de traficul de persoane? Au existat cazuri în care funcționari publici/ ai statului sau persoane care acționează în numele sau în direcția statului au fost găsiți responsabili de către terți de implicarea în infracțiunea de trafic de persoane și/sau de eșecul în a preveni traficul de persoane sau de a proteja victimele traficului de persoane? Vă rugăm să furnizați informații despre orice caz în care personalul diplomatic și consular a fost urmărit penal pentru presupusa implicare în infracțiuni de trafic de persoane.

Da, victimele pot formula plângere împotriva funcționarilor implicați în mod direct în comiterea infracțiunii de trafic de persoane ori în vreuna dintre formele de participare penală prevăzute de lege.

Codul penal prevede numeroase opțiuni pentru ca victima să poată solicita tragerea la răspundere a funcționarilor publici pentru oricare dintre activitățile menționate. Astfel:

- art. 210, alin. (2) prevede că traficul de persoane săvârșit de un funcționar public în exercitarea atribuțiilor sale este pedepsit cu închisoare de la 5 la 12 ani.
- art. 297- Fapta funcționarului public care, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, nu îndeplinește un act sau îl îndeplinește în mod defectuos și prin aceasta cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică.
- art. 298 - Încălcarea din culpă de către un funcționar public a unei îndatoriri de serviciu, prin neîndeplinirea acesteia sau prin îndeplinirea ei defectuoasă, dacă prin aceasta se cauzează o pagubă ori o vătămare a drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.

În cazuistica instrumentată în legătură cu traficul de persoane, au fost investigate și cazuri în care funcționari publici au fost implicați în infracțiuni de trafic de persoane ori infracțiuni conexe acestora,

precum proxenetism ori folosirea serviciilor unei persoane exploatate. Astfel de situații reprezintă totuși o mică pondere din numărul total al cazurilor de trafic de persoane.

Exemple:

- Cazul de la Timișoara, este, poate, cel mai cunoscut caz de acest gen, în care au fost implicați funcționari publici. Printre membrii grupării se afla și **un agent de poliție**, coautor la săvârșirea infracțiunilor de trafic de minori, iar unul dintre clienții minorelor a fost un **judecător**, care avea cunoștință de faptul că tinerele erau exploatate sexual (folosirea serviciilor unei persoane exploatate) și chiar a șantajat una dintre minore să mențină relația cu acesta.
- La nivelul SCCO Covasna, a fost deschisă o investigație care viza un grup infracțional ce avea printre membrii și un **polițist**. Acesta, pe lângă neîndeplinirea atribuțiilor de serviciu, a întreținut relații sexuale cu 2 dintre minorele în cauză. În octombrie 2017, polițistul a fost condamnat definitiv la 8 ani și 8 luni închisoare pentru constituire de grup infracțional organizat, abuz în serviciu, trafic de minori și folosirea serviciilor unei persoane exploatate.
- BCCO Ploiești a efectuat o acțiune de destructurare a unei grupări specializate în trafic de persoane și trafic de minori în scopul exploatarei sexuale pe plan intern. În acest caz, au fost extinse cercetările și față de un polițist, șeful Poliției Mizil la acea dată, care a fost trimis în judecată în cursul anului 2018. Cazul se află în faza de judecată.

Au existat cazuri în care au fost puși sub acuzare, trimiși în judecată și condamnați anagajați ai unor centre de îngrijire și plasament aflate sub coordonarea și supravegherea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului, precum și alte categorii de funcționari publici, implicați în activitatea de trafic și/ sau exploatare.

6.5 Ce măsuri au fost luate pentru consolidarea și menținerea capacității procurorilor de a urmări în mod eficient cazurile de trafic?

- stagii de pregătire în domeniu atât la nivel național, cât și internațional,
- reglementarea prin OUG nr.78/2016 a competenței, modului de organizare și funcționare a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

7. Dispoziția privind nepedepsirea (Articolul 26)

7.1 Vă rugăm să indicați ce măsuri sunt luate pentru a se asigura că victimele traficului de persoane, inclusiv copiii, nu sunt pedepsite pentru implicarea lor în activități ilegale (infracțiuni penale, civile, administrative), în măsura în care au fost obligați să o facă, oferind exemple concrete ale punerii acestora în aplicare.

Codul penal al României prevede faptul că minorii sub 14 ani nu au răspundere penală.

După această vârstă, următoarele dispoziții devin incidente:

- constrângerea morală sau fizică (art. 24 – 25 CP), în cazul în care fapta penală săvârșită din cauza unei constrângeri fizice sau morale la care făptuitorul nu a putut rezista nu poate fi pedepsită de legea penală;

Art. 24 Constrângerea fizică

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită din cauza unei constrângeri fizice căreia făptuitorul nu i-a putut rezista.

Art. 25 Constrângerea morală

Nu este imputabilă fapta prevăzută de legea penală săvârșită din cauza unei constrângeri morale, exercitată prin amenințare cu un pericol grav pentru persoana făptuitorului ori a altuia și care nu putea fi înlăturat în alt mod.”

Aceste prevederi se aplică victimelor traficului de persoane care au fost implicate în activități ilegale (infracțiuni penale, civile, administrative), în contextul exploatării lor.

De asemenea, art. 210 alin. (3) CP prevede:

“Consimțământul persoanei care este victima traficului de persoane nu reprezintă cauză justificativă”, ceea ce înseamnă că, în ciuda faptului că persoana (minoră sau nu) a consimțit la traficul de persoane, făptuitorul va fi în continuare ținut de răspundere penală, deoarece infracțiunea s-a produs.

7.2 Persoanele care au încălcat legile naționale în vigoare ca o consecință a traficului de persoane pot avea acces la despăgubiri pentru victimele traficului, inclusiv compensații acordate de către stat?

Da, în condițiile stipulate de Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor, așa cum a fost menționat anterior.

8. Protecția victimelor și a martorilor (Articolele 28 și 30)

8.1 Cum sunt protejate în practică victimele traficului de persoane împotriva potențialelor represalii sau a intimidării înainte, în timpul și după finalizarea procedurilor legale? Cum se realizează evaluarea nevoilor de protecție și cine recomandă aplicarea măsurilor de protecție? Cine este responsabil cu implementarea măsurilor de protecție?

Conform art. 27 din Legea 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, Ministerul Afacerilor Interne asigură, la cerere, pe teritoriul României, protecția fizică a victimelor traficului de persoane pe perioada procesului.

De asemenea, conform aceleiași legi 678/2001, victimele traficului de persoane pot fi cazate, la cerere, temporar, în centre de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane.

Victimelor traficului de persoane, cetățeni români, li se pot acorda locuințe sociale, cu prioritate, de către consiliile locale din localitatea de domiciliu.

În plus, în aceste situații sunt aplicabile dispozițiile art. 113, 124-130 Cod procedură penală care prevăd următoarele:

Articolul 113 Protecția persoanei vătămate și a părții civile

(1) Atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege referitoare la statutul de martor amenințat sau vulnerabil ori pentru protecția vieții private sau a demnității, organul de urmărire penală poate dispune față de persoana vătămată ori față de partea civilă măsurile de protecție prevăzute la art. 124-130, care se aplică în mod corespunzător.

(2) Sunt prezumate vulnerabile victimele copii, victimele care sunt în relație de dependență față de autorul infracțiunii, victimele terorismului, ale criminalității organizate, ale traficului de persoane, ale violenței în cadrul relațiilor apropiate, ale violenței sexuale sau ale exploatării, victimele infracțiunilor săvârșite din ură și victimele afectate de o infracțiune din cauza prejudcărilor sau din motive de discriminare care ar putea avea legătură în special cu caracteristicile lor personale, victimele cu dizabilități, precum și victimele care au suferit un prejudiciu considerabil ca urmare a gravității infracțiunii.

(3) Dacă persoana vătămată sau partea civilă se află în vreuna dintre situațiile prevăzute la alin. (2), organul de urmărire penală îi aduce la cunoștință măsurile de protecție care pot fi luate, conținutul lor și posibilitatea de a renunța la acestea. Renunțarea persoanei vătămate sau a părții civile la luarea măsurilor de protecție se consemnează în scris și se semnează de către aceasta, în prezența reprezentantului legal, dacă este cazul.

(4) Reaudierea persoanei vătămate se face numai dacă acest lucru este strict necesar pentru desfășurarea procesului penal.

(5) La audiere, persoana vătămată poate fi însoțită, la cererea sa, de către reprezentantul său legal și de către o altă persoană desemnată de către persoana vătămată, cu excepția cazului în care organul judiciar decide motivat în sens contrar.

(6) Ori de câte ori organul judiciar nu poate stabili vârsta persoanei vătămate și există motive pentru a se considera că aceasta este minor, persoana vătămată va fi prezumată a fi minor.

Articolul 124 Cazurile speciale de audiere a martorului

(1) Audierea martorului minor în vârstă de până la 14 ani are loc în prezența unuia dintre părinți, a tutorelui sau a persoanei ori a reprezentantului instituției căreia îi este încredințat minorul spre creștere și educare.

(2) Dacă persoanele arătate la alin. (1) nu pot fi prezente sau au calitatea de suspect, inculpat, persoană vătămată, parte civilă, parte responsabilă civilmente ori martor în cauză ori există suspiciunea rezonabilă că pot influența declarația minorului, audierea acestuia are loc în prezența unui reprezentant al autorității tutelare sau a unei rude cu capacitate deplină de exercițiu, stabilite de organul judiciar.

(3) Dacă se consideră necesar, la cerere sau din oficiu, organul de urmărire penală sau instanța dispune ca la audierea martorului minor să asiste un psiholog.

(4) Audierea martorului minor trebuie să evite producerea oricărui efect negativ asupra stării psihice a acestuia.

(5) Martorului minor care la data audierii nu a împlinit vârsta de 14 ani nu i se comunică obligațiile prevăzute la art. 120 alin. (2) lit. d) și nu depune jurământ, dar i se atrage atenția să spună adevărul.

Protecția martorilor

Protecția martorilor amenințați

Articolul 125 Martorul amenințat

În cazul în care există o suspiciune rezonabilă că viața, integritatea corporală, libertatea, bunurile sau activitatea profesională a martorului ori a unui membru de familie al acestuia ar putea fi puse în pericol ca urmare a datelor pe care le furnizează organelor judiciare sau a declarațiilor sale, organul judiciar competent acordă acestuia statutul de martor amenințat și dispune una ori mai multe dintre măsurile de protecție prevăzute la art. 126 sau 127, după caz.

Articolul 126 Măsurile de protecție dispuse în cursul urmăririi penale

(1) În cursul urmăririi penale, odată cu acordarea statutului de martor amenințat, procurorul dispune aplicarea uneia sau a mai multora dintre următoarele măsuri:

a) supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare;

b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;

c) protecția datelor de identitate, prin acordarea unui pseudonim cu care martorul va semna declarația sa;

d) audierea martorului fără ca acesta să fie prezent, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.

(2) Procurorul dispune aplicarea unei măsuri de protecție din oficiu sau la cererea martorului, a uneia dintre părți sau a unui subiect procesual principal.

(3) În cazul aplicării măsurilor de protecție prevăzute la alin. (1) lit. c) și d), declarația martorului nu va cuprinde adresa reală sau datele sale de identitate, acestea fiind consemnate într-un registru special la care vor avea acces doar organul de urmărire penală, judecătorul de drepturi și libertăți, judecătorul de cameră preliminară sau instanța, în condiții de confidențialitate.

(4) Procurorul dispune acordarea statutului de martor amenințat și aplicarea măsurilor de protecție prin ordonanță motivată, care se păstrează în condiții de confidențialitate.

(5) Procurorul verifică, la intervale de timp rezonabile, dacă se mențin condițiile care au determinat luarea măsurilor de protecție, iar în caz contrar dispune, prin ordonanță motivată, încetarea acestora.

(6) Încetat efecte juridice.

(7) Dacă starea de pericol a apărut în cursul procedurii de cameră preliminară, judecătorul de cameră preliminară, din oficiu sau la sesizarea procurorului, dispune măsurile de protecție prevăzute la art. 127. Dispozițiile art. 128 se aplică în mod corespunzător.

(8) Măsurile de protecție prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) se comunică autorității desemnate cu punerea în executare a măsurii.

Articolul 127 Măsurile de protecție dispuse în cursul judecării

În cursul judecării, odată cu acordarea statutului de martor amenințat, instanța dispune aplicarea uneia sau a mai multora dintre următoarele măsuri:

- a) supravegherea și paza locuinței martorului sau asigurarea unei locuințe temporare;
- b) însoțirea și asigurarea protecției martorului sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;
- c) nepublicitatea ședinței de judecată pe durata ascultării martorului;
- d) ascultarea martorului fără ca acesta să fie prezent în sala de judecată, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente;
- e) protecția datelor de identitate ale martorului și acordarea unui pseudonim sub care acesta va depune mărturie.

Articolul 128 Dispunerea măsurii protecției martorului în cursul judecării

(1) Instanța dispune aplicarea unei măsuri de protecție din oficiu, la cererea procurorului, a martorului, a părților sau a persoanei vătămate.

(2) Propunerea formulată de procuror cuprinde:

a) numele martorului care urmează a fi ascultat în faza de judecată și față de care se dorește dispunerea măsurii de protecție;

b) motivarea concretă a gravității pericolului și a necesității măsurii.

(3) Atunci când cererea este formulată de celelalte persoane prevăzute la alin. (1), instanța poate dispune ca procurorul să efectueze de urgență verificări cu privire la temeinicia cererii de protecție.

(4) Cererea se soluționează în camera de consiliu, fără participarea persoanei care a formulat cererea.

(5) Participarea procurorului este obligatorie.

(6) Instanța se pronunță prin încheiere motivată, care nu este supusă căilor de atac.

(7) Încheierea prin care se dispune măsura de protecție se păstrează în condiții de confidențialitate.

Dacă protecția martorului este necesară și după rămânerea definitivă a hotărârii, sunt aplicabile dispozițiile legii speciale.

(8) Măsurile de protecție prevăzute la art. 127 lit. a) și b) se comunică autorității desemnate de lege cu punerea în executare a măsurilor.

Articolul 129 Audierea martorului protejat

(1) În situațiile prevăzute la art. 126 alin. (1) lit. d) și art. 127 lit. d), audierea martorului se poate efectua prin intermediul mijloacelor audiovideo, fără ca martorul să fie prezent fizic în locul unde se află organul judiciar.

(2) Abrogat.

(3) Subiecții procesuali principali, părțile și avocații acestora pot adresa întrebări martorului audiat în condițiile alin. (1). Organul judiciar respinge întrebările care ar putea conduce la identificarea martorului.

(4) Declarația martorului protejat se înregistrează prin mijloace tehnice video și audio și se redă integral în formă scrisă.

(5) În cursul urmăririi penale declarația se semnează de organul de urmărire penală ori, după caz, de judecătorul de drepturi și libertăți și de procurorul care a fost prezent la audierea martorului și se depune la dosarul cauzei. Declarația martorului, transcrisă, va fi semnată și de acesta și va fi păstrată în dosarul depus la parchet, într-un loc special, în condiții de confidențialitate.

(6) În cursul judecării, declarația martorului se semnează de președintele completului de judecată.

(7) Suportul pe care a fost înregistrată declarația martorului, în original, sigilat cu sigiliul parchetului sau, după caz, al instanței de judecată în fața căreia s-a făcut declarația, se păstrează în condiții de confidențialitate. Suportul care conține înregistrările efectuate în cursul urmăririi penale este înaintat la terminarea urmăririi penale instanței competente, împreună cu dosarul cauzei, și este păstrat în aceleași condiții privind confidențialitatea.

Protecția martorilor vulnerabili

Articolul 130 Martorul vulnerabil

(1) Procurorul sau, după caz, instanța poate decide acordarea statutului de martor vulnerabil următoarelor categorii de persoane:

a) martorului care a suferit o traumă ca urmare a săvârșirii infracțiunii ori ca urmare a comportamentului ulterior al suspectului sau inculpatului;

b) martorului minor.

(2) Odată cu acordarea statutului de martor vulnerabil, procurorul și instanța pot dispune măsurile de protecție prevăzute la art. 126 alin. (1) lit. b) și d) sau, după caz, art. 127 lit. b)-e), care se aplică în mod corespunzător. Distorsionarea vocii și a imaginii nu este obligatorie.

(3) Dispozițiile art. 126 și 128 se aplică în mod corespunzător.

8.2 Cum vă asigurați că victimelor li se oferă informații realiste și practice despre evoluția cazului și dacă făptuitorul a fost reținut sau eliberat?

Art. 81 din Codul de procedură penală prevede că victima are dreptul de a fi informată, într-un termen rezonabil, cu privire la stadiul urmăririi penale, la solicitarea expresă a acesteia, cu condiția să indice o adresă pe teritoriul României sau o adresă de e-mail, la care aceste informații să fie comunicate.

Mai mult decât atât, conform art. 111 alin. (5) CPP: "Persoanei vătămate i se aduce la cunoștință cu ocazia primei audieri faptul că, în cazul în care inculpatul va fi privat de libertate, respectiv condamnat la o pedeapsă privativă de libertate, poate să fie informată cu privire la punerea în libertate în orice mod sau evadarea acestuia".

De asemenea, informarea victimei traficului de persoane cu privire la evoluția cazului, se realizează și de către personalul ANITP, în cadrul programului de coordonare a victimei în procesul penal.

Acest program reprezintă o colaborare între Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, Inspectoratul General al Poliției Române, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Române, Inspectoratul General al Jandarmeriei Române, Inspectoratul General pentru Imigrări și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, instituții care, în anul 2008, în scopul facilitării participării victimelor traficului de persoane în procesul penal, au încheiat un protocol de colaborare.

Programul se adresează tuturor victimelor traficului de persoane, indiferent de cetățenie, care doresc să colaboreze cu organele de urmărire penală în investigarea infracțiunii de trafic de persoane.

Participarea în program este voluntară, indiferent de calitatea procesuală aleasă.

Activitatea de coordonare a victimelor traficului de persoane în procesul penal se desfășoară de către ANITP în urma unei proceduri operaționale interne, standard.

Procedura se aplică de către personalul ANITP, iar mandatul acestora constă în:

- informarea structurilor de specialitate din cadrul DIICOT sau IGPR despre identificarea victimelor traficului de persoane care doresc să participe ca martori sau părți vătămate în procesul penal, în vederea tragerii la răspundere a traficantilor;
- menținerea contactului cu persoana traficată, până la soluționarea cauzelor, inclusiv în situațiile în care aceasta nu a dorit să beneficieze de măsuri de asistență și protecție pe parcursul procesului penal;
- asigurarea, la cerere, fie direct, fie cu sprijinul partenerilor instituționali, a informării persoanei traficate cu privire la aspectele legate de participarea la procesul penal și desfășurarea cauzei, în situația în care aceasta are calitate procesuală;
- asistarea, la solicitarea procurorului și cu acordul președintelui de instanță, a victimei traficului de persoane pe timpul ședinței de judecată;
- solicitarea către IGPR de elaborare a evaluării de risc cu privire la victima traficului de persoane aflată în coordonarea ANITP în cadrul procesului penal, în vederea stabilirii măsurilor de protecție;
- cooperarea cu IGPR și IGJR pentru îndeplinirea activităților procedurale solicitate de DIICOT, în faza de urmărire penală, referitor la transportul și protecția victimelor traficului de persoane, prin structurile subordonate;

- menținerea legăturii cu procurorul DIICOT și ofițerul delegat în caz, în vederea realizării obiectivelor coordonării victimelor traficului de persoane;
- implementarea în Sistemul Informatic de Monitorizare și Evidență a Victimelor traficului de persoane a activităților desfășurate pe linia evaluării, monitorizării și coordonării victimelor traficului de persoane în procesul penal.

8.3 Cum asigurați respectarea dreptului victimelor la siguranță, intimitate și confidențialitate în timpul procedurilor judiciare?

În practică, când victimele traficului de persoane se confruntă cu un grad sporit de vulnerabilitate, în cadrul procesului penal acestora li se asigură protecția datelor de identitate prin acordarea unui pseudonim cu care persoana va semna declarația sa, audierea persoanei se poate realiza fără ca acesta să fie prezentă, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate. Mai mult decât atât, conform art. 352 din Codul de procedură penală, dacă judecarea în ședință publică ar putea aduce atingere unor interese de stat, moralei, demnității sau vieții intime a unei persoane, intereselor minorilor sau ale justiției, instanța, la cererea procurorului, a părților ori din oficiu, poate declara ședință nepublică pentru tot cursul sau pentru o anumită parte a judecării cauzei.

De asemenea, a se vedea și răspunsul la întrebarea 8.1.

8.4 În câte cazuri au fost utilizate măsuri de protecție a martorilor pentru protecția victimelor și martorilor traficului de persoane, inclusiv copii? Dacă măsurile/ programele de protecție a martorilor nu sunt aplicate victimelor traficului, care sunt motivele?

Statistică nedisponibilă. Aceste măsuri nu se aplică în cazul în care victima refuză, deși există condițiile de aplicare a acestora.

8.5 Atunci când protecția victimei este asigurată de ONG-uri, cum sunt realizate finanțarea și sprijinirea ONG-urilor pentru a îndeplini această funcție și cum colaborează poliția și parchetul cu ONG-urile?

Nu există reglementări specifice în acest sens.

8.6 Cum vă asigurați că victime traficului de persoane - copii sunt tratate într-un mod adecvat și că li se oferă protecție înainte, în timpul și după procedurile judiciare, în conformitate cu Orientările Consiliului Europei privind justiția pentru copii? Interviuurile cu copiii sunt realizate în spații special desemnate și adaptate de către profesioniștii instruiți pentru interviuarea copiilor? Ce măsuri sunt luate pentru a asigura un număr limitat de interviuri?

Pentru a respecta *Recomandările Consiliului Europei privind Justiția prietenoasă pentru copii*, legislația națională a fost actualizată.

În timp ce aspectele principalele legate de informare și consiliere care vizează inclusiv copiii victime și părinții acestora sunt furnizate în principal de Legea 211/2004, există o serie de prevederi importante care se regăsesc și în cadrul legislației specifice cu privire la drepturile copilului.

Audierile, atât în procesele civile, cât și în cele penale, sunt considerate traumatizante pentru copii, prin urmare, o serie de măsuri specifice care fac ca procedurile judiciare să fie mai prietenoase pentru copii, contribuind la creșterea importanței participării copiilor la procedurile judiciare penale și civile și la asigurarea protecției copiilor victime ale traficului împotriva victimizării secundare și prevenirea traumelor asociate cu participarea la procesul penal împotriva agresorilor, au fost introduse în legislația privind protecția copilului, prin Hotărârea nr. 49 din 19 ianuarie 2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind

prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state.

Astfel, interviul cu copilul trebuie făcut într-un loc perceput de către acesta ca fiind sigur: acasă (numai dacă acesta nu este locul în care a avut loc abuzul/ neglijarea/ exploatarea/ forma de violență), la școală, într-un cabinet etc. Cel mai indicat loc pentru interviu este cabinetul psihologului, cabinet obligatoriu dotat cu oglindă unidirecțională și sistem de înregistrare audiovideo. Se recomandă ca luarea declarației copilului să aibă loc într-un mediu în care copilul se simte confortabil și în siguranță, chiar dacă acesta nu este secția de poliție sau sediul parchetului competent. În acest caz, polițistul sau procurorul se deplasează la cabinetul psihologului, dotat cu oglindă unidirecțională și sistem de înregistrare audiovideo.

În situația în care sunt și alți copii implicați în cazul respectiv, se poate pune în discuție interviuul lor în grup.

Toate înregistrările, inclusiv fotografierea, se realizează cu informarea și acordul copilului, ținând cont de gradul său de maturitate, precum și cu informarea și consimțământul scris al părinților/părintelui protector/reprezentantului legal.

Totodată, se recomandă solicitarea în prealabil de informații de la managerul de caz cu privire la situația copilului și oportunitatea luării unei declarații acestuia, consemnată în scris, precum și identificarea altor mijloace de probă.

Înainte de luarea declarației, copilului i se va explica, într-un limbaj pe care acesta îl înțelege, scopul audierii. Persoana care ia declarația se va prezenta și va explica care este rolul său și cum se va desfășura interviul.

Se recomandă ca primele întrebări să aibă ca scop stabilirea unei relații la nivel emoțional cu copilul audiat. În continuare, se vor solicita descrieri detaliate ale faptelor trăite de copil, prin: descriere liberă; întrebări deschise și întrebări specifice.

Interviul cu copilul, respectiv audierea copilului trebuie să fie realizat/realizată de către profesioniști pregătiți în acest sens

În cazul copiilor mici și al celor cu dizabilități, cu precădere al celor cu dizabilități mintale, se vor utiliza tehnici adecvate, de exemplu folosirea păpușilor anatomice, a desenului sau a jocului liber.

Alte modificări legislative aduse de Ordonanța Guvernului nr. 24/2019 prevăd obligația ca aceste informații să fie date copiilor victime ale traficului înainte ca respectivul caz să fie trimis la poliție, parchet sau instanță, de către specialiștii structurii de specialitate din cadrul serviciilor sociale locale.

Specialiștii din această structură sunt instruiți să interacționeze cu copiii, în funcție de vârsta și gradul lor de maturitate, din momentul evaluării inițiale și până la momentul în care Planul final de intervenție va fi întocmit, după efectuarea evaluării complexe.

În același timp, o serie de dispoziții au fost incluse în legislația specială privind conținutul audiovizualului (Decizia Consiliului Național al Audiovizualului nr. 220/2011 privind Codul conținutului audiovizualului, Titlul II - Protecția minorilor).

Astfel, capitolul 1 se referă în principal la protecția copiilor, victimelor abuzurilor, imaginii, vieții intime, private și de familie.

În acest sens, conform articolului 4, alineatul 1, este interzisă difuzarea oricăror indicii care ar putea duce

la identificarea minorului în vârstă de până la 14 ani, în situația în care acesta este victimă a unui abuz sexual sau este acuzat de comiterea unor infracțiuni ori a fost martor la săvârșirea acestora.

Potrivit alineatului 2, în situația în care minorul în vârstă de până la 14 ani este victimă a unor infracțiuni, altele decât situațiile prevăzute mai sus, sau a fost supus unor abuzuri fizice ori psihice, difuzarea de imagini sau declarații este posibilă numai cu acceptul minorului, precum și cu acordul scris al părinților, al altui reprezentant legal ori, după caz, al persoanei în grija căreia se află minorul.

Dispoziții similare se regăsesc și în HG 49/2011, unde se precizează clar că membrii echipei de evaluare din cadrul serviciilor sociale locale sunt obligați să păstreze confidențialitatea cu privire la copilul victimă. În ceea ce privește măsurile speciale de prevenire, intimidare, răzbunare și victimizare secundară a copilului, legislația în domeniu are, de asemenea, o serie de dispoziții dedicate acestui aspect.

În acest sens, Legea nr. 272/2004 precizează că declarația copilului ar putea fi admisă de către instanță, de asemenea filmată sau înregistrată. Materialele menționate mai sus trebuie realizate doar în prezența unui psiholog.

O astfel de înregistrare se va face numai cu acordul copilului. Dacă instanța va decide necesar, copiii victime ar putea fi audiați în Camera de Consiliu, în prezența unui psiholog și numai după o pregătire preliminară a copilului.

În cazul în care părintele este agresorul, acesta ar putea fi îndepărtat din mediul familial pe baza unui ordin de protecție emis de instanță sau în cazul în care copilul nu poate fi lăsat în familie, se va aplica o măsură specială de protecție.

Prevenirea re-victimizării este unul dintre cele mai importante aspecte prezente în legislația secundară, fiind prevăzute protocoale speciale pentru intervierea copilului, utilizarea de locuri speciale pentru interviuri, necesitatea ca membrii echipei multidisciplinare să fie prezenți la audieri, astfel încât numărul de interviuri/audieri ale copilului să fie redus.

În contextul proiectului «AUDIS - pentru o audiere mai bună a minorilor!», finanțat de Ambasada Franței la București și implementat de FONPC, derulat în perioada 2013-2016, au fost amenajate săli specializate în cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul București, DGASPC DOLJ și DGASPC CLUJ, care să asigure condiții optime pentru audierea minorilor.

În ceea ce privește formarea profesioniștilor în domeniu, aceeași HG nr. 49/2011 se referă în ambele sale anexe atât la necesitatea instruirii obligatorii a persoanelor care interacționează direct cu copiii victime în timpul procedurilor de interviere, audiere, cât și pentru cei care desfășoară activități de prevenire.

Anexa 2 a HG menționată mai sus conține un capitol dedicat informării, sensibilizării și formării profesioniștilor din diverse domenii de activitate. ANPDCA centralizează anual activitățile desfășurate de echipele multidisciplinare care acționează la nivelul autorităților locale pentru a combate violența împotriva copiilor, inclusiv copiii victime ale traficului.

În ceea ce privește abordarea multidisciplinară, așa cum s-a menționat mai sus, legislația secundară reprezentată de HG nr. 49/2011 se referă la structura echipelor multidisciplinare, care este competentă să evalueze situația copilului victimă și să instrumenteze în continuare cazul.

Structura minimă obligatorie a unei astfel de echipe este formată din:

- 1) un asistent social care, de obicei, va fi și administrator de caz;
- 2) un psiholog de la serviciile sociale;
- 3) un medic / dacă este necesar un medic de specialitate (de exemplu pediatru)
- 4) polițiști (în funcție de trăsăturile specifice cazului, polițistul va fi de la poliția locală, crima organizată, polițistul care este și membru al Comisiei pentru protecția copilului);
- 5) un consilier juridic

Altă inițiativă a constat în operaționalizarea în România a numărului unic european de asistență pentru copii (116.111), administrat de Asociația Telefonului Copilului. Prin apelarea acestui număr, copiilor li se

oferă consiliere și îndrumare pentru a primi ajutorul adecvat din partea autorităților competente, sunt efectuate sesizări ale cazurilor și se asigură monitorizarea cazului.

În plus față de cele menționate, conform legislației în vigoare, persoanele sub 18 ani beneficiază de o protecție sporită pe parcursul procesului penal, beneficiind în mod obligatoriu de asistență juridică gratuită pe toată durata procesului, iar conform art. 24 din Legea 783/2001: ședințele de judecată în cauzele cu minori, victime ale traficului de persoane, sunt nepublice.

De asemenea, copiii victime ale traficului de persoane sunt prezumate a fi persoane vulnerabile, iar pentru acestea pot fi instituite una sau mai multe măsuri de protecție, dintre care amintim:

- a) supravegherea și paza locuinței sau asigurarea unei locuințe temporare;
- b) însoțirea și asigurarea protecției persoanei sau a membrilor de familie ai acestuia în cursul deplasărilor;
- c) protecția datelor de identitate, prin acordarea unui pseudonim cu care persoana va semna declarația sa;
- d) audierea persoanei fără ca aceasta să fie prezentă, prin intermediul mijloacelor audiovideo de transmitere, cu vocea și imaginea distorsionate, atunci când celelalte măsuri nu sunt suficiente.

Conform Codului de procedură penală, în cazul persoanelor vătămate pentru care a fost stabilită în condițiile legii existența unor nevoi specifice de protecție, organul judiciar poate dispune una sau mai multe dintre următoarele măsuri, atunci când este posibil și când acesta apreciază că nu se aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților:

- a) audierea acestora în incinte concepute sau adaptate acestui scop;
- b) audierea acestora prin intermediul sau în prezența unui psiholog sau a altui specialist în consilierea victimelor;
- c) audierea acestora, cât și eventuala lor reaudiere se realizează de aceeași persoană, dacă acest lucru este posibil și dacă organul judiciar apreciază că aceasta nu aduce atingere bunei desfășurări a procesului ori drepturilor și intereselor părților.

În practică, reaudierea persoanei vătămate se realizează cu titlu de excepție, atunci când este strict necesar pentru desfășurarea procesului, încercându-se evitarea rememorării suferințelor trăite.

9. Autoritățile specializate și organismele de coordonare (Articolul 29)

9.1 Ce buget, personal și resurse, inclusiv mijloace tehnice, sunt puse la dispoziția organelor de aplicare a legii specializate în combaterea și investigarea traficului de persoane?

Se alocă un buget general pentru investigarea infracțiunilor de criminalitate organizată printre care se numără și cele de trafic de persoane și/ sau minori. Există mijloacele tehnice specifice de supraveghere și investigare a unor astfel de infracțiuni.

9.2 Dacă țara dvs. are unități specializate pentru investigații financiare, unități de informații financiare și unități de recuperare a bunurilor, vă rugăm să descrieți dacă și cum sunt utilizate în investigarea și urmărirea penală a cazurilor de trafic de persoane. Ce tehnici speciale de investigare folosesc aceste unități? Cu ce organisme publice și/ sau private colaborează aceste unități de investigații financiare specializate în cazurile de trafic de persoane?

Atât în cadrul DIICOT, cât și al DCCO, există ofițeri de poliție judiciară specializați în investigații financiare.

În cadrul activităților de investigare, lucrătorii de poliție judiciară ai DCCO alături de procurorii DIICOT urmăresc circuitul resurselor financiare și bunurilor traficantilor rezultate din săvârșirea de infracțiuni, procurorii DIICOT dispunând, în baza probatoriilor administrate, aplicarea sechestrului.

La nivelul Direcției de Combatere a Criminalității Organizate, a fost înființat **Serviciul de Investigare Financiară a Grupurilor de Criminalitate Organizată**, care efectuează activități investigative și procedurale privind patrimoniul persoanelor cercetate pentru săvârșirea infracțiunilor susceptibile de

produs infracțional în dosarele penale aflate în instrumentarea proprie a procurorilor DIICOT, *altele decât cele de natură economico-financiară*, precum și cercetarea săvârșirii de către aceste persoane a infracțiunii de spălare a banilor.

Astfel, atunci când este necesar, în cadrul dosarelor de trafic de persoane sunt delegați inclusiv lucrători din cadrul acestui Serviciu, alături de lucrători de combatere a traficului de persoane (la nivel central) ori lucrători specializați de la nivelul BCCO (la nivel teritorial).

10. Cooperare internațională (Articolul 32)

10.1 Cum cooperează țara dvs. cu alte țări pentru a permite victimelor traficului de persoane să-și realizeze dreptul la despăgubiri și compensații, inclusiv recuperarea și transferul salariilor neplătite după ce părăsesc țara în care a avut loc exploatarea?

Cooperarea cu celelalte organisme de aplicare a legii din statele member UE se realizează prin intermediul echipelor comune de anchetă (JIT-urilor), a întâlnirilor operative pe dosare aflate în lucru, acestea cuprinzând și problematica documentării cu privire la recuperarea prejudiciilor și a veniturilor realizate de persoanele victime ale traficului de persoane.

În măsura în care i se solicită efectuarea unor acte de procedură în acest scop, DIICOT cooperează cu autorități din alte state în vederea despăgubirii și acordării de compensații bănești victimelor, punctual, în cadrul asistenței judiciare.

De asemenea, în contextul cooperării prin intermediul atașajilor de afaceri interne/ ofițerilor de legătură acreditați la București, atunci când este solicitată, ANITP, în colaborare cu autoritățile de resort, desfășoară activități în vederea facilitării accesului efectiv al victimelor la despăgubirile/ compensațiile financiare dispuse de instanțele din statele de exploatare.

10.2 A cooperat țara dvs. cu alte țări în vederea investigării și urmăririi penale a cazurilor de trafic de persoane prin intermediul investigațiilor financiare și/ sau echipelor comune de investigare? Vă rugăm să furnizați statistici cu privire la astfel de cazuri și exemple din practică.

De la începutul anului 2015 și până în prezent, în cauze de trafic de persoane, DIICOT a cooperat cu autorități judiciare din alte state, la nivel judiciar, pe baza a 176 de cereri de comisie rogatorie internațională și 72 de ordine europene de anchetă active, respectiv 182 de cereri de comisie rogatorie internațională și 56 de ordine europene de anchetă pasive.

În aceeași perioadă de referință, DIICOT a fost parte într-un număr de 38 de echipe comune de anchetă constituite în cauze având ca obiect traficul de persoane. Majoritatea solicitărilor de cooperare judiciară, chiar dacă nu s-au concentrat exclusiv pe componenta financiară a anchetelor de trafic de persoane, au vizat obținerea de informații și de mijloace de probă privind produsul infracțiunii și activitățile de spălare a banilor.

Cooperarea judiciară internațională a DIICOT în cauze de trafic de persoane, așa cum rezultă și din situația statistică anexată prezentului chestionar, s-a desfășurat în principal cu autorități judiciare din state europene (majoritatea state membre ale UE, dar și state terțe).

10.3 Câte cereri de asistență judiciară reciprocă și/ sau Ordin de anchetă european au fost realizate în cazurile de trafic de persoane și care a fost rezultatul acestora?

A se vedea răspunsul la întrebarea 10.2.

10.4 Ce forme de cooperare internațională s-au dovedit a fi deosebit de utile în apărarea drepturilor victimelor traficului, inclusiv ale copiilor și în urmărirea penală a presupușilor traficanți?

Abordarea unitară, nefragmentată, a investigațiilor desfășurate în paralel în două sau mai multe state și schimbul direct de informații și mijloace de probă între membri, caracteristici ale **echipelor comune de anchetă**, fac ca acest instrument de cooperare să fie cel mai eficient, în prezent, în instrumentarea cauzelor de trafic de persoane, inclusiv în ce privește apărarea drepturilor victimelor și tragerea la răspundere penală a traficanților (identificarea traficanților și strângerea cu celeritate a materialului probatoriu necesar trimiterii acestora în judecată).

De asemenea, deosebit de utilă în cooperarea internațională s-a dovedit și intensificarea folosirii în cadrul investigațiilor cu caracter transfrontalier a **resurselor și bazelor de date ale EUROPOL** (aspect reliefat și de numărul din ce în ce mai mare de contribuții ale României la AP Phoenix – punct focal pe domeniul traficului de persoane, dar și prin participarea la un număr semnificativ de întâlniri operaționale organizate la nivelul Europol și Eurojust).

În ceea ce privește asistența acordată victimelor și gestionarea schimbului de informații cu celeritate, apreciem ca fiind foarte util schimbul de informații încă din fazele incipiente ale documentării cazurilor de trafic.

10.5 Ce măsuri de cooperare internațională există pentru a asigura protecția și asistența victimelor la întoarcerea din țara dvs. în țările lor de origine, în urma participării la proces penal?

10.6 Ce măsuri de cooperare internațională sunt în vigoare pentru protejarea și asistența victimelor traficului de persoane în scopul exploatării sexuale prin streaming online, în cazul în care făptuitorul este cetățean sau rezident al țării dvs. și infracțiunea s-a săvârșit în aria de competență a țării dumneavoastră?

11. Întrebări intersectoriale

11.1 Ce măsuri sunt luate pentru a se asigura că victimele traficului de persoane au acces egal la justiție și despăgubiri, indiferent de statutul lor de imigrare și de forma de exploatare?

Potrivit legislației române, persoanele cetățeni străini, victime ale traficului de persoane vor beneficia, **fără discriminare**, de aceleași măsuri de asistență și protecție ca și victimele traficului de persoane, cetățeni români, legislația română nediferențind în funcție de statutul victimei sau de forma de exploatare.

11.2 Ce măsuri se iau pentru a se asigura că procedurile penale, civile, referitoare la muncă, precum și cele administrative privind victimele traficului de persoane iau în calcul și perspectiva de gen?

11.3 Ce măsuri sunt luate pentru a se asigura că procedurile pentru obținerea accesului la justiție și despăgubiri iau în calcul perspectiva copilului, sunt ușor accesibile copiilor și reprezentanților acestora și dau importanță opiniilor copilului?

Conform Legii nr. 272/2004, în orice procedură judiciară sau administrativă cu privire la copil, acesta are dreptul să fie audiat. Este obligatoriu să asculte copilul care a împlinit vârsta de 10 ani.

Cu toate acestea, un copil care nu a împlinit vârsta de 10 ani poate fi audiat, dacă autoritatea competentă consideră că audierea sa este necesară pentru a rezolva cazul.

Dreptul de a fi ascultat oferă copilului posibilitatea de a solicita și de a primi orice informație relevantă, de a fi consultat, de a-și exprima opinia și de a fi informat cu privire la consecințele pe care le poate avea opinia sa, dacă este respectată, precum și consecințele oricărei decizii care îl privește.

În toate cazurile prevăzute mai sus, opiniile copilului ascultat vor fi luate în considerare și li se va acorda importanța cuvenită, în raport cu vârsta și gradul de maturitate al copilului.

De asemenea, în cazul victimelor copii, potrivit dispozițiilor Codului de procedură penală, procurorul este obligat să exercite acțiunea civilă.

11.4 Ce măsuri se iau pentru a se asigura că entitățile private fac acțiuni pentru prevenirea și eradicarea traficului de persoane din activitățile lor sau lanțurile de aprovizionare și pentru a sprijini reabilitarea și recuperarea victimelor? Ce opțiuni există pentru ca victimele traficului de persoane să poată solicita despăgubiri de la întreprinderile implicate în traficul de persoane?

Legea nr. 98 din 19 mai 2016 privind achizițiile publice, prevede, la cap. *Motive de excludere a candidatului/ofertantului*, art. 164:

”(1) Autoritatea contractantă exclude din procedura de atribuire a contractului de achiziție publică/acordului-cadru orice operator economic cu privire la care a stabilit, în urma analizei informațiilor și documentelor prezentate de acesta, sau a luat cunoștință în orice alt mod că a fost condamnat prin hotărâre definitivă a unei instanțe judecătorești, pentru comiterea uneia dintre următoarele infracțiuni:

f) traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile, prevăzute de art. 209 -217 din Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare, sau de dispozițiile corespunzătoare ale legislației penale a statului în care respectivul operator economic a fost condamnat.”

11.5 Ce măsuri legale, politice și practice sunt luate în țara dvs. pentru a preveni și detecta situațiile în care corupția facilitează traficul de persoane și încalcă dreptul victimelor de acces la justiție și despăgubiri? Vă rugăm să furnizați informații cu privire la cazuri cunoscute sau dovedite de corupție sau comportament necorespunzător al funcționarilor publici în cazurile de trafic de persoane și sancțiunile emise.

Una dintre măsurile legale adoptate în vederea prevenirii și descurajării situațiilor în care corupția poate facilita săvârșirea infracțiunii de trafic de persoane/minori, poate fi considerată și forma agravată a acestor infracțiuni, respectiv aplicarea unei pedepse mai mari atunci când acestea sunt săvârșite de către funcționari publici în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

Astfel, infracțiunea de trafic de persoane săvârșită în forma de bază se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, iar traficul de persoane săvârșit de un funcționar public în exercițiul atribuțiilor de serviciu se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani. De asemenea, infracțiunea de trafic de minori săvârșită în forma de bază este pedepsită cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi, și închisoarea de la 5 la 12 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când infracțiunea este săvârșită de un funcționar public în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

În ceea ce privește informațiile cu privire la cazuri cunoscute sau dovedite de corupție sau comportament necorespunzător al funcționarilor publici în cazurile de trafic de persoane, a se vedea răspunsul la întrebarea 6.4.

Partea II - Întrebări de urmărire specifice fiecărei țări

12. Vă rugăm să furnizați informații despre noile evoluții din țara dvs. de la cel de-al doilea raport de evaluare GRETA privind:

- **tendențe apărute în domeniul traficului de persoane (noi forme de exploatare, noi metode de recrutare, grupuri vulnerabile, aspecte specifice traficului de persoane, trafic de copii);**

Evaluarea datelor statistice aferente perioadei 2015 - 2019 (semestrul 1), obținute atât în urma documentării activității infracționale a membrilor grupărilor de trafic de persoane, cât și din detalierea

particularităților cauzelor de trafic, a profilului victimelor și făptuitorilor acestui tip de infracționalitate criminală, indică pattern-uri și tendințe similare cu cele evidențiate la nivelul anilor anteriori, astfel:

Evoluția multianuală a mărimii populației de victime identificate păstrează tendința generală descendentă înregistrată în ultimii ani, datele statistice indicând o scădere a numărului victimelor înregistrate -de la 880 victime, identificate în anul 2015, la 497, în anul 2018, respectiv 254 victime în primul semestru al anului 2019.

Datele reflectă o tendință generală înregistrată în dinamica fenomenului victimizării prin trafic de persoane, într-o perioadă de timp relevantă, de aproximativ 10 ani. Scăderea numărului victimelor reprezintă efectul multiplicat al eforturilor autorităților și societății civile, din ultimul deceniu. Judecățile de tipul "autoritățile au identificat mai puține victime" conduc către o falsă concluzie, sugerând o diminuare a eforturilor autorităților implicate în identificarea victimelor traficului de persoane.

În realitate, performanțele justiției penale generează, în mod progresiv, controlul și descurajarea criminalității organizate în jurul traficului de persoane, determinând scăderea progresivă a ratei victimizării (a numărului victimelor traficului de persoane).

Scăderea numărului victimelor poate fi explicată și prin faptul că, în ultimii ani, Poliția Română constată orientarea către infracțiunea de proxenetism, victimele fiind racolate în scopul practicării de bunăvoie a prostituției, atât în interiorul țării, cât și în alte state de destinație, de regulă sub masca ofertei, prin intermediul internetului, a unor servicii de masaj sau escortă. Statele de destinație preferate în acest caz sunt de regulă cele unde prostituția este legalizată, tolerată sau chiar reglementată.

În ultimii ani, România a fost, în principal, o țară de origine pentru victimele traficului de persoane, într-o condiție de vulnerabilitate crescută a unor segmente de populație în căutare de oportunități mai bune de viață. În aceeași măsură, țările vest-europene au continuat să păstreze statutul de țări de destinație pentru cetățeni români atrași în situații de trafic și exploatare, unde există o cerere crescută pentru forță de muncă ieftină, pentru servicii sexuale sau unde există contextul pentru tolerarea cerșetoriei. În acest sens, aproximativ 50% din dosarele înregistrate la nivelul autorităților judiciare române specializate au caracter transfrontalier, victimele fiind de cetățenie română.

Se constată, de asemenea, existența modurilor de exploatare clasice, respectiv exploatarea sexuală, exploatarea prin muncă forțată, constrângerea la săvârșirea de infracțiuni mărunte și obligarea la practicarea cerșetoriei, cu respectarea clasamentului modurilor de exploatare din anii precedenți, respectiv exploatarea sexuală, prin obligarea la practicarea prostituției, pe primul loc, cu o pondere situată la 65,62% din totalul victimelor identificate în perioada anilor 2015-2019 (sem.1), urmată de exploatarea prin muncă, cu o pondere de aproximativ 18% din totalul victimelor identificate în aceeași perioadă de raportare, 2015-2019 (sem.1) și obligarea la practicarea cerșetoriei. Cazuistica în domeniul exploatării prin obligarea la practicarea cerșetoriei se manifestă într-o pondere mai redusă față de principalele moduri de exploatare prezentate mai sus. Această formă de exploatare înregistrează o valoare de aproximativ 7% din totalul victimelor identificate în perioada anilor 2015-2019 (sem.1), cu o tendință de scădere de la an la an.

În ceea ce privește exploatarea sexuală, ca metode de recrutare, amintim metoda loverboy aplicată în cazul recrutării persoanelor de sex feminin în vederea exploatării prin obligarea la practicarea prostituției, iar în ceea ce privește tendințele exploatării sexuale ca scop principal al traficului de persoane surprinse la nivel european, menționăm că acestea se regăsesc și în România.

În domeniul exploatării prin muncă se observă menținerea modului clasic de recrutare –inducerea în eroare sub pretextul ofertei de locuri de muncă bine plătite în străinătate sau în țară.

Tipul relației existente între victimă și traficant sau recrutor nu se schimbă semnificativ, distribuția victimelor în funcție de arhitectura acestor relații indicând un număr crescut al persoanelor care aleg să aibă încredere în promisiunile celor din proximitatea socială, astfel 49% dintre victimele identificate în perioada de referință, 2015-2019 (sem.1), au fost recrutate de către prieteni sau cunoștințe. Această reacție este una normală din punct de vedere sociologic, viitoarele victime evaluând în mod subiectiv legitimitatea ofertelor recrutorilor, printr-un transfer al încrederii, în funcție de natura relațiilor interpersonale existente între cei doi.

Nivelul de educație scăzut în rândul victimelor identificate în perioada 2015-2019 (sem.1), rămâne unul dintre factorii principali pentru intrarea victimelor în situațiile de trafic. Astfel 1407 dintre victimele înregistrate în MNIR, reprezentând 46% din totalul victimelor înregistrate, au cel mult studii gimnaziale finalizate la intrarea în trafic (5-8 clase). De asemenea, majoritatea victimelor identificate provin din mediul rural.

Traficul intern rămâne preponderent, o proporție semnificativă dintre victime, cu precădere minore, fiind exploatate pe teritoriul României, din cauza faptului că sunt ușor de recrutat și exploatat.

Astfel, aproximativ 50% dintre cauzele de trafic înregistrate la nivelul Direcției de Combatere a Criminalității Organizate vizează traficul intern, iar în ceea ce privește traficul de minori, investigațiile în care este vizată și săvârșirea acestei infracțiuni se mențin anual la aproximativ 40% din totalul dosarelor înregistrate (pentru perioada 2017-prezent, în scădere de la 50% în anul 2016) și vizează în cea mai mare proporție exploatarea sexuală a tinerelor cu vârste între 14 și 17 ani pe plan intern.

În termeni procentuali, în ceea ce privește criteriul de gen, 73% dintre victimele înregistrate în MNIR în perioada de referință, sunt de gen feminin, pentru ca distribuția pe criteriul vârstei să fie una egală între femeile adulte și cele minore (36,96% feminin, minore și 36,47% gen feminin, adulți

În ceea ce privește traficul extern, principalele țări de destinație pentru perioada de raportare sunt: Italia, Spania, Germania și Marea Britanie.

În perioada de referință, **profilul traficantului** nu a suferit schimbări față de anii anteriori :

- cetățeni români de ambele sexe, cu vârste variate, unii cunoscuți cu antecedente penale pe trafic de persoane ori alte fapte penale (ponderea cetățenilor străini este de sub 1%), care acționează în grup sau pe cont propriu.
- acționează în mod rațional, premeditat, își construiesc o imagine de binefăcatori lăsându-se rugați de viitoarele victime pentru a le acorda "ajutorul"; urmăresc recrutarea victimelor ușor de manipulat afectate de condițiile de vulnerabilitate, se re poziționează ușor la presiunea autorităților și acționează simultan în mai multe state.
- asociați în principal pe criterii familiale, de rudenie sau apartenență etnică, astfel că fiecare etapă a traficului poate fi gestionată de oricare dintre aceștia, iar profiturile obținute în urma activităților infracționale derulate rămân concentrate în posesia unui grup restrâns de persoane/ familii/ rude (se constată tendința de a renunța la organizarea definită de art.367 din CP, respectiv un grup structurat, cu un lider care să coordoneze activitățile unor executanți aflați pe o scară ierarhică bine definită, ci mai degrabă se regăsește situația asocierii traficantilor în grupări fără o structură determinată și abordarea aspectelor infracționale de către aceștia din perspectiva unei "afaceri" în urma căreia își vor împărți veniturile obținute în mod egal).

➤ **legislația și reglementările relevante pentru acțiunea împotriva traficului de persoane (de exemplu, incriminarea traficului de persoane, identificarea și asistența victimelor traficului de persoane, perioada de recuperare și reflecție, permis de ședere, lanțuri de aprovizionare, achiziții publice);**

1. Legea nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare;
2. Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare;
3. Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare;
4. Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cu modificările și completările ulterioare;
5. Hotărârea Guvernului nr. 299/2003 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a dispozițiilor Legii nr. 678/2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane;
6. Hotărârea Guvernului nr. 861/2018 pentru aprobarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2018-2022 și a Planului național de acțiune 2018-2020 pentru implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane pentru perioada 2018-2022;

7. Hotărârea Guvernului nr. 1.238/2007 pentru aprobarea Standardelor naționale specifice pentru serviciile specializate de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane;

8. Ordinul ministrului internelor și reformei administrative, al ministrului muncii, familiei și egalității de șanse, al ministrului educației, cercetării și tineretului, al ministrului sănătății publice, al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului, al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și al ministrului justiției nr. 335/2007/2.881/2007/1.990/2007/1.072/2007/266/2008/A6.880/2008/409/C/2008/2.353/C/2008 pentru aprobarea Mecanismului Național de Identificare și Referire a victimelor traficului de persoane;

9. Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

10. Hotărârea Guvernului nr. 1 443/2004 privind metodologia de repatriere a copiilor români neînsoțiți și asigurarea măsurilor de protecție specială în favoarea acestora;

11. Hotărârea Guvernului nr. 617/2004 privind înființarea și organizarea Comitetului național director pentru prevenirea și combaterea exploatarea copiilor prin muncă, cu modificările și completările ulterioare;

12. Hotărârea Guvernului nr. 867/2009 privind interzicerea muncilor periculoase pentru copii;

13. Hotărârea Guvernului nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state;

13. Legea nr. 211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea informării, sprijinirii și protecției victimelor infracțiunilor;

14. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016 pentru organizarea și funcționarea Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări prin Legea nr. 120/2018;

- **cadrul instituțional și politic pentru acțiunea împotriva traficului de persoane (organisme responsabile de coordonarea acțiunilor naționale împotriva traficului de persoane, entități specializate în lupta împotriva traficului de persoane, raportor național sau mecanism echivalent, implicarea societății civile, parteneriate public-privat);**

La nivel național, principalele instituții ce desfășoară activități de prevenire și combatere a traficului de persoane, dar și de asistență și reintegrare a victimelor, cu responsabilități în implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane sunt următoarele:

A. Ministerul Afacerilor Interne, prin structurile de specialitate:

1. Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane- se organizează și funcționează la nivel de direcție, în subordinea Ministerului Administrației și Internelor, având personalitate juridică. Agenția evaluează și monitorizează, la nivel național, activitatea desfășurată în domeniul luptei împotriva traficului de persoane de către instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale, îndeplinind rolul de raportor național.

2. Inspectoratul General al Poliției Române și unitățile corespondente din teritoriu sunt structuri ale Ministerului Afacerilor Interne, ce desfășoară activități investigative și de cercetare penală pe linia traficului de persoane, prin intermediul ofițerilor de poliție judiciară anume desemnați ce își desfășoară activitatea în cadrul Direcției de combatere a criminalității organizate, precum și, atunci când se impune, asigură măsuri de protecție a victimelor prin intermediul ofițerilor din cadrul Oficiului Național pentru Protecția Martorilor.

3. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, cu unitățile subordonate, este structura din cadrul Ministerului Afacerilor Interne care desfășoară activități pe linia prevenirii ieșirii ilegale din România a cetățenilor români minori, posibile victime ale traficului de persoane, având totodată și responsabilități de identificare și referire a victimelor traficului de persoane.

4. Inspectoratul General pentru Imigrări este structura specializată, cu personalitate juridică, organizată în subordinea Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile ce îi sunt date prin lege pentru implementarea politicilor României în domeniile migrației, azilului și al integrării străinilor, precum și a legislației relevante în aceste domenii. Cu privire la lupta împotriva traficului de persoane, Inspectoratului General pentru Imigrări îi revin următoarele sarcini: acordarea unui drept de ședere sau a tolerării rămânerii pe teritoriul național, în condițiile prevăzute de lege, pentru cetățeni străini victime ale traficului;

la solicitarea scrisă a autorităților competente, cazarea străinilor victime ale traficului de persoane în centrele special amenajate ale Inspectoratului General pentru Imigrări; diseminarea către structurile competente în domeniul combaterii traficului de persoane a datelor și informațiilor obținute în activitatea specifică curentă.

5. Instituția prefectului, instituție publică cu personalitate juridică, ce este organizată și funcționează sub conducerea prefectului, reprezentantul Guvernului pe plan local care conduce serviciile publice deconcentrate ale ministerelor și ale celorlalte organe ale administrației publice centrale din subordinea Guvernului, organizate la nivelul unităților administrativ-teritoriale.

B. Ministerul Justiției

C. Ministerul Muncii și Justiției Sociale, ca minister de sinteză și de coordonare a aplicării strategiilor și politicilor Guvernului în domeniul muncii, familiei, egalității de șanse, protecției sociale și protecției drepturilor copilului, are obligația de a asigura, prin serviciile și instituțiile sale, precum și prin structurile teritoriale ale acestora, cadrul normativ și instituțional în vederea prevenirii situațiilor de risc privind populația în ansamblu, prin măsuri care vizează protecția și securitatea socială, în vederea diminuării riscurilor privind categoriile vulnerabile ale populației, prin strategii și programe sectoriale, precum și în vederea asistenței și protecției sociale a victimelor, în scopul recuperării și reintegrării sociale a acestora. Aceste responsabilități se realizează inclusiv prin coordonarea și îndrumarea metodologică a activității Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, care funcționează în subordinea consiliilor județene și a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București, și respectiv a serviciilor publice de asistență socială, care funcționează în subordinea consiliilor locale.

1. Prin preluarea în cadrul ministerului a funcțiilor și atribuțiilor Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, responsabilitățile Ministerului Muncii și Justiției Sociale în domeniul prevenirii traficului de minori și asistenței victimelor copii se exercită în principal prin **Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție**. Aceste responsabilități sunt relaționate misiunii globale a ministerului în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului la nivel național și sunt concretizate prin următoarele atribuții specifice: asigurarea cadrului normativ privind organizarea și funcționarea serviciilor de prevenire și a serviciilor specializate pentru protecția, reabilitarea și reintegrarea socială a copiilor victime ale oricăror forme de violență, inclusiv traficul de copii, precum și a cadrului metodologic privind prevenirea și intervenția multidisciplinară și interinstituțională în domeniul traficului de copii; asigurarea activităților prevăzute de lege în vederea repatrierii, protecției și monitorizării post-repatriere a copiilor români aflați neînsoțiți pe teritoriul altor state și a copiilor victime ale traficului de minori; monitorizarea respectării drepturilor copilului pe teritoriul României.

2. **Autoritatea Națională pentru Protecția Persoanelor cu Dizabilități** este organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, și coordonează la nivel central activitățile de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, elaborează politicile, strategiile și standardele în domeniul protecției și promovării drepturilor persoanelor cu dizabilități, asigură urmărirea aplicării reglementărilor din domeniul propriu și controlul activităților de protecție și promovare a drepturilor persoanelor cu dizabilități.

3. **Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă**, prin măsurile active de stimulare a ocupării forței de muncă, asigură egalitatea de șanse pe piața muncii tuturor categoriilor de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă și în special persoanelor care prezintă dificultăți de inserție pe piața muncii (femei, victime al traficului de persoane, persoane cu handicap, persoane de etnie romă etc.). Pentru persoanele cu risc ridicat de a fi traficate, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă dezvoltă programe de informare privind piața muncii și drepturile angajaților, programe de formare profesională, precum și de informare a operatorilor economici pentru angajarea acestora cu prioritate.

4. **Inspekția Muncii**, organ de specialitate al administrației publice centrale, în subordinea Ministerului Muncii și Justiției Sociale, exercită atribuții de autoritate de stat în domeniul relațiilor de muncă și securității și sănătății în muncă și controlează aplicarea unitară a dispozițiilor legale, în domeniile sale de competență în unitățile din sectorul public, mixt, privat, precum și la alte categorii de angajatori. În domeniul relațiilor de muncă, activitatea de control este structurată pe următoarele direcții: identificarea angajatorilor care folosesc munca nedeclarată; depistarea cazurilor de nerespectare a celorlalte acte normative care reglementează activitatea relațiilor de muncă; identificarea și eliminarea formelor de exploatare a muncii copilului; respectarea prevederilor legale referitoare la: încadrarea în muncă a cetățenilor străini, protecția cetățenilor români care lucrează în străinătate, egalitatea de șanse între femei și bărbați.

D. Ministerul Educației Naționale are atribuții în prevenirea traficului de persoane în rândul copiilor și tinerilor, precum și în asigurarea serviciilor de consiliere și reintegrare școlară a victimelor.

E. Ministerul Afacerilor Externe, instituție a cărei activitate se răsfrânge atât în sfera cooperării interne, cât și internaționale, are atribuții, în calitate de partener, atât în domeniul prevenirii traficului de persoane, cât și în domeniul acordării de asistență consulară cetățenilor români victime sau potențiale victime ale traficului de persoane (inclusiv asigurarea condițiilor pentru repatrierea victimelor traficului de persoane), întocmirii unor date statistice în materie în vederea transmiterii acestora către instituțiile interesate, la solicitarea acestora (de exemplu, o listă cu statele care prezintă potențial asupra aspectului traficului de persoane).

F. Ministerul Sănătății organizează, în cadrul comunităților vulnerabile, campanii de informare și educare referitoare la bolile cu transmitere sexuală și participă la desfășurarea de campanii de informare a opiniei publice asupra cauzelor, riscurilor și consecințelor traficului de persoane.

G. Ministerul Public, prin Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, este structura cu personalitate juridică, specializată în combaterea infracțiunilor de criminalitate organizată și terorism, competentă să efectueze urmărirea penală pentru infracțiunile prevăzute în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 78/2016, aprobată cu modificări prin Legea nr. 120/2018, și în legile speciale, infracțiuni în care se circumscriu și infracțiunile de trafic de persoane, precum și să conducă, supravegheze și controleze actele de cercetare penală efectuate din dispoziția procurorului de către organele de poliție judiciară.

H. Consiliul Superior al Magistraturii, în virtutea rolului său de garant al independenței justiției, furnizează date statistice cu privire la cauzele aflate pe rolul instanțelor și parchetelor care au ca obiect infracțiunile de trafic de persoane, precum și date privind numărul confiscărilor dispuse și valoarea bunurilor confiscate.

Ca urmare a aprobării Strategiei naționale împotriva traficului de persoane 2018-2022 și a Planului național de acțiune 2018-2020 pentru implementarea Strategiei, și în vederea realizării obiectivului specific referitor la "Diversificarea colaborării în domeniul traficului de persoane între instituțiile publice, societatea civilă și reprezentanții sectorului privat", au fost realizate o serie de acțiuni ce au avut în vedere dezvoltarea parteneriatului public – privat.

Un exemplu în acest sens îl constituie colaborarea cu OIM Biroul România și site-ul www.olx.ro, cel mai utilizat site de anunțuri on-line din România. Prin această colaborare s-a urmărit diseminarea mesajelor de prevenire a traficului prin promovarea de informații antitrafic, utilizarea de bannere, precum și acordarea de sfaturi preventive către miile de persoane aflate în căutarea unui loc de muncă care accesează zilnic acest site.

În 2019, ANITP a încheiat un protocol de colaborare și cu Federația Industriei Hoteliere din România, cei doi parteneri colaborând în vederea derulării unor campanii de prevenire a traficului de persoane pentru informarea, creșterea gradului de conștientizare și sensibilizarea personalului hotelier și publicului larg cu privire la riscurile și implicațiile traficului de persoane, precum și pentru organizarea unor activități de instruire a personalului hotelier, membrii ai Federației Industriei Hoteliere din România.

În perioada de referință, parteneriatul public-privat a mai fost utilizat în derularea și a altor campanii de prevenire, printre care amintim: campania națională de prevenire „Nu ignora fata...invizibilă! Povestea ei poate deveni și povestea ta!”. Campania a fost realizată cu sprijinul unei celebre cântărețe de muzică pop și al unei cunoscute case de producție muzicală și a avut drept scop prevenirea traficului de persoane în scopul exploatării sexuale, precum și campania de prevenire a traficului de persoane în scopul exploatării sexuale „Cu un apel îi vei salva viața! Fii salvatorul ei!” relizată de portalul de știri AngliaMea.ro cu sprijinul Agenției Naționale Împotriva Traficului de Persoane și al Ambasadei României în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, care a vizat comunitatea românească din Marea Britanie și s-a adresat atât persoanelor aflate în situație de risc, victimelor/potențialelor victime ale traficului de persoane, cât și reprezentanților publicului larg.

În ceea ce privește activitatea de cooperare, precizăm faptul că, în prezent, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane are încheiate peste 80 de protocoale de colaborare, atât cu instituții publice, cât și cu ONG-uri și parteneri din domeniul privat. Dintre acestea, în perioada 2015-2019 (sem. 1), au fost încheiate parteneriate cu: Organizația „Salvați Copiii”, Asociația Abolition, Asociația Dintr-un Basm, Asociația Incubator Social, Asociația Christiana, Asociația FICE România, Organizația Internațională pentru Migrație Biroul în România, Asociația Inca România, Fundația Micul Bogdan, Asociația Tinerii și

Viitorul, Fundația LAMPAS, Lumină Lină, Institutul pentru Parteneriat Social Bucovina, precum și cu parteneri din sectorul privat (OLX, Federația Industriei Hoteliere, cântăreața de muzică pop și cunoscute casa de producție muzicală, portalul de știri AngliaMea.ro, WINK NETWORK).

Reprezentanții ANITP au participat la o serie de aproximativ 740 de evenimente interinstituționale, reprezentând seminare, ședințe de lucru, mese rotunde, instruirii, întâlniri, conferințe sau grupuri de lucru.

În acest sens amintim, mesele rotunde organizate de ANITP cu tema – ”Parteneriatul cu societatea civilă. Element esențial al luptei împotriva traficului de persoane”, care și-au propus să contribuie la consolidarea dialogului și a cooperării cu ONG-urile care activează în domeniul traficului de persoane prin promovarea schimbului de bune practici, diseminarea rezultatelor ultimilor ani, dar și prin prezentarea provocărilor întâmpinate și a soluțiilor identificate, seminare organizate de ANITP în parteneriat cu AIDRom pe tema ”Schimbul de bune practici în domeniul migrației forței de muncă și exploatării prin muncă”, grupurile de lucru organizate cu reprezentanții organizațiilor neguvernamentale din domeniul traficului de persoane în vederea consultării pentru elaborarea proiectului Strategiei naționale împotriva traficului de persoane 2018-2022, dar și sesiunile de instruire a inspectorilor de muncă organizate în parteneriat cu Asociația eLiberare.

Dintre campaniile de prevenire implementate la nivel național împreună cu partenerii din societatea civilă, amintim: **„Exploatarea ucide suflete” și „Informează-te ca să muncești în siguranță în străinătate!”** implementate cu ajutorul Asociației AIDRom, **„Cere ajutor, nu cerși”** implementată împreună cu reprezentanți A.Z.I., ADPARE, AIDRom și ATC – Asociația Telefonul Copilului, **„Alegi să prețuiești sau să strivești?”** implementată cu Asociația Ecumenică a Bisericilor din România – AIDRom, **„Muncește în siguranță în străinătate”, „Informează-te pentru a fi protejat”**, implementate cu ajutorul Organizației Salvați Copiii și campaniile **„Cunoaște-ți drepturile! Respectă-ți obligațiile!”** și **“Distruge zidul indiferenței! Traficul de persoane poate fi prevenit!”** implementate împreună cu AIDRom, eLiberare, World Vision, Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Românilor de Pretutindeni.

În plus, în perioada 2015-2019, în baza protocolului de colaborare existent între ANITP și Asociația Telefonul Copilului (ATC), Agenția a primit invitația de a se implica, în calitate de partener de implementare, în cadrul proiectului „Servicii durabile de înaltă calitate oferite copiilor și familiilor prin intermediul liniei telefonice de urgență pentru copii dispăruți 116000”.

Tot în această perioadă, Asociația eLiberare a implementat împreună cu ANITP Proiectul „Sesiuni de capacitate a personalului din societatea civilă și diverse structuri de stat în activități de prevenire și combatere a traficului de persoane”. Scopul proiectului vizează capacitatea personalului din societatea civilă și diverse structuri de stat în activități de prevenire și combatere a traficului de persoane.

Susținerea inițiativei Asociației eLiberare a oferit posibilitatea reprezentanților ANITP de a informa/instrui un număr ridicat de actori relevanți, implicați în lupta împotriva fenomenului traficului de persoane, precum și oportunitatea consolidării parteneriatelor existente între structura noastră și instituții și organizații care activează în domeniul luptei împotriva traficului de persoane.

De asemenea, activitatea de cooperare între instituțiile publice și între acestea și organizații ale societății civile s-a mai concretizat și prin participarea activă a reprezentanților ANITP la organizarea ședințelor echipelor interinstituționale antitrafic județene, la care sunt invitați să ia parte, pe lângă reprezentanți ai instituțiilor publice regionale și reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale locale care desfășoară activități în domeniul traficului de persoane.

- **strategia națională actuală și/sau planul de acțiune pentru combaterea traficului de persoane (obiective și activități principale, organisme responsabile de implementarea acesteia, buget, monitorizare și evaluare a rezultatelor);**

Strategia națională împotriva traficului de persoane 2018-2022 are ca scop reducerea impactului și a dimensiunilor traficului de persoane la nivel național prin prioritizarea și eficientizarea activităților în lupta împotriva acestuia.

Strategia este constituită pe cinci direcții de acțiune, cărora le corespund anumite obiective generale și specifice, respectiv:

✓ **Prevenirea traficului de persoane:**

Obiectiv general 1: Consolidarea și diversificarea demersurilor de prevenire a traficului de persoane

Obiective specifice:

- 1.1. Creșterea nivelului de informare a populației în vederea conștientizării implicațiilor traficului de persoane
- 1.2. Reducerea factorilor de risc ce conduc la victimizare
- 1.3. Monitorizarea activității operatorilor economici din domeniile profesionale cu fluctuație

✓ **Protecția, asistența și reintegrarea socială a victimelor traficului de persoane:**

Obiectiv general 2: Îmbunătățirea calității protecției și asistenței acordate victimelor traficului de persoane în vederea reintegrării sociale

Obiective specifice:

- 2.1. Consolidarea dialogului interinstituțional și a coordonării asistenței și protecției victimelor traficului de persoane și traficului de minori
- 2.2. Creșterea capacității sistemului de asistență socială de răspuns la nevoile specifice victimelor traficului de persoane
- 2.3. Asigurarea asistenței și protecției specifice principalelor categorii de victime identificate

✓ **Combaterea traficului de persoane:**

Obiectiv general 3. Dezvoltarea capacității de investigare a infracțiunilor de trafic de persoane și trafic de minori

Obiective specifice:

- 3.1. Dezvoltarea și consolidarea cunoștințelor și competențelor profesionale prin formarea și pregătirea continuă, necesară și adaptată a profesioniștilor din domeniul judiciar antitrafic și a celor din cadrul celorlalte structuri de aplicare a legii
- 3.2. Creșterea gradului de participare a victimelor traficului de persoane în procesul penal
- 3.3. Dezvoltarea capacității de utilizare a investigațiilor financiare în cercetarea infracțiunii de trafic de persoane și trafic de minori, precum și în identificarea și urmărirea bunurilor și profiturilor obținute din săvârșirea infracțiunii de trafic de persoane
- 3.4. Îmbunătățirea tehnicilor și instrumentelor de lucru în scopul optimizării identificării, urmăririi și confiscării bunurilor și profiturilor obținute din comiterea infracțiunii de trafic de persoane/minori
- 3.5. Dezvoltarea cooperării judiciare dintre structurile din domeniile conexe traficului de persoane ce pot contribui la cercetarea infracțiunilor de trafic de persoane și trafic de minori, la nivel național
- 3.6. Consolidarea cooperării judiciare internaționale dintre structurile de combatere a criminalității organizate în domeniul traficului de persoane

✓ **Monitorizarea și evaluarea traficului de persoane și a implementării politicilor:**

Obiectiv general 4. Creșterea calității informațiilor diseminate privind fenomenul traficului de persoane

Obiective specifice:

- 4.1. Îmbunătățirea datelor colectate și a modului de colectare a datelor de către instituțiile cu responsabilități în domeniu
- 4.2. Îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la dimensiunea fenomenului traficului de persoane

✓ **Cooperare interinstituțională și internațională:**

Obiectiv general 5. Dezvoltarea și extinderea procesului de cooperare între actorii relevanți, naționali și internaționali, implicați în lupta împotriva traficului de persoane, precum și dinamizarea eforturilor de acțiune diplomatică de prevenire și combatere a traficului de persoane și de protejare a cetățenilor români în țările de destinație

Obiective specifice:

- 5.1. Consolidarea cooperării dintre instituțiile relevante cu responsabilități în prevenirea și combaterea traficului de persoane și în oferirea de asistență și protecție victimelor traficului de persoane
- 5.2. Diversificarea colaborării în domeniul traficului de persoane între instituțiile publice, societatea civilă și reprezentanții sectorului privat
- 5.3. Dezvoltarea relațiilor de cooperare internațională cu instituții similare din străinătate, organizații și organisme internaționale sau instituții/organisme ale Uniunii Europene
- 5.4. Aprofundarea cooperării cu statele de destinație în scopul coordonării acțiunilor și eforturilor de prevenire și descurajare a traficului de persoane și al asistenței acordate cetățenilor români
- 5.5. Continuarea politicii de atragere a fondurilor externe nerambursabile

În vederea implementării Strategiei naționale 2018-2022 a fost elaborat și un plan de acțiune pe termen mediu, aferent perioadei 2018-2020, prin care au fost stabilite activități concrete, instituții responsabile și termene de realizare.

La nivel național, principalele instituții ce desfășoară activități de prevenire și combatere a traficului de persoane, dar și de asistență și reintegrare a victimelor, cu responsabilități în implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane sunt următoarele:

A. Ministerul Afacerilor Interne, prin structurile de specialitate:

1. Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane.
2. Inspectoratul General al Poliției Române prin Direcția de Combatere a Criminalității Organizate, precum și, atunci când se impune, prin intermediul ofițerilor din cadrul Oficiului Național pentru Protecția Martorilor.
3. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
4. Inspectoratul General pentru Imigrări
5. Instituția prefectului.

B. Ministerul Justiției

C. Ministerul Muncii și Justiției Sociale prin

1. Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
2. Autoritatea Națională pentru Protecția Persoanelor cu Dizabilități
3. Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă,
4. Inspectia Muncii,

D. Ministerul Educației Naționale

E. Ministerul Afacerilor Externe,

F. Ministerul Sănătății

G. Ministerul Public prin Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism,.

H. Consiliul Superior al Magistraturii

I. Printre celelalte instituții/autorități ce pot avea responsabilități în sfera traficului de persoane, implicate, în calitate de responsabil sau partener, în implementarea Strategiei naționale împotriva traficului de persoane 2018-2022, enumerăm și:

Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate din cadrul Ministerului Justiției

Agenția Națională de Administrare Fiscală din cadrul Ministerului Finanțelor Publice

Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați din cadrul Ministerului Muncii și Justiției Sociale

Agenția Națională pentru Programe de Sănătate din cadrul Ministerului Sănătății

Agenția Națională pentru Romi

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului din cadrul consiliilor județene

Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației Naționale

Direcțiile de asistență socială/Serviciile publice de asistență socială din cadrul consiliilor locale

Direcția politici servicii sociale din cadrul Ministerului Muncii și Justiției Sociale

Ministerul Culturii și Identității Naționale

Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice

Ministerul Finanțelor Publice

Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat

Ministerul pentru Românii de Pretutindeni

Ministerul Tineretului și Sportului

Ministerul Turismului
Organizația Internațională pentru Migrație
Unitatea Centrală de Analiza Informațiilor din cadrul Ministerului Afacerilor Interne
Uniunea Națională a Barourilor din România

În ceea ce privește resursele financiare necesare implementării Strategiei naționale, acestea provin, în principal, din:

- a) fonduri de la bugetul de stat, alocate fiecărui minister și fiecărei instituții cu competențe în implementarea Strategiei naționale, programate multianual;
- b) fonduri stabilite la nivelul Uniunii Europene pentru gestionarea traficului de persoane și desfășurarea de activități antitrafic;
- c) fonduri externe nerambursabile puse la dispoziție de finanțatori europeni sau internaționali;
- d) donații și sponsorizări oferite/acceptate în condițiile legii.

Cadrul organizatoric necesar implementării, monitorizării și evaluării Strategiei naționale presupune colaborarea tuturor instituțiilor implicate și interesate pentru a pune în aplicare, într-un mod eficient, direcțiile de acțiune, obiectivele generale și obiectivele specifice prevăzute în prezenta strategie.

În vederea realizării activităților prevăzute în Planul de acțiune și în scopul asigurării atingerii obiectivelor Strategiei a fost înființat Comitetul de monitorizare a implementării strategiei. Acesta este format din reprezentanți la nivel decizional ai instituțiilor implicate (secretar de stat, inspector general, director) și este coordonat la nivel de secretar de stat de către Ministerul Afacerilor Interne. Secretariatul Comitetului este asigurat de Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane.

Pentru obținerea de informații privind stadiul/modul de implementare a Strategiei naționale, precum și a rezultatelor pe care atingerea obiectivelor acesteia le produce, monitorizarea urmărește două direcții:

a) monitorizarea implementării strategiei. Această direcție furnizează informații privind modul de implementare a acțiunilor menționate în cadrul strategiei. În acest sens vor fi elaborate, de către fiecare instituție care desfășoară activități de prevenire și combatere a traficului de persoane, de asistență și reintegrare a victimelor, rapoarte de monitorizare periodice în care se prezintă modul de îndeplinire a sarcinilor asumate prin planurile de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale. Rapoartele de monitorizare sunt transmise semestrial Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane sau la solicitarea acesteia;

b) monitorizarea atingerii obiectivelor. Această direcție furnizează informații privind rezultatele concrete obținute în activitatea fiecărei instituții cu responsabilități în domeniul luptei împotriva traficului de persoane. În acest sens, rezultatele monitorizării constau în identificarea stadiului îndeplinirii obiectivelor, rezultatelor fiecărei activități măsurate cu ajutorul indicatorilor de performanță stabiliți și descriși în planurile de acțiune pentru implementarea strategiei, compararea rezultatelor obținute cu rezultatele estimate, precum și încadrarea în termenele stabilite

Pentru asigurarea obținerii de informații relevante, complete și într-un mod unitar, Comitetul a desemnat o echipă de monitorizare formată din reprezentanți, la nivel de experți, ai instituțiilor implicate care elaborează, în acest sens, chestionare de monitorizare și efectuează vizite de evaluare.

Rapoartele echipei de monitorizare evidențiază progresul înregistrat în îndeplinirea obiectivelor Strategiei naționale și, după caz, motivele îndeplinirii parțiale sau neîndeplinirii obiectivelor și cuprind concluzii și recomandări privind posibile măsuri de îmbunătățire a procesului de implementare, respectiv propuneri de îmbunătățire/revizuire a obiectivelor propuse, propuneri de soluții pentru remedierea situațiilor constatate, măsuri de corecție astfel încât evoluția indicatorilor să fie cea scontată.

În cadrul procesului de monitorizare și evaluare, Comitetul analizează modul de realizare a sarcinilor asumate de către fiecare instituție și stabilește măsurile ce se impun în vederea atingerii obiectivelor Strategiei.

La finalul perioadei de implementare a planurilor de acțiune, Comitetul va realiza o evaluare a rezultatelor obținute raportate la obiectivele stabilite.

Evaluarea finală a implementării Strategiei naționale împotriva traficului de persoane, realizată de Comitet, va fi prezentată Guvernului României.

- **jurisprudență recentă privind traficul de persoane pentru diferite forme de exploatare.**

13. Vă rugăm să furnizați informații despre măsurile luate în țara dvs. cu privire la următoarele recomandări făcute în cel de-al doilea raport de evaluare GRETA:

- **intensificarea eforturilor de prevenire a traficului de copii, acordând o atenție specială copiilor din comunitățile de romi și copiii migranți;**

Activitatea de prevenire este una dintre preocupările centrale ale efortului antitrafic la nivel național. Contracurarea acestui fenomen antisocial complex a impus asumarea de către instituțiile responsabile a unei abordări sistematice și a unei implicări coordonate alături de organizațiile neguvernamentale și alți reprezentanți ai societății civile ce luptă împotriva acestui tip de infracționalitate.

Prevenirea traficului de persoane reprezintă un obiectiv strategic al ANITP, care în perioada 2015-2019 și-a propus să asigure atât reducerea amplitudinii traficului de persoane prin întărirea capacității de autoprotecție a cetățenilor și societății la amenințările acestui fenomen, cât și dinamizarea activităților de prevenire și a participării societății civile la derularea acestora.

Acțiunile preventive derulate au urmărit să acopere cele mai importante forme de exploatare, venind astfel în întâmpinarea nevoilor de informare ale tuturor categoriilor de persoane aflate în situație de risc.

În ceea ce privește traficul de persoane, una dintre cele mai vulnerabile categorii sociale este reprezentată de minori (copii și adolescenți). Acest considerent a stat la baza derulării unor campanii/proiecte naționale de prevenire care au vizat în principal/ secundar minorii, dintre care menționăm:

În cadrul proiectului RO 20 „Modele de bune practici în domeniul serviciilor de asistență acordate victimelor traficului de persoane”, proiect finanțat prin intermediul Mecanismului Financiar Norvegian 2009-2014, ANITP a inițiat campania de prevenire a traficului de persoane în scopul exploatării prin cerșetorie „**Cere ajutor, nu cerși!**”. Campania a fost lansată în anul 2015 și s-a încheiat în anul 2016.

Obiectivele campaniei de prevenire au vizat creșterea gradului de conștientizare cu privire la traficul de persoane în cadrul comunităților vulnerabile (în special comunitățile de romi), precum și identificarea principalelor cauze ale vulnerabilității la trafic și găsirea unor posibile soluții pentru prevenirea traficului de persoane, cu accent pe exploatarea prin cerșetorie a minorilor.

Mesajul campaniei, „Mâna întinsă nu primește ajutor, primește bani pentru traficanți!”, s-a adresat minorilor cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani, aflați în situații de risc, reprezentanților adulți ai comunităților vulnerabile (părinți, lideri informali etc.), reprezentanților instituțiilor implicate în prevenirea și combaterea traficului de persoane (autorități locale, poliție, inspectorate școlare, DGASPC etc.), precum și publicului larg.

Componenta principală a campaniei a presupus organizarea unor întâlniri directe cu reprezentanții grupului țintă (atât elevi și cadre didactice, cât și reprezentanți ai comunității locale și ai autorităților), în 10 locații distincte, în scopul identificării principalelor cauze ale vulnerabilității la trafic și găsirea unor posibile soluții antitrafic.

În vederea susținerii activităților prevăzute în cadrul campaniei, au fost realizate mai multe tipuri de materiale informative și de promovare, respectiv: 2.000 de afișe, 40.000 de pliante, 2 sisteme roll-up, 3.000 de pixuri, 3.000 de tricouri, 3.000 de șepci, 3.000 de brățări siliconice și 1.500 de ghiozdane/rucsacuri echipate cu rechizite școlare.

De asemenea, a fost realizat un film documentar privind problematica traficului de persoane în scopul exploatării prin cerșetorie, în general, cu accent pe victimele din rândul copiilor.

Pentru eficientizarea acțiunilor preventive, în cadrul campaniei a fost prevăzută organizarea a 4 evenimente publice de impact al căror obiectiv a vizat transmiterea unui puternic mesaj antitrafic către categoriile de persoane vulnerabile. Evenimentele constau în punerea în scenă a unei piese de teatru.

Demersul preventiv al ANITP s-a bucurat de o mare vizibilitate și prin participarea reprezentanților ANITP și la un concert simfonic, la care au luat parte aproximativ 4.000 de persoane. Prin organizarea unui stand de informare cu ocazia acestui eveniment, reprezentanții ANITP au avut posibilitatea să transmită persoanelor interesate informații privind traficul de persoane în scopul exploatării prin cerșetorie, sfaturi preventive, precum și să disemineze materiale promoționale elaborate în cadrul campaniei „Cere ajutor, nu cerși!”.

Mesajul antitrafic al campaniei a fost promovat în perioada noiembrie – decembrie 2015 și pe un număr de 10 autobuze din orașul București. Cele 10 autobuze au fost colantate cu materiale autoadezive conținând imaginea și mesajul campaniei de prevenire.

Pentru implementarea campaniei „Cere ajutor, nu cerși!”, au fost desfășurate peste 588 de activități de prevenire, care au înregistrat un număr de aproximativ 36.000 de beneficiari direcți (din care 28.082 de elevi).

În anul 2016, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane a implementat campania națională de prevenire „**Nu ignora fata...invizibilă! Povestea ei poate deveni și povestea ta!**”. Campania a fost realizată cu sprijinul unei renumite cântărețe de muzică pop, precum și al unei celebre case de producție muzicală și a avut drept scop prevenirea traficului de persoane în scopul exploatării sexuale. Elementul central al campaniei a fost reprezentat de melodia „Invizibilă”, lansată de cântăreața de muzică pop, piesă ce ilustrează tragedia unei tinere exploatare sexual și oferă publicului un tablou complet și plin de emoție al traficului de persoane. Videoclipul melodiei a înregistrat, în doar câteva săptămâni de la momentul lansării, peste nouă sute de mii de vizualizări pe www.youtube.com. Obiectivele campaniei au constat în creșterea gradului de informare a categoriilor vulnerabile cu privire la riscurile asociate exploatării sexuale, precum și în informarea și sensibilizarea opiniei publice privind implicațiile traficului de persoane, în vederea reducerii cererii de servicii prestate de către victimele traficului.

Pentru promovarea cât mai eficientă a mesajului campaniei de prevenire, a fost realizat cu sprijinul casei de muzică un material audio-video de 30 de secunde, constând într-un montaj al diferitelor cadre din videoclipul melodiei „Invizibilă”. Materialul audio-video elaborat a fost folosit de sine stătător, fiind dat spre difuzare ca spot video la posturile TV. De asemenea, a fost realizată și varianta audio a spotului de 30 secunde, aceasta fiind difuzată la posturile de radio.

În cadrul campaniei „Nu ignora fata...invizibilă! Povestea ei poate deveni și povestea ta!” au fost organizate peste 450 de activități de prevenire. Majoritatea acestor activități au fost adresate minorilor și tinerilor, reprezentanții uneia dintre categoriile vulnerabile la traficul de persoane în scopul exploatării sexuale. Acțiunile derulate în vederea implementării campaniei au înregistrat un număr de aproximativ 25.800 de beneficiari direcți, majoritatea minori și tineri, dar și specialiști în domeniul traficului de persoane, cadre didactice, publicul larg, reprezentanți ai diferitelor categorii socio-profesionale etc. Aceștia li se adaugă cei peste 530.000 de beneficiari indirecti, receptori ai mesajului campaniei. Toate demersurile preventive desfășurate au fost sprijinite de o puternică promovare în presa scrisă, audiovizuală și online (articole de presă și online, interviuri, apariții radio și TV etc.), fapt ce a asigurat transmiterea mesajului antitrafic al campaniei către un număr foarte ridicat de persoane/beneficiari indirecti.

În cadrul acestei acțiuni preventive au fost diseminate un număr total de 20.800 de materiale de campanie. Susținerea mesajului campaniei prin intermediul spoturilor video și radio (au fost înregistrate peste 7.000 de difuzări la posturile locale de radio și televiziune) a determinat o eficientizare a măsurilor antitrafic derulate. De asemenea, postarea afișelor campaniei în incinta stațiilor Metrorex, a asigurat transmiterea mesajului antitrafic al campaniei către un segment foarte larg de persoane.

La începutul anului 2018, ANITP a lansat campania „**Cunoaște-ți drepturile! Respectă-ți obligațiile!**”, campanie derulată în cadrul proiectului „Reducerea amplitudinii traficului de persoane printr-o mai bună informare a cetățenilor”, finanțat din Fondul pentru Securitate Internă.

Obiectivele campaniei de prevenire au vizat informarea și sensibilizarea populației privind implicațiile traficului de persoane, în vederea reducerii cererii din perspectiva exploatării prin muncă, creșterea gradului de implicare a misiunilor diplomatice ale României în informarea cetățenilor români cu privire la riscurile asociate traficului de persoane, informarea instituțiilor și organizațiilor implicate în prevenirea și combaterea traficului de persoane privind dimensiunea și formele de manifestare ale acestui fenomen, precum și creșterea implicării în activitățile de prevenire a multiplicatorilor de opinie, în vederea reducerii numărului de informații inexacte și ambigue referitoare la unele aspecte ale traficului de persoane transmise publicului.

Mesajul campaniei, „Din muncă trebuie să câștige atât angajatorul, cât și angajatul. Folosirea serviciilor unei victime a traficului de persoane este pedepsită de lege.”, s-a adresat minorilor cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani, persoanelor adulte aflate în căutarea unui loc de muncă în țară sau în străinătate, persoanelor fizice și juridice susceptibile să utilizeze serviciile unei victime a traficului de persoane exploatare prin muncă (angajatori, agenții de recrutare a forței de muncă etc.), reprezentanților instituțiilor și organizațiilor implicate în prevenirea și combaterea traficului de persoane, multiplicatorilor de opinie (ex. mass-media), cât și publicului larg.

Principalele activități de implementare a campaniei au constat în:

- organizarea unor întâlniri directe cu reprezentanții grupului țintă în 5 locații distincte. La aceste activități a participat o echipa mixtă, formată din specialiști ai instituțiilor și organizațiilor partenere în cadrul campaniei.
- realizarea a peste 70.000 de materiale promoționale de promovare a mesajului antitrafic al campaniei.
- realizarea și difuzarea unui film documentar privind problematica traficului de persoane în scopul exploatării prin muncă. Moderarea filmului documentar, cât și transmiterea mesajului campaniei au fost realizate de un cunoscut artist român. Pentru eficientizarea modului de transmitere a mesajului antitrafic al campaniei, a fost realizată și o variantă scurtă a filmului documentar, care a putut fi folosită de sine stătător, putând fi încărcată și dată spre difuzare ca spot video la posturile TV. De asemenea, a fost realizată și o variantă audio a spotului video, aceasta fiind difuzată la posturile de radio.
- organizarea unui număr de 42 de mese rotunde, la care au participat instituții guvernamentale, ONG-uri, autorități locale, presă.
- promovarea la nivel național mesajului antitrafic al campaniei prin intermediul a 34 de panouri publicitare stradale.
- diseminarea materialelor de campanie în cadrul activităților de prevenire desfășurate.

Pentru implementarea campaniei „*Cunoaște-ți drepturile! Respectă-ți obligațiile!*”, au fost desfășurate peste 870 de activități de prevenire, care au înregistrat un număr de aproximativ 55.000 de beneficiari direcți și peste 530.000 de beneficiari indirecti.

În cursul anului 2018, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane și Organizația Salvați Copiii România au demarat campania de prevenire a traficului de persoane „**Muncește în siguranță în străinătate**”.

Campania va fi finalizată în anul 2020 și se adresează adolescenților/tinerilor și adulților aflați în căutarea unui loc de muncă, cetățenilor români care doresc să plece la muncă în străinătate și care ar urmă să-și lase copiii în țară, în grija altor persoane, reprezentanților adulți ai diferitelor comunități vulnerabile (ex. lideri informali), cadrelor didactice, precum și publicului larg.

Printre principalele obiective ale acestui demers preventiv se numără: creșterea gradului de informare privind pericolele și implicațiile asociate traficului de persoane; informarea populației cu privire la modalitățile de reducere a riscurilor și de gestionare a vulnerabilităților; sensibilizarea publicului larg cu privire la traficul de persoane, în principalele sale forme de manifestare; reducerea vulnerabilității copiilor rămași singuri acasă ca urmare a plecării părinților la muncă în străinătate, prin informarea părinților cu privire la obligațiile ce la revin în asemenea situații, înainte de a părăsi țara.

De asemenea, în scopul prevenirii și reducerii riscului de victimizare prin trafic a minorilor, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane și Organizația Salvați Copiii România au inițiat campania **„Informează-te pentru a fi protejat”**.

Demersul preventiv urmărește îmbunătățirea nivelului de informare a minorilor privind pericolele și implicațiile asociate traficului, cu accent pe exploatarea sexuală și obligarea la cerșetorie, informarea minorilor cu privire la modalitățile de reducere a riscurilor și de gestionare a vulnerabilităților, precum și sensibilizarea publicului larg privind consecințelor abuzului și exploatării asupra dezvoltării normale a copiilor și tinerilor.

Campania are drept grup țintă elevii (copii, adolescenți și tineri) cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani, minorii aflați în situație de risc și vulnerabili la trafic, reprezentanții adulți ai diferitelor comunități vulnerabile (ex. lideri informali), cadre didactice și alte persoane care pot deveni multiplicatori ai mesajului antitrafic al campaniei, cât și publicul larg, și va fi finalizată în cursul anului 2020.

În vederea marcării zilei de 18 Octombrie – Ziua Europeană de Luptă împotriva Traficului de Persoane, în intervalul 2015-2018, Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane a derulat anual o campanie națională de prevenire intitulată **„Săptămâna prevenirii traficului de persoane”**. În toate cele **4 ediții** ale campaniei, scopul urmărit s-a concretizat pe două direcții, respectiv promovarea Zilei europene de luptă împotriva traficului de persoane și informarea publicului larg cu privire la dimensiunile și formele de manifestare a traficului de persoane, determinând astfel întărirea capacității de autoprotecție la amenințările acestui flagel în rândul reprezentanților categoriilor vulnerabile. Astfel, la nivel național, în cele 4 ediții ale campaniei, s-au realizat un total de 866 de activități de prevenire a traficului de persoane, care au înregistrat aproximativ 85.000 de beneficiari direcți (majoritatea copii, adolescenți și tineri), ce au fost informați despre problematica traficului de persoane în toate formele de manifestare cunoscute în țara noastră, evidențiindu-se comportamentele, normele, valorile, filosofia și orientarea traficantilor și ale victimelor acestui flagel.

În prezent, cea mai importantă inițiativă derulată la nivel național de ANITP este reprezentată de campania de prevenire în scopul exploatării sexuale intitulată **„Distruge zidul indiferenței! Traficul de persoane poate fi prevenit.”**. Campania este implementată în cadrul proiectului „Reducerea amplitudinii traficului de persoane printr-o mai bună informare a cetățenilor”, finanțat din Fondul pentru Securitate Internă, și presupune desfășurarea unor acțiuni preventive focusate deopotrivă pe cerere și ofertă, ca dimensiuni ale traficului de persoane. Grupul țintă al campaniei este reprezentat de minori cu vârste cuprinse între 8 și 18 ani, cu precădere persoanele de sex feminin; persoane fizice susceptibile să utilizeze serviciile unei victime a traficului de persoane exploatate sexual; reprezentanți ai instituțiilor și organizațiilor implicate în prevenirea și combaterea traficului de persoane; multiplicatori de opinie (ex. mass-media); publicul larg. Imaginea campaniei este o cunoscută cântăreața de origine română, care a moderat filmul documentar și spotul TV realizate în cadrul acestei inițiative.

Campaniilor de prevenire menționate mai sus li se alătură și alte activități menite să reducă riscul de victimizare a minorilor și a altor categorii de persoane vulnerabile (femei, bătrâni, persoane cu dizabilități etc.). Astfel, ANITP a derulat o serie de activități punctuale desfășurate cu ocazia Zilei Europene de Luptă împotriva Traficului de Persoane, Zilei Internaționale Împotriva Exploatării Sexuale și Traficului Femeilor și Copiilor, Săptămâni „Școala Altfel” etc. Totodată, în perioada 2015-2019, specialiștii Centrelor Regionale ale ANITP au desfășurat peste 100 de campanii/proiecte educaționale de prevenire / inițiative locale (majoritatea dintre acestea având ca grup țintă principal minorii – ex. campania „În lumea copilăriei nu este loc pentru traficul de persoane!”), demersuri preventive în cadrul cărora au fost transmise beneficiarilor informații importante privind metodele de recrutare, modalitățile de exploatare, sfaturi utile și posibilitățile de sesizare și referire a cazurilor de trafic de persoane.

Inițiativele outdoor ale ANITP prezentate au fost susținute și de o serie de campanii online, respectiv:

Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane (ANITP), în parteneriat cu Asociația Telefonul Copilului (ATC), a lansat în anul 2016, campania online de informare și sensibilizare cu privire la victimele traficului de minori, în vederea exploatării prin muncă, **„Mănuțe fericite, NU mănuțe chinuite!”**.

Campania a fost lansată în contextul manifestărilor desfășurate în plan internațional cu prilejul celebrării „Zilei Mondiale de Luptă Împotriva Exploatării prin Muncă a Copilului”.

Campania a fost derulată în vederea conștientizării riscurilor și pericolelor la care sunt expuse victimele traficului de minori, în vederea exploatării prin muncă, conștientizarea drepturilor pe care le au minorii, precum și reducerea cererii în cadrul acestui fenomen infracțional.

Campania s-a desfășurat pe o perioadă de 3 luni în anul 2016, în mediul online (Facebook), prin propagarea organică de pe pagina de Facebook a Agenției și conturile de Facebook ale Centrelor Regionale, precum și prin rețeaua de facebook a Asociației „Telefonul Copilului”.

Demersul a urmărit dezvoltarea atitudinii participative a utilizatorilor de social media prin lansarea unei provocări de a lasă comentarii creative și fotografii cu mâinile copiilor. Campania online a fost promovată prin rețelele de socializare, folosind tehnica propagării organice, cu sprijinul Centrelor Regionale ale ANITP și al partenerilor cu profile social media.

În contextul celebrării „Zilei Europene Dedicat Victimelor Criminalității”, s-a derulat campania online de susținere a victimelor traficului de persoane **„Cuvinte care vindecă”**.

Campania s-a derulat în mediul Facebook, prin propagare de pe pagina de Facebook a Agenției și conturile de Facebook ale Centrelor Regionale. Campania a presupus colectarea din mediul online de mesaje de încurajare pentru victimele traficului de persoane (majoritatea mesajelor fiind transmise de copii), pe baza mesajului secundar referitor la profilul și vulnerabilitățile victimelor traficului de persoane.

ANITP și Asociația Ecumenică a Bisericilor din România – AIDRom au implementat în perioada 2016 – 2017 campania online de informare, sensibilizare și reducere a cererii traficului de persoane în vederea exploatării sexuale „Alegi să prețuiești sau să strivești?”. Mesajul campaniei: „Nu plăti pentru sex! Cererea de servicii sexuale crește numărul victimelor traficului de persoane!” a constatat într-un îndemn de a nu cumpăra servicii sexuale. De asemenea, mesajul a urmărit să aducă în atenția celor care vor să apeleze la astfel de servicii atât faptul că sprijină existența și perpetuarea unor fenomene antisociale, cât și faptul că cele care le oferă serviciile pot fi victime ale traficului de persoane.

Campania și-a propus influențarea grupurilor țintă, minori și adulți, cu privire la dezvoltarea unor atitudini conforme cu prevederile legale și valorile morale, care au ca finalitate scăderea cererii de servicii sexuale. Aceste idei au fost transmise săptămânal, sub forma diferitelor tipuri de mesaje, din conturile și pagina de Facebook ale ANITP.

Elementul central și de mare impact al campaniei a fost reprezentat de organizarea unui concurs de mesaje informativ-preventive, destinat stimulării implicării active a utilizatorilor din mediul online în reducerea factorilor care favorizează traficul de persoane. Premiile aferente concursului online au fost: o bicicletă; un HDD extern; un acumulator extern și 20 de rucsacuri. Toate materialele oferite ca premii au fost personalizate cu elementele de vizibilitate ale campaniei, asigurându-se astfel o creștere a gradului de promovare a mesajului antitrafic stabilit.

Campania a beneficiat și de o componentă outdoor, adresată publicurilor targetate din mediul fizic, sens în care, atât la nivel central, cât și la nivel local, au fost derulate activități informative în locuri specifice grupului țintă. De asemenea, specialiștii ANITP au postat afișele campaniei, au distribuit rucsacurile realizate pentru susținerea componentei outdoor și au interacționat direct cu reprezentanții grupului țintă.

- **sporirea eforturilor de prevenire a traficului de persoane prin măsuri sociale, economice și de altă natură pentru grupurile vulnerabile la trafic;**

Programe cu măsuri de ordin social și economic, adresate persoanelor vulnerabile:

EURES (European Employment Services) este o rețea de cooperare între serviciile publice de ocupare din statele membre UE și ale Spațiului Economic European și Comisia Europeană, creată pentru a facilita libera circulație a lucrătorilor în cadrul UE (Uniunea Europeană), SEE (Spațiul Economic European) și Elveția. Platforma EURES oferă sprijin românilor care lucrează sau doresc să lucreze în străinătate.

Persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă pot beneficia de o serie de măsuri pentru stimularea mobilității forței de muncă:

- prima de relocare - acordată de Ministerul Muncii și Justiției Sociale prin **programul „Prima chirie”**. Prima de relocare se acordă șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, ce se încadrează în muncă într-o altă localitate situată la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea în care își au domiciliul sau reședința și, ca urmare a acestui fapt, își schimbă domiciliul sau își stabilesc reședința în localitatea respectivă sau în localitățile învecinate acesteia.
- prima de instalare - acordată de Ministerul Muncii și Justiției Sociale prin **„Programul Național de Stimulare a Ocupării Forței de Muncă”**. Prima de instalare se acordă șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, ce se angajează într-o altă localitate situată la o distanță mai mare de 50 km față de localitatea în care își au domiciliul și își schimbă domiciliul sau reședința în localitatea respectivă sau în localitățile învecinate, precum și persoanelor de cetățenie română care și-au exercitat dreptul la liberă circulație a lucrătorilor în spațiul Uniunii Europene și Spațiul Economic European.
- prima de încadrare - acordată de Ministerul Muncii și Justiției Sociale. Această primă se acordă, lunar, pentru o perioadă de 12 luni, șomerilor înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă, ce se încadrează într-o localitate situată la o distanță mai mare de 15 km de localitatea în care își au domiciliul stabil sau reședința.

„Măsuri pentru sprijinirea integrării grupurilor vulnerabile pe piața muncii, destinate angajatorilor”

– finanțare acordată de Ministerul Muncii și Justiției Sociale și care presupune o subvenție lunară de 2.250 lei (aprox. 475 €), pe o perioadă de 12 luni, pentru fiecare persoană angajată, pe perioadă nedeterminată. Totodată, angajatorii au obligația de menținere a relației contractuale cu persoana angajată prin această schemă încă 6 luni după expirarea perioadei de subvenționare.

De această subvenție pot beneficia: absolvenții instituțiilor de învățământ indiferent de nivelul acestora; șomerii în vârstă de peste 45 de ani; șomerii de lungă durată; tinerii NEETs (care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare); persoanele cu dizabilități; șomerii care sunt părinți unici susținători ai familiilor monoparentale.

Programele Diaspora START-UP și START-UP Nation își propun să sprijine procesul de reîntoarcere în România a cetățenilor români care locuiesc în străinătate.

Programul Diaspora Start-Up, dezvoltat de Ministerul Fondurilor Europene și Programul Start-Up Nation inițiat de Ministerul Pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat reprezintă linii de finanțare destinate cetățenilor români din afara granițelor și celor reîntorși recent, care doresc să-și valorifice abilitățile profesionale dobândite în afară, prin deschiderea unei afaceri în România.

Beneficiarii *Diaspora Start-Up* pot fi persoane fizice (șomeri, persoane inactive, persoane care au loc de muncă și înființează o afacere în scopul creării de noi locuri de muncă) care îndeplinesc o serie de condiții: intenționează să înființeze o afacere non-agricolă în mediul urban; au reședința sau domiciliul în mediul rural sau urban, în regiunile mai puțin dezvoltate ale României, respectiv Nord-Est, Nord-Vest, Sud-Vest Oltenia, Centru, Sud-Est sau Sud Muntenia; Fac dovada domiciliului sau rezidenței în străinătate în ultimele 12 luni până la momentul înscrierii în grupul țintă; au vârsta de minim 18 ani; posedă cetățenia română; demonstrează experiență antreprenorială prin documente de înființare a unei societăți comerciale în străinătate, precum și documente care să ateste experiența specifică în domeniul în care doresc să inițieze o afacere prin intermediul programului.

Start-Up Nation este un program de încurajare și de stimulare a înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, implementat pentru prima dată de către Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat în 2017.

„Programul Național de Dezvoltare Rurală”, finanțat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, are drept scop sprijinirea investițiilor pentru creșterea competitivității exploatațiilor agricole; încurajarea activităților agricole prin dotarea cu utilaje și echipamente performante; stimularea reîntoarcerii acasă și deschiderea unei afaceri în țară.

„Programul Operațional Regional, Axă Prioritară 2, Prioritatea de Investiții 2.1, Apel 2.1A”, finanțat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, are ca scop stimularea spiritului antreprenorial, prin dezvoltarea firmelor mici (sub 50 de angajați).

„Programul Operațional Regional, Axă Prioritară 2, Prioritatea de Investiții 2.2”, finanțat de Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, are ca scop creșterea puterii de producție a IMM-urilor. Beneficiază de acest program microîntreprinderile (sub 10 angajați), întreprinderile mici (sub 50 angajați) și mijlocii (sub 250 angajați).

În perioada 2018-2019, Ministerul pentru Români de Pretutindeni, în parteneriat cu alte instituții publice, a derulat campania „Informare acasă! Siguranță în lume!”. Campania și-a propus să asigure informarea cetățenilor români asupra riscurilor la care se pot expune odată cu decizia de a căuta un loc de muncă, un program de studii sau de a se stabili în afara granițelor României, urmărindu-se totodată și promovarea **programelor anterior menționate în rândul persoanelor vulnerabile**.

Instituțiile partenere ale Ministerului pentru Români de Pretutindeni în desfășurarea acestei inițiative au fost: Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, Ministerul Tineretului și Sportului, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați și Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopții.

- **să se asigure că există un număr suficient de adăposturi în întreaga țară pentru toate victimele traficului de persoane care au nevoie de cazare sigură pe durata necesară pentru a se recupera; câte adăposturi pentru femei, bărbați și copii victime ale traficului sunt în prezent operaționale și cum sunt finanțate?**

Conform Legii asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările și completările ulterioare, autoritățile publice locale au responsabilitatea organizării, administrării și acordării serviciilor sociale. Totodată, pot furniza servicii sociale și furnizorii privați (ONG-uri, cultele).

La momentul actual, **în sistemul public**, la nivel național sunt funcționale 5 centre publice de asistență și protecție a victimelor traficului de persoane dezvoltate de către Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului din Galați, Iași, Mehedinți, Craiova și Cluj. Dintre acestea, în 3 centre sunt furnizate servicii sociale rezidențiale.

În intervalul 2017- 2019, a funcționat și centrul rezidențial din Recaș din județul Timiș, reorganizat în urma hotărârii consiliului județean.

Finanțarea cheltuielilor curente și de capital pentru centrele prevăzute în subordinea Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, precum și pentru locuințele protejate la care au dreptul victimele traficului de persoane se realizează de la bugetele județelor pe a căror rază administrativ-teritorială funcționează.

Conform datelor din Registrul național al serviciilor sociale acreditate, sunt 2 **furnizori privați** de servicii sociale (o organizație neguvernamentală și o unitate de cult) care derulează în prezent servicii sociale licențiate (în conformitate cu standardele minime de calitate impuse prin lege) - un centru pentru integrare/reintegrare socială pentru victimele traficului de persoane în Oradea și un centru de informare și consiliere socială la Deva.

În baza Legii nr. 34/1998, asociațiile și fundațiile române, cultele cu personalitate juridică care înființează și administrează unități de asistență socială pot primi subvenții din bugetul de stat prin Ministerul Muncii și Justiției Sociale, sau din bugetele locale cu respectarea unor condiții de eligibilitate.

Se pot acorda subvenții de la bugetul de stat dacă asociațiile, fundațiile române, cultele îndeplinesc următoarele condiții de eligibilitate:

- a) administrează unități de asistență socială în cel puțin două județe, inclusiv municipiul București, sau administrează o unitate de asistență socială ai căror beneficiari provin din două sau mai multe județe, inclusiv municipiul București și care se încadrează în Nomenclatorul serviciilor sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale, cu modificările și completările ulterioare;
- b) sunt persoane juridice române de drept privat fără scop patrimonial, acreditate ca furnizori de servicii sociale, potrivit legii;
- c) dețin licență de funcționare pentru serviciile sociale pentru care solicită subvenție;
- d) solicită subvenții în completarea resurselor financiare proprii.

Menționăm că în perioada următoare, Ministerul Muncii și Justiției Sociale pregătește transmiterea unui document de informare către Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului care să reitereze obligațiile pe care acestea le au conform legii în ceea ce privește furnizarea de asistență și suport specializat acordat victimelor infracțiunilor, inclusiv victimelor traficului de persoane.

Referitor la recomandarea privind existența unui număr suficient de adăposturi în întreaga țară pentru toate victimele traficului de persoane care au nevoie de cazare pe durata necesară recuperării, menționăm și că, în contextul implementării Strategiei naționale împotriva traficului de persoane 2018-2022 și a aducerii la îndeplinire a obiectivelor stabilite în Planul național de acțiune 2018-2020, respectiv a obiectivului general "Îmbunătățirea calității protecției și asistenței acordate victimelor traficului de persoane în vederea reintegrării sociale", a fost înființat Grupul de lucru privind asistența victimelor.

Acest grup reunește reprezentanți, desemnați la nivel de expert tehnic, ai instituțiilor cu atribuții în domeniul protecției și asistenței victimelor traficului de persoane, stabilite în cadrul Planului național de acțiune 2018-2020, și anume: Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane, Inspectoratul General pentru Imigrări, Inspectoratul General al Poliției Române - Direcția de Combatere a Criminalității Organizate, Ministerul Muncii și Justiției Sociale- Direcția Politici Servicii Sociale, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Autoritatea Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe, Agenția Națională pentru Romi.

Rolul Grupului de lucru este, în principal, acela de a monitoriza implementarea măsurilor de protecție și asistență a victimelor traficului de persoane și trafic de minori în vederea consolidării dialogului interinstituțional și a coordonării asistenței și protecției victimelor traficului de persoane și traficului de minori, dar, în subsecvent, Grupul urmărește și evaluarea nevoilor relaționate asistenței și protecției victimelor traficului de persoane și traficului de minori și identificarea celor mai adecvate soluții pentru acordarea acestora.

- **să ofere sprijin și servicii adecvate, adaptate nevoilor copiilor victime ale traficului, inclusiv cazare adecvată, acces la educație și formare profesională și asigurarea monitorizării pe termen lung a reintegrării copiilor victime ale traficului;**

Din perspectiva legislației privind protecția specială acordată copiilor aflați în situații vulnerabile, anumite acțiuni sunt întreprinse atunci când se instrumentează cazurile copiilor victime ale traficului.

Astfel, conform prevederilor *Hotărârii nr. 1443 din 2 septembrie 2004 privind metodologia de repatriere a copiilor români neînsoțiți și asigurarea măsurilor de protecție specială în favoarea acestora*, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului de la ultimul domiciliu cunoscut al părinților ori, după caz, al reprezentantului legal al copilului victimă a traficului de persoane, întocmește un plan individual referitor la pregătirea reintegrării sociale, după primirea din partea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție a solicitării de efectuare, în regim de urgență, a unei anchete sociale la domiciliul părinților sau al unui membru al familiei extinse a copilului. Termenul pentru întocmirea anchetei sociale este de maximum 20 de zile de la momentul solicitării ei.

Prin intermediul acestor demersuri, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului de la ultimul domiciliu cunoscut al părinților ori, după caz, al reprezentantului legal al copilului victimă a traficului de persoane verifică situația familială din țară a copilului, identifică părinții sau membrii familiei extinse, precum și oportunitatea reintegrării copilului în familie după repatriere sau plasarea lui în sistemul de protecție specială, atunci când familia naturală sau extinsă nu este cea mai bună soluție pentru el.

De asemenea, prin intermediul Planului individual referitor la pregătirea reintegrării sociale se realizează:

- pregătirea pentru primirea copilului în condiții de securitate afectivă, morală și materială, în cazul în care în urma anchetei sociale se decide revenirea copilului în familie imediat după repatriere;
- pregătirea primirii copilului într-un serviciu rezidențial sau într-un alt tip de serviciu familial, în cazul în care în urma anchetei sociale se constată imposibilitatea revenirii copilului în familie imediat după repatriere și se propune o măsură de protecție specială;
- pregătirea evaluării stării de sănătate a copilului și acordării asistenței medicale și psihologice;
- pregătirea reintegrării școlare a copilului sau, după caz, pregătirea orientării școlare și profesionale în vederea găsirii unui loc de muncă;
- pregătirea acordării asistenței juridice și pregătirea monitorizării situației copilului pe o durată de cel puțin 6 luni după repatriere.

Astfel, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului va monitoriza cazurile privind evoluția situației copiilor repatriați pentru o perioadă de cel puțin 6 luni de la repatriere, care va întocmi rapoarte o dată la fiecare două luni, pe care le transmite Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție.

De asemenea, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului de la domiciliul copilului repatriat va întreprinde toate demersurile necesare reintegrării acestuia în familie, cu excepția cazului în care acest fapt contravine interesului superior al copilului.

- **să se ia măsuri pentru ca tuturor posibilelor victime ale traficului, cetățeni străini, să li se ofere o perioadă de recuperare și reflecție efectivă și toate măsurile de protecție și asistență prevăzute la articolul 12 alineatele (1) și (2) din Convenție de care pot beneficia în această perioadă;**

Cetățenii străini - victime ale traficului de persoane vor beneficia, fără discriminare, de aceleași măsuri de asistență și protecție ca și victimele traficului de persoane, cetățeni români.

În vederea asigurării implementării unitare a acestei prevederi, în considerarea potențialelor riscuri la adresa României de a deveni țară de destinație pe fondul acutizării migrației ilegale în Europa, prin activitățile desfășurate, ANITP a urmărit creșterea nivelului de conștientizare în rândul ofițerilor de imigrări din cadrul IGI atât cu privire la traficul de persoane, cât și a responsabilităților acestora în relație cu asistența acordată victimelor acestui fenomen.

Astfel, în cadrul proiectului "Traficul de persoane- o abordare centrată pe victime" implementat de ANITP în parteneriat cu mai multe instituții publice printre care și Inspectoratul General pentru Imigrări, prin care

s-a urmărit îmbunătățirea implementării într-o manieră unitară a Mecanismului Național de Identificare și Referire, s-a avut în vedere inclusiv abordarea segmentului victimelor cetățeni străini.

Proiectul a vizat, pe de o parte, îmbunătățirea Mecanismului Național de Identificare și Referire existent, iar, pe de altă parte, îmbunătățirea implementării Mecanismului prin instruirea specialiștilor cu responsabilități în aplicarea acestuia.

Astfel, în prima parte a proiectului, au fost organizate 4 grupuri de lucru în vederea colectării de date și informații de la specialiștii din domeniul traficului de persoane, pe baza cărora a fost îmbunătățit Mecanismul Național de Identificare și Referire existent, iar în a doua parte a proiectului au fost organizate 17 sesiuni de instruire, dintre care 2 au fost dedicate victimelor cetățeni străini.

Reprezentanții Inspectoratului General pentru Imigrări și-au adus aportul atât în ceea ce privește îmbunătățirea Mecanismului, participând activ la dezbaterile din grupurile de lucru, dar și în cea de-a doua parte prin participarea la sesiunile de instruire.

- **să se ia în considerare acordarea de permise de ședere temporară victimelor traficului de persoane pe baza situației lor personale, pe lângă permisul de ședere pe baza cooperării victimei în cadrul anchetei sau al procedurilor penale;**
- **extinderea domeniului de aplicare a dispoziției de nepedepsire pentru a acoperi toate infracțiunile pe care victimele traficului de persoane au fost obligate să le comită, inclusiv infracțiuni administrative și referitoare la imigrare;**

Cu caracter general, valabil pentru toate victimele infracțiunilor, în considerarea circumstanțelor cazului, sunt avute în vedere prevederile art. 24-25 CP.

Constrângerea morală sau fizică (art. 24-25 din CP), în care fapta penală săvârșită din cauza unei constrângeri fizice sau morale la care făptuitorul nu a putut rezista nu poate fi pedepsită de legea penală. Acestea sunt cauze justificative pentru orice tip de infracțiune.

În plus, art. 20 din Legea 678/ 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane prevede că (1) Persoana supusă traficului de persoane, care a săvârșit, ca urmare a exploatării sale, infracțiunea de trecere frauduloasă a frontierei unui stat ori donare de organe, țesuturi ori celule de origine umană nu se pedepsește pentru aceste infracțiuni.

(2) Persoana supusă traficului de persoane care a săvârșit una dintre contravențiile prevăzute la art. 3 pct. 3 și 6 nu se sancționează.

- **investigarea și urmărirea penală a cazurilor de implicare a corporațiilor în infracțiuni de trafic de persoane, acordând o atenție deosebită companiilor de recrutare cu sediul în România și implicate în traficul de cetățeni români în străinătate.**

Urmărirea penală în cazurile de trafic de persoane vizează atât persoanele fizice implicate în activitatea infracțională în vreuna din formele de participație penală prevăzute de lege, cât și persoanele juridice implicate.

Partea a III-a – Statistici privind traficul de persoane

14. Vă rugăm să furnizați următoarele statistici, pentru fiecare an, începând cu 2015, acolo unde acestea sunt disponibile în mod dezagregat, după cum este indicat mai jos:

- **Numărul de victime prezumate și victime identificate ale traficului, în sensul că au fost recunoscute de o instituție de stat sau de un ONG care oferă servicii privind drepturile**

---

prevăzute de convenție (defalcate pe sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare, trafic intern sau transnațional și organismul care le-a identificat).

	2015	2016	2017	2018	2019 Sem I
1. Număr total la victimelor identificate și înregistrate în SIMEV¹	880	756	662	497	254
<i>Dintre care identificate de:</i>					
autoritate judiciară	833	734	657	482	245
misiune diplomatică	28	6	-	4	-
ONG	5	-	2	2	4
organizație internațională	4	3	1	3	2
nu se cunoaște/necompletat	8	5	1	-	-
altele ²	2	8	1	6	3
<i>Dintre care:</i>					
Bărbați	297	170	156	134	53
Femei	583	586	506	363	201
<i>Dintre care:</i>					
Exploatare sexuală ³	498	530	454	335	184
Exploatare prin muncă	180	132	79	100	46
Exploatare prin cerșetorie	69	68	35	26	10
Exploatare prin obligarea la comiterea de furturi sau alte ilegalități	11	4	43	8	1
Alte forme ⁴	122	22	50	28	13
Nu se cunoaște	-	-	1	-	
<i>Dintre care:</i>					
Adulți	564	402	322	285	146
Minori	316	354	340	212	108
<i>Dintre care:</i>					
Români	878	755	661	496	254
Cetățeni străini din alte state UE	1	1 3- dublă cetățenie (română- ungară)	1 1-dublă cetățenie (română- turcă)		
Cetățeni din state terțe	1			1	
<i>Naționalitățile cetățenilor străini</i>					
Republica Moldova	1			1	
Italia		1			
Ungaria		3			
Grecia	1				

		Turcia			1		
		Portugalia			1		
Dintre care:							
		Trafic intern	388	435	401	244	120
		Trafic extern	490	320	261	253	133
		Nu se cunoaște/ Nu e cazul	2	1	-	-	1

- Numărul de victime ale traficului de persoane identificate ca parte a procedurii de azil (dezagregate în funcție de sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare).

Nu au fost raportate astfel de cazuri.

- Numărul victimelor traficului de persoane care au primit asistență (dezagregat în funcție de sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare, trafic intern sau transnațional).

Asistența acordată victimelor traficului de persoane identificate în anul 2015					
Tipuri de asistență	Total victime	Distribuția pe vârstă și gen			
		MINORI		ADULȚI	
		feminin	masculin	feminin	masculin
Victime care au beneficiat de asistență	328	143	24	111	50
Asistență acordată de instituții publice	194	106	22	56	10
Asistență acordată de ONG	84	22	2	37	23
Asistență acordată în parteneriat public-privat	50	15	0	18	17

Asistența acordată victimelor traficului de persoane identificate în anul 2016					
Tipuri de asistență	Total victime	Distribuția pe vârstă și gen			
		MINORI		ADULȚI	
		feminin	masculin	feminin	masculin
Victime care au beneficiat de asistență	314	144	18	88	64
Asistență acordată de instituții publice	166	109	11	34	12
Asistență acordată de ONG	88	21	5	39	23
Asistență acordată în parteneriat public-privat	60	14	2	15	29

Asistența acordată victimelor traficului de persoane identificate în anul 2017					
Tipuri de asistență	Total victime	Distribuția pe vârstă și gen			
		MINORI		ADULȚI	
		feminin	masculin	feminin	masculin
Victime care au beneficiat de asistență	307	130	55	91	31
Asistență acordată de instituții publice	215	101	51	42	21
Asistență acordată de ONG	48	11	2	29	6

¹ Sistem Național Integrat de Monitorizare și Evidență a Victimelor Traficului de Persoane - administrat de ANITP.

² În categoria altele au fost considerate următoarele instituții care ar fi putut face identificare: Inspekția Muncii, Inspectoratul General pentru Imigări, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului, Spitale, Unități de Învățământ sau altele.

³ Exploatare prin prostituție pe stradă, în cluburi, hoteluri sau în alte spații private, precum și pornografia.

⁴ În categoria altele au fost considerate cazurile de tentativă la exploatare sau posibile alte forme de exploatare care nu se regăsesc în cele comune. Nu au fost înregistrate cazuri de exploatare din sfera traficului de organe

Asistență acordată în parteneriat public-privat	44	18	2	20	4
---	----	----	---	----	---

Asistența acordată victimelor traficului de persoane identificate în anul 2018					
Tipuri de asistență	Total victime	Distribuția pe vârstă și gen			
		MINORI		ADULȚI	
		feminin	masculin	feminin	masculin
Victime care au beneficiat de asistență	236	112	25	69	30
Asistență acordată de instituții publice	133	90	15	21	7
Asistență acordată de ONG	70	11	6	36	17
Asistență acordată în parteneriat public-privat	33	11	4	12	6

Asistența acordată victimelor traficului de persoane identificate în anul 2019, semestrul 1					
Tipuri de asistență	Total victime	Distribuția pe vârstă și gen			
		MINORI		ADULȚI	
		feminin	masculin	feminin	masculin
Victime care au beneficiat de asistență	108	55	3	27	23
Asistență acordată de instituții publice	60	43	3	11	3
Asistență acordată de ONG	33	5	0	11	17
Asistență acordată în parteneriat public-privat	15	7	0	5	3

- **Numărul de copii victime ale traficului de persoane pentru care au fost numiți tutori legali.**

Nu sunt disponibile astfel de statistici.

- **Numărul victimelor traficului de persoane cărora li s-a oferit perioada de recuperare și reflecție (dezagregate pe sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare)**

Nu se dețin date dezagregate cu privire la acest aspect.

- **Numărul victimelor traficului de persoane cărora li s-a acordat un permis de ședere, cu indicarea tipul permisului și durata acestuia (dezagregate în funcție de sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare).**

Nu sunt disponibile astfel de statistici.

- **Numărul de persoane cărora li s-a acordat statut de refugiat sau protecție subsidiară/complementară pe motiv de victima a traficului de persoane (dezagregate în funcție de sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare).**

Nu sunt disponibile astfel de informații.

- **Numărul de victime ale traficului care au solicitat despăgubiri, cărora li s-au acordat despăgubiri și care au primit efectiv despăgubiri (dezagregată în funcție de sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare, cu indicarea dacă compensația a fost furnizată de făptuitor sau de stat și suma acordată).**

ANUL 2015					
Indicatori de raportare	MINORI		ADULȚI		TOTAL
	FETE	BĂIEȚI	FEMEI	BĂRBAȚI	
Nr. victime pentru care a fost pronunțată o hotărâre definitivă de acordare despăgubiri civile	6	1	24	24	55
Nr. victime care au încasat despăgubiri civile	3	0	2	0	5
Nr. victime care au solicitat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii 211/2004	28	0	24	0	52
Nr. victime pentru care s-a dispus acordarea de compensații financiare de către stat conform Legii 211/2004	NA	NA	NA	NA	NA
Nr. victime care au încasat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii nr. 211/2004	NA	NA	NA	NA	NA

ANUL 2016					
Indicatori de raportare	MINORI		ADULȚI		TOTAL
	FETE	BĂIEȚI	FEMEI	BĂRBAȚI	
Nr. victime pentru care a fost pronunțată o hotărâre definitivă de acordare despăgubiri civile	19	7	44	19	89
Nr. victime care au încasat despăgubiri civile	0	0	2	0	2
Nr. victime care au solicitat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii 211/2004	43	0	41	2	86
Nr. victime pentru care s-a dispus acordarea de compensații financiare de către stat conform Legii 211/2004	0	0	0	0	0
Nr. victime care au încasat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii nr. 211/2004	0	0	0	0	0

ANUL 2017					
Indicatori de raportare	MINORI		ADULȚI		TOTAL
	FETE	BĂIEȚI	FEMEI	BĂRBAȚI	
Nr. victime pentru care a fost pronunțată o hotărâre definitivă de acordare despăgubiri civile	26	6	17	5	54
Nr. victime care au încasat despăgubiri civile	1	0	1	0	2

Nr. victime care au solicitat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii 211/2004	41	4	30	0	75
Nr. victime pentru care s-a dispus acordarea de compensații financiare de către stat conform Legii 211/2004	0	0	1	0	1
Nr. victime care au încasat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii nr. 211/2004	0	0	0	0	0

ANUL 2018					
Indicatori de raportare	MINORI		ADULȚI		TOTAL
	FETE	BĂIEȚI	FEMEI	BĂRBAȚI	
Nr. victime pentru care a fost pronunțată o hotărâre definitivă de acordare despăgubiri civile	14	22	18	17	71
Nr. victime care au încasat despăgubiri civile	1	0	0	0	1
Nr. victime care au solicitat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii 211/2004	28	0	41	4	73
Nr. victime pentru care s-a dispus acordarea de compensații financiare de către stat conform Legii 211/2004	0	0	0	0	0
Nr. victime care au încasat compensații financiare, acordate de către stat conform Legii nr. 211/2004	0	0	0	0	0

ANUL 2019, semestrul 1					
Indicatori de raportare	MINORI		ADULȚI		TOTAL
	FETE	BĂIEȚI	FEMEI	BĂRBAȚI	
Nr. victime pentru care a fost pronunțată o hotărâre definitivă de acordare despăgubiri civile	14	0	9	19	42
Nr. victime care au încasat despăgubiri civile	1	0	1	0	2
Nr. victime care au solicitat compensații financiare acordate de către stat conform Legii 211/2004	12	0	32	1	45
Nr. victime pentru care s-a dispus acordarea de compensații financiare de către stat conform Legii 211/2004	0	0	0	0	0
Nr. victime care au încasat compensații financiare acordate de către stat conform Legii nr. 211/2004	0	0	0	0	0

- **Numărul victimelor traficului de persoane care au primit o altă formă de sprijin financiar din partea statului, cu indicarea sumei primite.**

➤ **Numărul victimelor traficului de persoane care au primit asistență juridică gratuită.**

În 2016, 188 de victime ale traficului de persoane au primit asistență juridică gratuită.

În 2017, 317 de victime ale traficului de persoane au primit asistență juridică gratuită.

În 2018, 296 de victime ale traficului de persoane au primit asistență juridică gratuită.

➤ **Numărul de victime ale traficului care au fost returnate sau repatriate în / din țara dvs. (dezagregate în funcție de sex, vârstă, țara de destinație, formă de exploatare).**

	2015	2016	2017	2018	2019, semestrul 1
Total victime repatriate	134	34	51	19	21
Dintre care:					
Femei	40	21	34	7	5
Bărbați	94	13	17	12	16
Dintre care:					
Minori	4	6	9	2	1
Adulți	130	28	41	17	20
Necompletat			1		
Dintre care:					
Exploatare sexuală	19	12	20	7	4
Exploatare prin muncă	61	10	12	8	16
Exploatare prin cerșetorie	3	1	6	3	
Obligarea la comiterea de furturi	1	0	1		
Alte forme	7	5	1		
Necunoscut/necompletat	43	7	11	1	1
Observații		1 victimă a fost exploatată prin mai multe forme de exploatare	2 victime au fost exploatate prin mai multe forme de exploatare		
Țări					
Germania	3	1	1		
Italia	1	2	1	1	
Spania	37	4	10		1
Belgia		2	3		

Olanda	2			1	
Grecia	9				
Portugalia	9		1		
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	15	13	20	8	5
Norvegia	1	1	1		
Franta	1		2	1	
Irlanda	8	3	1		1
Polonia					
Croatia				1	
Elvetia		1	2		1
Danemarca	40		2		1
Austria	2				
Suedia	3	2	6	5	1
Bulgaria					
Cipru	2	5	1	2	
Luxemburg					
Slovenia					
Necompletat	1				

- Numărul de investigații cu privire la cazurile de trafic de persoane (dezagregate în funcție de tipul de exploatare, cu indicarea numărului de victime în cauză).

Număr dosare penale în care au fost delegați lucrători de combatere a traficului de persoane:

ANUL	2015	2016	2017	2018	2019, semestrul 1
Înregistrate, din care:	721	623	543	498	217
Sexual, inclusiv proxenetism comis de grup infracțional organizat	601	509	457	422	191
Muncă	69	49	39	39	18
Cerșetorie	43	28	27	21	3
Comitere infracțiuni/servicii	0	3	2	4	1
Mai multe modalități de exploatare	6	26	7	1	0
Alte/nu se cunoaște	0	8	11	11	4

- Numărul de urmăriri penale efectuate în cazurile de trafic de persoane (dezagregat în funcție de tipul de exploatare, cu indicarea numărului de victime și inculpați în cauză)

În anul 2015, dintre cele 1838 cauze de soluționat având ca obiect infracțiuni de trafic de persoane, s-au soluționat 794 de cauze având ca obiect traficul de persoane.

Dintre acestea :

- au fost soluționate prin rechizitoriu și acorduri de recunoaștere a vinovăției 162 cauze;
- s-a dispus trimiterea în judecată a unui număr de 464 inculpați, dintre care 260 de inculpați în stare de arest preventiv;

Numărul victimelor traficate în vederea exploatarea a fost de 653, dintre care 254 minori.

În anul 2016, dintre cele 1727 cauze de soluționat având ca obiect infracțiuni de trafic de persoane, dintre care 853 cauze nou înregistrate în perioada de referință, a fost soluționat un nr. de 552 cauze.

Dintre acestea:

- au fost soluționate prin rechizitoriu și acorduri de recunoaștere a vinovăției un nr. de 136 de cauze (132+4);
- cu 352 inculpați trimiși în judecată, dintre care 208 inculpați în stare de arest preventiv;

Numărul victimelor traficate în vederea exploatarea a fost de 483, dintre care 245 minori

În anul 2017, dintre cele 1766 cauze de soluționat având ca obiect infracțiuni de trafic de persoane, din care 738 cauze nou înregistrate în perioada de referință, a fost soluționat un nr. de 532 cauze.

Dintre acestea:

- au fost soluționate prin rechizitoriu și acorduri de recunoaștere a vinovăției un nr. de 132 de cauze (113+19);
- 451 inculpați trimiși în judecată, dintre care 249 inculpați în stare de arest preventiv;

Numărul victimelor traficate în vederea exploatarea a fost de 609, dintre care 225 minori.

În anul 2018, din cele 1816 cauze de soluționat având ca obiect infracțiuni de trafic de persoane, din care 695 cauze nou înregistrate, în perioada de referință, a fost soluționat un număr de 601 cauze.

Dintre acestea:

- au fost soluționate prin rechizitoriu și acorduri de recunoaștere a vinovăției un număr de 118 (103+15);
- 400 inculpați trimiși în judecată, dintre care 209 inculpați în stare de arest preventiv;

Numărul victimelor traficate în vederea exploatarea în 2018 a fost de 312, dintre care 139 minori.

➤ **Numărul autorilor condamnați în cazurile de trafic de persoane (dezagregat în funcție de sex, vârstă, naționalitate, formă de exploatare)**

Pentru anul 2018, există următoarele statistici disponibile:

- există 130 de condamnați, dintre care 101 sunt bărbați, 29 sunt femei, iar 6 sunt minori.

Pentru anul 2017, există următoarele statistici disponibile:

- există 230 de condamnați, dintre care 183 sunt bărbați, 46 sunt femei, 4 sunt minori și unul este o persoană juridică.

➤ **Numărul de condamnări pentru trafic de persoane, cu indicarea formei de exploatare, indiferent dacă victima era adultă sau copil, tipul și durata pedepselor și dacă condamnarea a fost cu executare efectivă sau cu suspendare**

Dosare ce au avut ca obiect **traficul de persoane**, aflate în diferite stadii procesuale:

- **în anul 2017** au fost înregistrate 274 de dosare, au fost soluționate 176 dosare din numărul celor aflate pe rol și au fost condamnați definitiv 56 de inculpați (pentru 47 inculpați s-a aplicat pedeapsa cu închisoare, iar pentru 7 inculpați s-a aplicat suspendarea executării pedepsei).
- **în anul 2018** au fost înregistrate 223 de dosare, au fost soluționate 145 dosare din numărul celor aflate pe rol și au fost condamnați 56 de inculpați (pentru 44 inculpați s-a aplicat pedeapsa cu închisoare, iar pentru 11 inculpați s-a aplicat suspendarea executării pedepsei).

Dosare ce au avut ca obiect **traficul de minori**, aflate în diferite stadii procesuale:

- **în anul 2017** au fost înregistrate 447 de dosare, au fost soluționate 308 de dosare din numărul celor aflate pe rol și au fost condamnați definitiv 176 de inculpați (pentru 123 inculpați s-a aplicat pedeapsa cu închisoare, iar pentru 48 de inculpați s-a aplicat suspendarea executării pedepsei).
- **în anul 2018** au fost înregistrate 357 dosare, au fost soluționate 223 de dosare din numărul celor aflate pe rol și au fost condamnați definitiv 74 de inculpați (pentru 23 de inculpați s-a aplicat pedeapsa cu închisoare, iar pentru 26 de inculpați s-a aplicat suspendarea executării pedepsei).

➤ **Numărul de hotărâri referitoare la traficul de persoane în care s-au confiscat bunuri**

Având în vedere faptul că evidența hotărârilor și a încheierilor prin care s-a luat măsura de siguranță a confiscării speciale sau a confiscării extinse dispuse de instanțele române, precum și a celor comunicate autorităților române de către instanțele străine, este una generală, fără a fi individualizată în funcție de infracțiunea/ infracțiunile cercetate/ reținute de instanță, nu putem oferi aceste date.

A se vedea și răspunsul la întrebarea 5.2.

➤ **Numărul de condamnări ale persoanelor juridice pentru trafic de persoane**

O persoană juridică a fost condamnată în 2016 și o persoană juridică în 2017.

ACRONIME:

ANITP- Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane

ANPDCA- Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție

BCCO- Brigada de combatere a Criminalității Organizate

CPP- Cod procedură penală

CP- Cod penal

DCCO- Direcția de Combatere a Criminalității Organizate

DGASPC- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului

DIICOT- Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

FONPC- Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil

HG- Hotărârea Guvernului

IGPR- Inspectoratul General al Poliției Române

IGPF- Inspectoratul General al Poliției de Frontieră

IGJR- Inspectoratul General al Jandarmeriei Române

IGI- Inspectoratul General pentru Imigrări

JIT- Joint Investigation Team- Echipă comună de investigații

OIM- Organizația internațională pentru migrație

ONG- Organizație neguvernamentală

OUG- Ordonanța de Urgență a Guvernului

SIMEV- Sistemul Integrat de Monitorizare și Evidență a victimelor traficului de persoane

UE- Uniunea Europeană